

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV., Vármeze-utca 11.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 700.

A horvát fölfordulás.

Budapest, május 23.

Menjünk vissza a dolgok eredetére. Nézzük, hogy miből keletkezett a horvát fölfordulás és következzünk arra, hogy mi lesz ennek a végső eredménye.

Rövid idővel a nemzeti küzdelem lezserelése és a Wekerle-kabinet kormányra lépése előtt a Fiumében tanácskozó horvát politikusok megszövegezték azt a határozatukat, amely fiumei rezolúció néven alapja lett a szerb-horvát koalíciónak. Készült pedig ez a rezolúció azzal a célzattal, hogy a magyar koalíció, amely akkor már a magyar parlament többségét alkotta, ennek a programnak alapján segédkezett nyújtson a Horvátországban évtizedeken keresztül uralkodott nemzeti-párt megbuktatásához. A program Horvátországban igen tetszetős volt, hamar népszerűsége is tett szert és a magyar parlament többsége sem tiltakozott ellene. Sőt már tervbe is volt véve a függetlenségi-párt több kiváló tagjának Fiuméba való utazása, hogy ott közvetlen tárgyalások után véglegesen megpecsételjék a magyar-horvát fegyverbarátságot. Ekkor történt, hogy a legválságosabb pillanatban a függetlenségi párt elvállalta a kormányzást és a horvátokkal való további tárgyalás megszakadt. A fiumei rezolúció tehát egyoldalú határozat maradt, amelyhez a függetlenségi-párt forma szerint nem adta meg a szankcióját.

De azért a magyar koalíció, talán gróf Khuen-Héderváry Károly iránt érzett ellenszenvből, szívesen látta, hogy a régi rezsim, amelyet éppen gróf Khuen inaugurált, Horvátországban is megbukott. A magyar parlamentben szíves fogadtatásban részesültek a horvát képviselők, akik egytől-egyig a szerb-horvát koalíciónak tagjai. És ők is nagy szeretettel mutattak a magyarok iránt, látogatásokat tettek a többségi pártok klubjaiban, lelkes tüntetéseket rögtönözve a magyar-horvát barátság mellett.

Amde ez a barátság csakhamar nagyzn furcsa aránylatokat kezdett ölteni. Lent Horvátországban a letört nemzeti-párt és a kisebbségben levő tulzó Starcevic-párt hatalmas aknamunkát kezdett a Budapesten időző rezolúcionista ellen, amely csakhamar eredménytelennel is járt. A horvátok elkezdtek türelmetlenkedni és ez a türelmetlenség rövidesen visszhangot keltett a rezolúcionista képviselők között. Már az első Kossuth-féle törvényjavaslatok tárgyalása alkalmával, — az iparfejlesztési törvényjavaslatnál, a szabadhajózási törvényjavaslatnál — kezdtek kifejezést adni ennek a türelmetlenségnek. Azon igyekeztek már ezeknél a törvényjavaslatoknál, hogy Horvát-Szlavonországnak minél nagyobb függetlenségét juttassák kifejezésre és a kormány a kívánt módosításokat legnagyobbbrészt teljesítette is.

Ezek a törvények azonban nem olyan természetűek, hogy Horvátországban a

tett módosítások maradandóbb hatást fejthettek volna ki. Rövidesen újra megindult a horvátok elégtelensége és a szerb-horvát koalíció érezte, hogy a tulzók szüntelen agitációja mindjobban kihuzza lába alól a talajt. A horvát országos kormány, amely szintén a rezolúcionista táborából alakult, ugyancsak érezte a horvát országos gyűlésen a Starcevic-párt vehemens támadásait, amely minden alkalommal a legtulzottabb jelszavakkal követelte a Nagy-Horvátország álmának megvalósítását.

Valósággal megváltásképpen üdvözölték tehát azt a hírt, hogy a magyar kormány a vasutasok fizetésrendezéséről és szolgálati rendtartásáról törvényjavaslatokat készít elő. A vasut, a magyar államvasutak elhorvátosítása régi álma volt mindig a tulzó horvátoknak. A Starcevic-párt minden alkalommal tudott nagy, sokszor véres tüntetéseket rendezni a vasutak magyarsága ellen, a rezolúcionista tehát ezeknél a törvényjavaslatoknál akarták elhalványuló népszerűségüket új ragyogó köntösbe öltöztetni. Közben a magyar kormány annyi kisebb-nagyobb engedményt adott a horvátoknak, hogy most már csak erre a döntő győzelemre lenne szükségük, hogy büszkén hirdethessék, hogy Horvátországnak olyan függetlenségét vívták ki, a minőt sohasem reméltek. Hiszen Tuskán Gergely már arról beszélt a közlekedési bizottságban, hogy Horvátország éppen olyan állam, mint Magyarország.

Primavera.

Irtá: **Nilóók Emma.**

(Utánpótlás tilos.)

I.

Épen azon gondolkodott, hogy hol töltsen el a husvéti szünidőt, mikor egy levelező-lapot kapott. A Boiticelli Tavasz volt rajta s ez a pár szó: „A Primavera üdvözlő a virágok városából”. Akárhogy forgatta, aláírást nem talált, csak a vendéglő bélyege volt rajta, amire az ismeretlen küldő bizonyosan nem számított. Kétségtelenül női írás volt, vékony, egyforma vonalak minden különös jellegzetesség nélkül; a czimezésnél egy kicsit reszketett az író keze.

Tréfa volt? Nem; ahoz tulságosan egyszerűek a szavak. Jól ismerte az olyan levelek stílusát, amiket szereplő fiatal emberek szoktak kapni jókedvű asszonyoktól, akiknek nincs okosabb dolguk, minthogy egy kis szentimentális szerelmi vallomással vagy légyottkéréssel felültessék őket.

„A Primavera üdvözlő” . . . ki lehetett? Végig gondolt az összes ismerős asszonyokon, még a leányokon is, de egyiket sem gyanúsíthatta — mind otthon voltak. Valaki ismeretlennek kellett lenni. Mégis csak különös . . . Ujra megnézte az írást, aztán haragosan ledobta a kártyát. De egész nap fejében járt a Primavera, a hullámzó, gyöngé széltől ingatott ruhák, a világos női testek, a virágok, — színes virágok.

Estére már elhatározta, hogy elmegy Firen-

zébe. Végre is semmit sem veszít; ha tréfa volt, akkor is eltölti az időt, ha meg valami váratlan véletlen akadna, az meg épen megfizethetetlen volna ebben a jőzan világban. Különben sem kötelezi magát semmire — ugysis utazni akart.

Mikor megérkezett, nem kérdezősködött előre a vendégek felől; meglepetést akart s félt, hogy elrontja a váratlant. Este beült a table de'hothoz és várta a társaság bevonulását, de biz' az roppant unalmasnak ígérkezett. Egy bécsi bankár a kövér, hermelingalléros feleségével és a sovány leányával, néhány angolul beszélő öreg kisasszony, néhány öszlejtű ur, egy hegymászó ruhás óriás német, aztán egy fiatal pár jött be, de azok csak egymással törődtek; majd egy fehér haju nagyon kiöltözött asszony, aki valamikor szépség lehetett, végül egy elegáns francia pár.

Már csaknem mindegyik kis asztal el volt foglalva, a halk beszélgetés hangja elveszett a nagy teremben. A pinczerek komoly grandezával hordták szét a levest, mikor még egy asszony belépett. Kifejezéstelenül színtelen szöke volt, sápadt, magas. Feltartott fejjel ment, mint aki nem törődik senkivel, de a maitre d'hotel, aki úgy állt az asztal mellett, mint egy száműzött fejedelem, mélyen bókkolt. Az asszony bizonyosan nem fősvény.

Egyszerre találkozott a tekintetük. A sápadt asszony elpirult, a férfi pedig hirtelen gyöngédséggel elfordította a fejét, mintha félt volna zavarba hozni. De azonnal felismerte. Horthyné volt . . . ő irta volna? Tulajdonképen,

mióta asszony, nem is beszéltek egymással. Hogy jutott éppen ő az eszébe?

Nem tudta legyőzni a csalódás egy futó érzését. Nem képzelte, hogy a Primavera lenge ruhája fog a prózai asztalok közt fodrosodva végig lebegni, de ez az asszony . . . nem, ez nem volt a tavasz. A másik perczen visszaneézett, Horthyné barátságosan, de nyugodtan tekintett rá, mint mikor egy távoli ismerőst felismer valaki. Odament az asztalához.

— Jó estét Tamásy; nagyon meglepett, mikor megláttam.

Egy pár fej kíváncsian fordult feléjük.

— Mióta van itt? — kérdezte viszont a férfi.

— Nem is tudom, két napja vagy két hete . . .

— Unja magát vagy nagyon jól mulat, hogy az időt elvesztette?

— Igazán azt sem tudom, csak megszöktem a pesti társaságtól, mióta a válópöröm folyik.

Tamásy nem tudta, hogy Horthyné válik, de nem árulta el. Csak azon csodálkozott, honnan vette ez a bizonytalan psychejű asszony az ő közönyös „nem-tudom“-jaival az energiát arra, hogy elvájják az uratól. Nem akart kérdezősködni és a társalgás megakadt.

Az asszony félremagyarázta a csöndet.

— Nem jó véleményemmel van az elvált asszonyokról?

— Sőt! Mindig nagyra becsülöm azokat, akik valami nagy, elhatározó lépést tudnak tenni . . .

Tamásy megint megakadt; boszankodott

A fölfordulás tehát itt van. Látja, érzi mindenki, aki bármily kevéssé figyeli is a politikai helyzetet. A horvát országos kormány tegnapi nyilatkozata írásos bizonyíték arra, hogy ők követelik a vasut horvátá tételét, a magyar kormány pedig egyenesen a nyílt leszavazásnak tenné ki magát, ha a horvát követelésnek engedni merészkednék. Hiába reméli a horvát miniszter, hogy az egyetértés mielőbb helyre fog állani. A vasúthoz, annak magyar voltához nyulni nem szabad és a horvátokat pedig erősen kell megtanítani arra, hogy Horvátország a magyar birodalom egyrészé és állami egységéhez tartozik. A zágrábi jelentések viszont egyre-másra adják hírül, mennyire kötik a horvát képviselők az ebet a karóhoz, mennyire megnövesztette a horvátok szarvait a magyar kormány hihetetlen gyöngesége.

Most már számolni kell ezzel a helyzettel és vizsgálni kell, milyen fejlemények várhatók. A horvát országos ülés többsége és a horvát országos kormány nem engednek álláspontjukból, a magyar kormány pedig ezt az álláspontot nem fogadhatja el. Tehát, hogy a felfordulás teljes legyen, már eljutottunk a kormányválságig. Mert hát valakinek buknia kell, kivéve, ha a horvátok belátják, hogy tulságosan vakmerők voltak. Bukás esetén pedig a horvát országos kormánynak kell buknia, mert az ő vezetésük alatt álló többség hirdeti, hogy a vasutasok pragmatikájáról szóló törvényt a horvát országos ülés nem fogja promulgálni. A többség pedig már most készül erre a bukásra, hangoztatván, hogy ezt a kormányt nem engedi megbuktatni és hogy meg fog akadályozni minden új kormányalakítást. Ezen az uton tovább haladva, eljutunk tehát a horvát országos ülés feloszlásáig, amely azonban kétségtelenül azt fogja eredmé-

nyezni, hogy az új választásoknál a legféltelenebb tulzók fogják a többséget megszerezni. Horvátország tehát a magyar kormány engedékenysége folytán nyíltan fog az elszakadás eszméje mellé állani. . .

Ime, ez az eredménye annak a gyöngeségnek, amelyet a magyar kormány a horvátokkal szemben tanúsított. Eljutottunk a teljes anarchiáig és ugyancsak erős kézre van szükség, hogy a rend ismét helyreálljon.

Budapest, május 23.

A képviselőház holnap, pénteken délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen folytatják az általános vitát a cselédtörvény fölött. Még tizenkét szónok van a javaslatához szólásra feliratkozva.

A delegációk. A paktumban megállapított kötelezettségeket ugyancsak számon tartja Bécs, — amennyiben arról van szó benne, hogy a magyar fizessen. És a függetlenségi párt számára is keresve sem lehetne jobb eszközt találni a teljes lejáratásra, mint a közös költségvetés folytonos megszavazását. Egy esztendő alatt kétszer is volt már a függetlenségi párt abban a kiválóan kedvező helyzetben hogy megszavazhatta a jó bécsiéknél a számlálatlan milliókat. De az idő mulik és rövidesen elérkezik ismét az ideje annak, hogy a közös költségvetést újra meg kell szavazni. Erről nem felekeznek meg Bécsben. És bár igaz, hogy az alkotmánybiztosítékokból nem látunk egy fikarczynit, mert a bécsi udvar folyton újabb és újabb akadályokat gördít benyújtásuk elé, hogy a kiegyezés ügyében is a teljes lekölttség fenyeget, de legalább ismét lesznek delegációk és továbbra is viszik a milliókat Ausztriába. Jó forrásból kapjuk ugyanis a hírt, hogy a magyar kormány még a nyári szünet előtt megválasztatja a két Házzal az 1903. esztendői közös költségvetés tárgyalására hivatott delegátusokat, amennyiben az a szándék, hogy a delegációk szeptemberre Bécsben üljenek össze.

. . . Azt hisszük, hogy ezt a türelmi próbát a függetlenségi párt már nem bírja ki . . .

A mentelmi ügyek szabályozása. A képviselőház mentelmi bizottsága egyik legutóbbi ülésében tudvalevőleg elvi jelentőségű határozatot hozott, amelyben a mentelmi ügyek körül való eljárást kívánta szabályozni. A bizottság határozatáról szóló jelentést, melyet Gál Sándor, a bizottság elnöke írta alá, Baloghy Ernő előadó ma terjesztette a képviselőház elé. A jelentés a következőket mondja:

Az 1879:XL. t.-cz. (kihágási büntetőtörvénykönyv) szerint a közigazgatási hatóságok elé utalt kihágási ügyekben a mentelmi jog felfüggesztése iránti megkereséseket az illetékes hatóság a kir. főügyész útján; a kir. bíróságok jogkörébe utalt jövedéki (pénzügyi) kihágási ügyekben a mentelmi jog felfüggesztése iránti megkereséseket az illetékes hatóság a királyi főügyész útján, nem a kihágási büntetőtörvény által, hanem más törvény vagy miniszteri rendelet vagy törvényhatósági és községi szabályrendelet vagy bármely más rendelet által a közigazgatási hatóságok elé utalt kihágási ügyekben a mentelmi jog felfüggesztése iránti megkereséseket az illetékes hatóság Budapesten a polgármester, vármegyei törvényhatóságokban (ide érte a rendezett tanácsú városokat is) az alispán, városi törvényhatóságokban a polgármester, Fiumében a polgármester útján; nem a királyi bíróságok jogkörébe utalt jövedéki (pénzügyi) kihágások esetében a mentelmi jog felfüggesztése iránti megkereséseket az illetékes hatóság a kir. pénzügyigazgató, Budapesten a kir. adófelügyelő útján terjeszse a képviselőház elé.

A mentelmi bizottság szerint a most megjelölt hatóságok, illetve hatósági közegek jogi és képviselői jogkörrel bíró állása mutatkozott a legmegfelelőbbnek arra, hogy ezen hatóságokra, illetve közegekre ruháztassék mentelmi ügyekben a képviselőházhöz intézendő megkeresés joga és kötelessége. A mentelmi bizottság kéri a képviselőházat, méltóztatásuk ezen javaslatát elfogadni és egyúttal határozatáról a m. kir. kormányt a szükséges intézkedéseknek megtevése céljából értesíteni. Kelt Budapesten, a magyar képviselőház mentelmi bizottságának 1907. május hó 14-én tartott ülésén.

Törvényjavaslat a főváros segélyezéséről. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt a képviselőházban hosszasan tanácskozott Gromon Dezsővel, a közmunkatanács alelnökével, Bódy Tivadar tanácsnokkal és Vázsonyi Vilmos orsz. képviselővel. A tanácskozás tárgya az a törvényjavaslat volt, melyet a fővárosnak különféle állami segítségben való részesítése dolgában legközelebb benyújtanak.

magára, hogy ilyen pathetikus kijelentést tett; mintha az asszony ajkán egy pillanatra guty jelent volna meg. Aztán elejtették ezt a tárgyat s a látóvalókról kezdtek beszélni és a művészet kimeríthetetlen témája nem hagyta cserbe őket. Egymás véleményét mintegy puhatoíva, kölcsönösen kíváncsián egymás látókörére mélyedtek el a beszélgetésbe. Már mindenki elment, a száműzött fejedelem megadó nyugalommal várt az ajtóban, mikor Horthyné végre felállt.

— Jó éjszakát! Nem hívom meg magamhoz, mert a vendégloji szoba nem otthon — vagyis nekem már egyáltalán nincs otthonom — hanem ha akar, holnap délelőtt együtt mehetnének kocsizni a városba.

Az asszony előrement s a villanyiámpa alatt a haja megcsillant.

A száműzött fejedelem diszkrét mosolylyal nézett utánuk.

II.

Már négy nap óta járkáltak együtt Firenzében, a véletlenre bízva magukat és céljaikat s Tamásy még most sem tudta bizonyosan, vajjon Horthyné írta-e neki azt a pár szót. De nem kérdezősködött; volt valami kedves, fiatalos ebben a kétségben és a sejtés, egy kis titokzatosság érdekesebbé tette az asszonyt. Mert ugyan miért írta volna épen ő neki?

Reggelenként ámentek a Ponte Vecchio, hogy kikerüljék a Piazza-felé özönlő közönséget. A tulsó part szűk, piszkos kis utcáin jártak; az asszony eldugott boltokat fedezett fel és régi bronzokat keresett a lomok között. Benézett a szalmafonók meszeletlen falu, hulladozó malterrel tele oduiba és befönt chiantis üvegeket vásárolt, amit kénytelen volt az utcán hagyni, mert nem tudták hogyan hazavinni; érdekelték a kormos falu kovácsműhelyek, mely-

nek sötétjében a tűz veresen fel-fellobogott; benézett piszkos udvarokba, renaissance árkádokat keresve, egy rézvedertől, amit egy rongyos gyerekleány cipelt, elragadtatásba jött; minden templomba benézett boldogan, hogy nem tudja a nevét s nem tudja mit fog látni.

— Tudja ez olyan, mintha mi fedeznének fel először.

Sokat vitatkoztak, mint két diák, akik meg akarják hódítani egymást a saját nézetüknek. Az asszony a primitívekért rajongott, neki feltárták naiv szépségüket, míg a férfi, aki az eszével látott, aszketizmusnak találta egyszerűségüket.

Talán soha senki sem ismerie ugy ezt az asszonyt, mint Tamásy ez alatt a pár nap alatt. Mert este, amint átöltözött, megint az a színtelen, kissé unalmas asszony volt, akinek első este látta.

— Az emberek tesznek ilyenné — felelt a Tamásy szemrehányására — nem tettetés lölem. Vagy talán ez az igazi lényem, mert mindig valami külső hatás kell hozzá, hogy felmelegedjem: egy darab kék ég vagy egy vörös rézveder, — de sohasem emberek.

— Soha!

Klára nem felelt egy darabig. — Még nem tudom, — mondta végre.

Egy reggel korán fejsétáltak a Viale dei Colli. Már nem is beszéltek meg, hogy együtt fognak menni, olyan természetesnek találták. Az asszony pompásan gyalogolt s a kissé hűvös tavaszi levegőben egészen nekiperült; mintha még a mozdulatai is lágyabbak lettek volna. Kint egész meghatottsággal beszélt a tavaszról, kissé szegyenkezve is miatta.

— Egészen szentimentális leszek.

Tamásy egy percre megfogta a kezét, az

asszony ránézett, de nem beszéltek szerelemről.

A fák még világoszöldek voltak, az ég is inkább zöldes mint kék — friss, könnyű zöld, kissé hideg, szinte szüziés; de a fű már buján takarta a földet és tele volt hintve apró szerény fehér és sárga virággal. Mindig kevesebbet beszéltek és a veszedelmes csönd, a Tavasz hatalmas életeréje át meg átjárta őket.

Mire visszatértek, a nap erősen sütött, az ég sötétkékre vált, csodálatos aranyos ragyogás volt a levegőben, a fákon, bent a házakon, a hid apró tarkára festett bódéin, a templomok márványfalán.

Tamásy egy nagy csomó veres tulipánt vett az asszonynak, amit az a karjába véve vitt tovább és a virágok még égetőbbek lettek sápadt arca mellett.

— Nézzük meg a Primaverát — mondta egyszerre.

— Meg meri nézni most?

— Éppen most — éppen most. . .

Kocsira ültek az Akadémiáig; az asszony behunyta szemmel ült, mintha félne elveszteni a benyomásait a vásári kiabálástól visszhangzó utcákon. A férfi lopva nézte a veres virágok mögül és soha életében nem volt olyan kevéssé tisztában magával, mint most e behunyott szemű asszony mellett. Nem az a Primavera volt, akit várt; nem volt sem bájos, sem légies, sem érintetlen, kissé lehuzódó szájonala mutatta, hogy már élt. De nem volt-e belsőleg olyan, mint a tavasz, kissé kesernyés hűvösségével, hirtelen elágyulásaival, váratlan fellobbanásaival. Érett és mégis ingadozó, bizonytalan. Mint egy júniusba tévedt márciusi nap.

Mikor a kocsirol leszállt, kissé erősbbsen rátámaszkodott a férfi kezére s mindkettőjüknek végig remegett a karja

A horvátok féktelenkedése.

— Tárgyalások a kormányválság körül. —

Budapest, május 23.

Gróf Pejacsevich Tivadar horvát bán, Nikolics Vladimír bánhelyettes és Medakovic Bogdán a horvát országos ülés elnöke, ma este Budapestre érkeztek és holnap újból érintkezésbe lépnek a magyar kormányval. Ezek a tárgyalások már csak a horvátországi kormányválság körül foroghatnak, mert magyar politikai körökben kizártnak tartják, hogy azután a hihetetlen támadás után, amelyet a horvát hivatalban levőnek a horvát országos kormány a magyar kormány ellen, Pejacsevich és társai még továbbra is megmarad-hassanak állásukban. Sőt a képviselőház folyosóján ma már úgy fogták föl a helyzetet, hogy a horvát országos kormány csak abban a tudatban engedhette meg magának ezt a kirohanást, hogy már nem tekinti magát hivatalban levőnek. Ez a fölfogás tükröződik vissza Wekerle Sándor miniszterelnök nyilatkozatából is, aki a képviselőház ülése előtt egy több képviselőből álló csoport előtt megállott és ott többek között a következőket mondotta:

— Nem lehet a horvátoknak követeléseit mindenben honorálni, amit ők akarnak, az egy délszláv horvát állammal a megalapítását jelentené. Amit meg lehetett nekik adni, azt megadtuk nekik, nem kell a dolgot túlságosan felfújni és nagyobb jelentőséget neki tulajdonítani, mint amennyit az ügy érdemel. Mi mindenesetre meg fogjuk védelmezni a magyar álláspontot.

Ebben a nyilatkozatában az foglaltatik, hogy a kormány nem enged a horvátoknak, aminthogy biztos és rögzítés bukását jelentené minden további engedékenység. Vezetőhelyen foglalkozunk a konfliktus várható fejleményével, amelyek bizony nem sok jót engednek remélni. Túlságosan optimisztikusnak tartjuk Josipovich Géza horvát miniszternek következő nyilatkozatát, melyet szintén a képviselőház folyosóján tett ma délelőtt:

— A Narodne Novine közléseire a magyar kormánynak semmiféle nyilatkozata nincsen, nem is válaszol rá. Ami a vasutas-javaslatot illeti, az országgyűlés bizonyára elfogadja a bizottságban tett ama módosítást, hogy Horvátország területén az alkalmazottaknak nemcsak a kifizetés, hanem a közön-séggel és a hatóságokkal való érintkezésben is a

horvát nyelvet kell használniok, illetve, hogy az alkalmazottaknak a horvát nyelvet is kell tudniok. Remélem egyébként, hogy ebben a dologban az egyetértés mielőbb helyreáll és semmi nagyobb zavart elkövetkezni nem fog.

A kormányválságot jelzi az a hír is, hogy a bán Wekerle Sándor miniszterelnökkel folytatott tanácskozás után Bécsbe utazik és kihallgatáson jelenik meg a király előtt. Ezen az audiencián fog a válság akutt jellegét öltetni. Wekerle Sándor miniszterelnök, mint azt már jelentettük, a napokban szintén kihallgatáson jelenik meg a király előtt s ezen a miniszterelnök természetesen a horvát ügyekről is jelentést tesz. A horvát képviselők közül csak Supilo és Kraszojevic vannak Budapestben, a többiek csak a vasutas-javaslat tárgyalására jönnek fel. Valószínűnek tartják, hogy a válság tényleges kitörése után a horvát országos gyűlést föl fogják oszlatni és új választásokat rendelnek el. A horvát képviselőknek az a terve, hogy a föloszlatás esetén óvást emelnek és a parlamentből kivonulnak.

Zágrábból jelentik, hogy az Agramer Tagblatt mai száma egy dr. Frank Józseffel, a Starcevic-párt vezérével folytatott interjú közöl. A pártvezér a többiek között azt mondotta, ő azt a benyomást szerezte, hogy a vasuti javaslat vitás kérdésében a magyarok álláspontjának megfelelően véglegesen döntöttek. Az interjú végén azt mondotta: Ha a rezoluzionisták erőlyes küzdelmet fognak indítani, úgy e küzdelemben a Starcevic-pártiak is részt fognak venni.

Egy másik zágrábi távirat szerint a nyelvkérdés miatt keletkezett izgalom csillapulóban van. Attól sem tartanak, hogy a konfliktusnak mostanában a horvát országos kormány tagjait illetőleg konzevenziái lennének. Az osztályfőnökök megmaradnak állásaikban. Ami a képviselők magatartását illeti, a mai fölfogás szerint jelezhető, hogy végleg letettek arról a tervről, hogy a magyar országgyűlésre szóló mandátumról lemondjanak. Belátták azt, hogy ennek semmi gyakorlati haszna nem lenne. A horvátok ennél fogva szorítkozni fognak egy tiltakozó nyilatkozat felolvasására, melyben a horvát nyelvhez való jogukat fenntartják. Nagy érdeklődéssel várják a Pejacsevich és Josipovich közt felmerült affér elintézését, általános azonban a vélemény, hogy úgy a bán, mint a miniszter megmaradnak állásaikban.

A képtár terméi meglehetősen üresek voltak egy óra után. Horthyné mintha semmit sem látna maga körül, egyenesen a Bofficelli-terembe ment és leült szemben a képpel. Pár pillanat múlva csodálkozva szólt:

— Szintelen, milyen szintelen!

Tamásy, aki a háta megett állt, előre hajolt:

— Látja, nagyon is felesztvük magunkat élettel és színnel odakiint.

Az asszony egy percig a szemébe nézett:

— Én irtam, — mondta halkán.

— Klára!

— Én irtam, de nem reméitem, hogy eljön.

— Kivánta?

Az asszony talán nem is hallotta a kérdést, csak a saját lelkét, amely beszélni kezdett.

— Nagyon szerettem magát leánykoromban . . . azóta is . . . és itt a tavasz olyan csodálatos, olyan új volt, mintha az első tavasz lett volna a világon . . . szinte elfelejttem ezt az elmúlt öt évet . . . én irtam . . .

— És most, Klára és most?

— Nem tudom, még nem tudom . . .

Lassan, álmódóva ment a terméken keresztül, néha megállt egy kép előtt, de talán nem is azt nézte.

Délután nem akart sehova menni, bent maradt a szobájában és nem fogadta Tamásyt. Az ablakpárkányra könyökölve nézte az Arus bronzszinű zöld vizét, a nap szikrázó reflexzeit a hid sötét íve alatt és nem gondoikozott. Hagyta áthullámozni magán a szavakat nem kívánó laza érzelmeket és néha magában beszélt.

Este már nyugodt volt.

— Én holnap elutazom — mondta a férfinak ebéd után.

Tamásyt egyszerre elborította a harag. 11

szen ez az egy délután is elviselhetetlen volt. Nem tudott mit csinálni üres hangulataival, minduntalan lett volna valami mondanivalója, vágyott az asszony lecsukott szemét látni, hideg, keskeny kezét megfogni, de főleg szenvedélyesen vágyott arra a csókra, amit elmulasztott szemhéjára, homlokára, ajakára csókolni. Most elveszíteni, mikor mindketten érzik, hogy testüket-lelküket megszállotta a tavasz bódultsága.

— Ne üzzön tréfát belőlem — mondta elnyomott hangon.

Az asszony végtelen komolyan nézett rá:

— Vigyáznunk kell, hogy el ne szédítsen a tavasz.

— Ha ezt maga csak elszédülésnek nevezi, miért hívott ide.

Nem felelt. Igen, úgy érezte, hogy ő hívta. Mert a szerelem már összes hazugságait elhittette velük. Átváltoztatta a multat, hogy elérhetetlenül szerették egymást és a férfi oly tisztán érezte, hogy az asszony hívta és most itt akarja hagyni, mintha két héttel azelőtt nem csodálkozott volna az ismeretlen Primavera levelén.

Tamásy megegyeszer sétálni hívta és az asszony nem tudott nemet mondani. Lassan mentek a folyó mellett . . . mindig elhagyottabb lett a part. A férfi a karjába vonta az asszony karját, kezét kezében tartott. Az áradni kezdő víz szokatlanul zúgott és hánytá-vellette habjaiban a lámpák visszfényét. A tavasz még szédítőbb volt, homályos, éjszakai titokzatos-ságában.

Az asszony szólat meg először. Halkan, de határozottan mondta:

— A magac leszek.

Zágrábból jelentik továbbá: Néhány nappal ezelőtt Lipót Salvátor főherceg, a tüzérség főfelügyelőjének látogatását várták a 13. hadtest-tüzérezrednek megtekintése végett, de a főherceg eddig nem érkezett meg s azt hiszik, hogy zágrábi látogatását az udvar kívánságára halasztották el későbbi időre. Ugy látszik, hogy a bécsi udvari körök attól félnek, hogy a főherceg zágrábi látogatását összefüggésbe hozhatná a horvát-magyar konfliktussal s ennek elkerülése végett halasztották el a látogatást.

Zágrábból táviratozzák késő éjjel, hogy a hivatalos lap mai száma megczafolja több iteni és külföldi lapnak azon hírért, amely szerint a bán kihallgatásra megy az uralkodóhoz. Ma este távirat érkezett ide, amely szerint a vasuti alkalmazottak szolgálati pragmatikájára vonatkozó törvényjavaslatot a közös országgyűlés már szombaton fogja tárgyalni. Ennek következtében a képviselők egy része már ma éjjel, a többi pedig holnap utazik Budapestre.

A magyar államvasutak horvátországi magyar iskolái tanítóinak küldöttsége tisztelt ma délelőtt a képviselőházban Sztierényi József államtitkárnál Balogh Ernő országgyűlési képviselő vezetésével. A küldöttség nevében Rodig István arra kérte az államtitkárt, hogy a vasutasok fizetésrendezése keretében, vagy valami más módon rendezze az ő anyagi helyzetüket is. Sztierényi József államtitkár válaszában utalt arra, hogy a magyar államvasutak szolgálatában levő tanítók nem tartoznak szorosban az államvasutüzem kötelekébe és ezért nem történt a javaslatban róluk gondoskodás. De ez nem jelenti azt, hogy ő róluk megelégedtek. Ők ugyanazt a funkciót végzik, mint az állami tanítók és ezért ugyanazon javadalmazásban is fognak részesülni. Mert a miniszter ezt legközelebb rendeleti uton fogja szabályozni. A küldöttség lelkesen megéljenezte az államtitkár választát.

Budapest, május 23.

Nem volt minisztertanács. A több lap által ma délutánra hirdetett minisztertanácsot — mint félhivatalosan jelentik — nem tartották meg, mert a kabinet több tagja a ma délutáni koalíciós értekezleten volt igénybe véve.

A kiegyezés. Az osztrák kormány megküldötte Wekerle Sándor miniszterelnöknek a kiegyezésre vonatkozó elaborátumát. A terjedelmes munkát — hír szerint — összefoglalása a tárgyalások eddigi anyagának.

Justh nyilatkozata. Justh Gyula, a képviselőház elnöke, a Pol. Ért. után a következő nyilatkozatot teszi:

Egyik-másik lap közleményével szemben kijelentem, hogy én nem mondtam, hogy a függetlenségi és 48-as pártban erőszakos, reakciós áramlat kerekedett fölül. Ha ez volna a meggyőződés, nem maradhatnék a párt tagja. Budapest, 1907 május hónap 23-án. Justh Gyula.

Popovics pénzügyminiszter. A B. N. jeienti a következő érdekesnek látszó hírt: Marosvásárhelyről, föltétlenül megbízható forrásból, kapjuk az értesítést, hogy ifjabb Ugron Gábor főispán a napokban bizalmas megbeszélést folytatott a vármegye oszlopos embereivel a geryeszegi választás ügyében. A megbeszélés során közölte az urakkal, hogy a kerületben Dész Zoltán, a pénzügyminisztérium adminisztratív államtitkára lép fel, aki lemond erről az állásáról, hogy rövidesen politikai államtitkárrá lépjen elő, még pedig — Popovics Sándor pénzügyminisztersége alatt. A főispán jelezte egyúttal, hogy a közel jövőben egyáltalán jelentősebb változások várhatók a politikai vezetésben.

Küldöttségek Kossuth Ferencnél. A mai nap folyamán több küldöttség tisztelt Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter előtt a kereskedelemügyi minisztériumban. Bihar vármegye függetlenségi és negyvennyolcas pártja Kossuth Ferencet a párt diszelnökének választotta. A pártnak egy nagyobb küldöttsége kereste ma fel a minisztert, hogy köszönetet mondjon a diszelnökség elfogadásáért. A küldöttséget Nadányi Károly a biharmegyei függetlenségi párt elnöke vezette s tagjai sorában ott voltak: Ilyés Balint, Balogh Mihály, Hatász Lajos, Horthy Béla, Korda Andor, Szathmári Mór, Farkasházy Zsigmond és Barta Ferenc országgyűlési képviselők; a vármegye választókerületeiből szá-

mos függetlenségi választópolgár, *Csorvássy István, Pozsgai Károly, Kerekes Elek, Fráter Pál, Sas Ede, Ausländer Lipót és Körner József* pártelnökök vezetésével. *Kossuth* Ferenczet a vármegyei függetlenségi párt nevében *Nadányi* Károly üdvözölte, mire *Kossuth* Ferencz következő beszéddel válaszolt:

— Tisztelt Barátaim! Nagy megtiszteltetésnek veszem, hogy az önök vármegyéjének függetlenségi pártja engem diszelnökének megválasztott azért is, mert az önök vármegyéje exponált vármegye, hol a függetlenségi elvek nagy küzdelmeket vívnak a régi hagyományokkal és ahol e küzdelem nehéz, de nem reménytelen. (Igaz! Ugy van!) Ami azt illeti, hogy sokszor támadásokat és rágalmatokat intéznek a régi rendszer hívei a függetlenségi párt és csekély személyem ellen, erre megjegyzésem az, hogy lehetetlen lesz a függetlenségi elveket lejártni, amíg egyetlen magyar ember él a magyar földön. (Zajos éljenzés.) Még önmagukat sem járhatnak le, mert a függetlenségi eszme örökéletű, a magyar nemzeti léttel összenőtt eszme, melyet a magyar emberek milliója szívéből csak a szívvel együtt lehet kitépni. De szomorú is lenne, ha nem élne a függetlenségi eszme a magyar szívekben, az azonban kizárt dolog, mert a magyar csak akkor nyugodhatna bele, hogy hazája ne legyen szabad, önálló és független, ha előbb kihalna maga a hazaszeretet, ez pedig a magyarság életféléte. (Igaz! Ugy van!) Ebből egyszersmind levonható a következtetés tekintet nélkül arra, hogy mit mondanának ellenségeink. Felemelt fővel haladjunk tovább utainkon. Lehet, hogy előhaladásunk néha kétsédelmet szenved, de sebját, a földoloz az, hogy meg legyen bennünk a törhetetlen elhatározás, soha meg nem állani. (Igaz! Ugy van!) Mi, függetlenségi párt kézzel fogható jeleit adtuk annak, hogy a helyzetekkel számolni tudunk és küzdelmeink módját alkalmazni tudjuk az adott helyzetekhez. Ezen tulajdonság nélkül nem léphetünk az alkotások terére, mi pedig alkotni akarunk a hazafiság nevében. (Lelkes éljenzés.) Mikor diadalmaskodunk, nem az egyének győznek, hanem az eszme. Az egyének kidőlhetnek, én is kidőlök, de helyettem fog jönni más, aki talán nálamnál nagyobb erővel fog birmi. A magyar függetlenség eszméjének fája nem szárad ki soha, újra és újra kivirágzik és gyümölcsöt hoz. — Minden telet követ a tavasz s a tavaszt a nyár. Eszméinkbe vetett erős hittel üdvözölöm tehát önöket s kérem, hogy folytassák munkálkodásaikat a függetlenségi eszmék diadalá s a haza boldogsága érdekében.

A küldöttség szünni nem akaró zajos éljenzéssel vette tudomásul a miniszter választát, aki észrevéve, hogy köztük több román is van, hozzájuk a következő szavakat intézte:

— Sok idő óta élnek a románok Magyarországon, megtartva mindenkor nemzetiségüket és anyanyelvüket. Azt mutatja ez, hogy úgy élhettek itt, mint testvér testvér mellett, a magyarokkal. Bajaik sok tekintetben közösek a mi bajainkkal és amidőn azok a legjobb tehetségünk szerint segíteni akarunk, akkor rajtuk is akarunk segíteni, mert célunk, hogy a románok, akiktől megköveteljük, hogy magyar románok legyenek békében, szeretetben és jólétben éljenek magyar testvéreikkel.

A miniszter szavait *Barta* Ferencz orsz. képviselő tolmácsolta román nyelven, ami a románok között nagy lelkesedést keltett és a küldöttség a minisztert lelkesen megéljenzve távozott.

A máv. nyugdíjasok egyesületének küldöttségét *Schöber* Albert nyug. máv. igazgató vezette. Az egyesület ugyanis tiszteletbeli tagjává választotta *Kossuth* Ferenczet és az erről szóló oklevelet nyújtotta át, további jóindulatát kérve az egyesület részére. A miniszter a küldöttséget szívesen fogadta és megköszönte a megtiszteltetést.

A budai polgárok küldöttségét *Szebeny* Antal orsz. képviselő vezette a miniszter elé. A kelenföldi vasuti állomástól a Dunáig egy iparvágány kiépítését kérték.

Kossuth Ferencz szívesen fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy az ügyet tanulmányozni fogja és a maga részéről mindent elkövet annak sikere érdekében. A küldöttség a miniszter választát nagy megnyugvással vette tudomásul.

A zalavármegyei Alsóórs és környékének küldöttsége az építendő vasutállomásnak a községhez közelebb való építését kérte. A miniszter a küldöttséget szívesen fogadta és biztosította kérelmük jóindulatu támogatásáról.

A mozdonyvezetők küldöttségét *Pethő* Tivadar vezette a miniszter elé. A küldöttség köszönetet mondva a fizetésrendezésért, memorandumot nyújtott át a szolgálati pragmatika néhány, rájuk nézve sérelmesnek talált pontjai módosítására. Egyben ama kérelmüknek adták kifejezést, hogy a déli vasut mozdonyvezetői is méltányos és a máv. mozdonyvezetőihez hasonló fizetésrendezésben részesüljenek. A miniszter jóindulattal fogadta a küldöttséget, kijelentette, hogy a mozdonyvezetők iránt, kik élet és vagyon felett örököndnek, mindig a legnagyobb jóindulattal viseltetik és sérelmeiket tanulmányozni fogja; a déli

vasut mozdonyvezetőinek sérelmét pedig a maga részéről az erre illetékes helyen fogja támogatni. A küldöttség a miniszter választát lelkes éljenzéssel vette tudomásul.

Beszédek az emberi szívről.

— A képviselőház ülése. —

A gazdasági cselédtörvény-javaslat tárgyalását ma ott folytatta a képviselőház, ahol pünkösd előtt elhagyta. Ott képviselő szólott a javaslatról. Mind az öt arról beszélt, milyen jó szívvel kell lenni a cseléd iránt és hogy a cselédnek mily jó szívvel kell végeznie a munkáját. *Okolicsányi* László nagyon szép, kerek beszédben fejtette ki, hogy miér van megelégedve a javaslattal, csak azt kifogásolta, hogy a gazdának még a cseléd hozzátartozóját is orvosoltatnia kell, ha beteg. De ez nem lehet ok arra — mondotta — hogy az ember ilyen kitérő törvényjavaslatot elvessen. A szép beszédet nagy tetszéssel fogadták. *Vlád* Aurél mégis elvetette, noha más okoknál fogva, *Horváth* József hosszú listát állított össze a javaslat hibáiról. Egyetlen paragrafus nem talált előtte irgalmat, de azért beszéde végén mégis azt mondotta, hogy elfogadja a javaslatot. *Veress* József azért nem volt megelégedve a törvényvel, mert a kiscgazdára igen nagy terheket ró. De azért ő is elfogadta. *Söt Csernoch* János is elfogadta. Csak arra kérte a földmivelésügyi minisztert, hogy a gazdák érdekében tegyen valamivel többet, mint eddig tett. Az ülés elején *Bródy* Ernő és *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter intéztek el egy kis kontroverziát. Az ülés végén pedig *Szabó* István az áradások dolgában interpellálta meg a földmivelésügyi minisztert.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Várady Károly és Hammersberg László.

Az **elnök:** Az ülést megnyitja. Jelenti, hogy *Szabó* István sürgős interpellációt jelentett be.

Baloghy Ernő, a mentelmi bizottság előadója: Bemutatja a bizottság jelentését ifj. *Madarász* József, *Petrovics* István és *Hodza* Milán mentelmi ügye tárgyában. Jelenti továbbá, hogy a bizottság elkészült a mentelmi ügyekben szabályozó és egyszerűsítő javaslatokkal. Kéri a jelentés kinyomatását és szétosztását. (Helyeslés.)

Az **elnök:** Következik a cselédtörvény általános vitájának folytatása.

Ki a tájékozatlan?

Bródy Ernő: Személyes megtámadtatás címén kér szót. A múlt ülésen azzal támadta meg őt a földmivelésügyi miniszter, hogy nem ismeri azokat a törvényeket, melyek a cselédek helyzetének javítása végett hoztak. Visszautasítja a miniszter vádjait, mert ő e fontos dolgokban nem tájékozatlan.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter: A képviselő ur legalább a multkor felszólalásában nem említette, hogy tudja, miszerint a cselédek balesetéről már van törvény. Ha pedig tudja, kár volt nem említeni. Kijelenti különben, hogy a kárhoztott megjegyzés nem is ő reá, hanem *Mezői* képviselőre vonatkozott. (Derűtség.)

A cseléd-törvény.

Okolicsányi László: A törvényjavaslatot már annyi oldalról megvilágították, hogy újabbat mondani róla alig lehet. A kiscgazdáknak legsúlyosabb kifogása a javaslat ellen az, hogy nemcsak cselédek, hanem hozzátartozóikat is kénytelenek gyógykezelteni, gyógyszerrel ellátni. Ez a szokás a nagybirtokosoknál eddig is meg volt s a kiscgazdára nézve nem is olyan súlyos, mert rendszerint kevés cseléddel dolgoznak. Különbösen is feleslegesnek tartja ezt a rendelkezést, mert hiszen eddig is gondoskodott minden gazda cselédeinek gyógykezeléséről. Azt hiszi, a javaslat kissé korábban jött, mintsem azt egészségügyi intézményeink megengednék. (Helyeslés.) Ez az intézkedés okvetlen elhanyagolást fog szülni a gazda és a cseléd között, mert megengedi a cselédnek, hogy a gyógykezelési kötelezettséget végrehajtás utján is követelhesse a gazdától. Az iskolázott

kötelezettsége szintén súlyos terheket ró a kiscgazdára. Javasolja, hogy addig is, míg az általános, ingyenes népoktatás életbe lép, csak azokra vonatkozzék ez a rendelet, akik annak a saját káruk nélkül eleget tehetnek. Ami a fenytési jogot illeti, hát ezt nem úgy kell felfogni, hogy a törvény rendelkezése szerint a gazda ütheti és verheti cselédjét. A javaslatot abban a reményben fogadja el, hogy a részletek során módosításokat megteszik.

Vlád Aurél: A törvénytől nem várja a társadalmi béke helyreállítását. A sztrájkot erőszakos rendszabályokkal megakadályozni nem lehet. Nem sikerült máshol sem. Az 1848-iki jogi emancipáció tényleges emancipációvá való válását teszi lehetetlenné a javaslat. Ilyen a becsületsértési esetekre vonatkozó intézkedés. Nem látja szükségét annak, hogy a fegyelmet káromkodással tartásuk fenn. A rossz cseléddel szemben nem nyújt védelmet a törvény, a jó cseléddel szemben igazságtalan. A házi fegyelmet káromkodással, hogy tettleges fenytésekre is jogot adjon a gazdának. Véleménye szerint ez a javaslat halva született, mert vagy olyan módosításokat tesznek rajta, amely ellenkezik alapelveivel, vagy az élet teszi lehetetlenné. Ezer izgató nem képes annyi hivat toborozni a szociáldemokráciának, mint ez a javaslat, melyet ő nem szavaz meg.

Az **elnök:** Az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után

Horváth József (marosújvári): Egyelőre kijelenti, hogy a javaslatot általánosságban elfogadja s ezt azért teszi már most, mert ha beszéde végére hagyja, nem lehet tudni: akarja-e a javaslatot, vagy ellene van. Nem tartja czélszerűnek, hogy ez a javaslat most, mikor annyi ellensége van a mai kormányzati politikának, tárgyalás alá kerüljön. Azt hiszi, hogy a javaslat igen könnyen testvérharcra vezethet s nem viszi az országot béke felé. Hiszen még a koalíció soraiban is megkötözték az összetartozást... (Zaj. Ellentmondások.) Lehet, hogy szülő pesszimista, de állítja, hogy a koalíció helyzete nem a legrozsásabb.

Felkiáltások: Ez már igaz!

Horváth József (marosújvári): Meg van arról győződve, hogy a miniszter a legteljesebb jóhiszeműséggel terjesztette elő ezt a javaslatot, de anélkül tette, hogy a gyakorlati élet követelményeit figyelembe vette volna.

A javaslat szociális intézkedéseit helyesli, de azokat ne a gazdák, de az állam terhére kell megvalósítani. Ő pártatlanul bírálja a javaslatot s azt hiszi, ezért majd két oldalról fogják ütni. Ő különben a földmivelésügyi miniszternek sohase adna joghatóságot. Az egységes cseléd-ügynek továbbra is a belügyminiszterium hatáskörébe kellett volna maradni. Ezután a javaslat egyes részeit bírálja s kijelenti, hogy a miniszter jóhiszeműségére való tekintettel általánosságban elfogadja a javaslatot.

Veress József: A javaslat inkább későn jött, mint korán. A munkásbajok égetően sürgősek s ugylátszik, a kormány ezek ellen nem tud, vagy nem akar tenni. A szocialistákat semmiesetre sem lehetne kielégíteni, mert azok nem az igazságot keresik, hanem támadni akarnak mindenáron. Roppant sok és szinte elviselhetetlen terhet ró ez a javaslat a kiscgazdára, akik pedig hasznos polgárai ennek az államnak. Nem helyesli, hogy a beteg cseléd és családtagjainak gyógykezelési költsége a gazdát terhelje. Az államnak kellene vállalni ezt a kötelezettséget, hiszen a közegészségügy elsőrendű állami érdek. Elfogadja a javaslatot s arra kéri a kormányt, ne álljon meg a szociális alkotások terén. Meg kell csinálni a létminimumot, a katonai terhet csökkenteni kell, a szegényügyet pedig rendezni. A gyakorlati kérdések megoldásával kell foglalkozni, ezen van csak áldás.

Csernoch János: Igazat ad *Veressnek* abban, hogy a szociális munkát folytatni kell. Szerinte nem lehet azt mondani, hogy a javaslat heterjesztése nem volt időszerű. Reflektál *Horváth* József felszólalására s azt feleli neki, hogy ő nem tartja veszedelmesnek a javaslat ellen indított agitációt. A kormánynak nem az a hivatása, hogy kortesjavaslatokkal álljon elő, hanem az, hogy a köz érdekeit nézze s ilyen irányban munkálkodjék. Elfogadja a javaslatot, de kéri, hogy a gazdák érdekében is tegyen valamit az állam.

Mezői Vilmos: Az egyházi javakat kell szekularizálni!

Csernoch János: Te abból úgy sem fogsz kapni semmit! (Nagy derűtség.)

Az **elnök** megállapítja a holnapi ülés napirendjét.

Az áradások.

Szabó István: A győrszigeti árvizek miatt interpellál és intézkedést kér a földmivelésügyi minisztertől.

Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter: Az ügyben még nem kapott hivatalos jelentést, de legközelebb szakközvegeket küld ki a kérdés tanulmányozására.

A Ház a választ tudomásul vette.

Az **elnök:** Az ülést két óra után berögzészi.

A t. Házból.

I. Mit hoz a jövő?

A folyosó korán népesedik. Nyolcz deputáció várakozik, hogy képviselőkhöz és miniszterekhez jusson. Következik a nyár; sokat kell eligazítani még aratás előtt, hogy azután a gazdaember egészen az időjárásnak szentelhesse nappalát és éjjelét. De a nép másféle aratásról is beszél. Günther Antalnak, az igazságügyminiszternek magyarázzák az állapotokat. Günther minden véleménynek legtürelme- sebb meghallgatója, hát reggelenként leginkább köréje sereglenek. Neki beszél el álmaik régi fegyvertársa, Sággy Gyula. Hozzá viszi a legújabb kombinációkat báró Kaas Ivor, neki találják fel a kávéházakban ki- kombinált jogi eseteket a fiatal ügyvédképvise- lők és Günthert ismertetik meg az olyan régi viccekkel, melyekről már a forradalom előtt is azt konstatálták, hogy hosszú ősz szakaluk van. Günther a szemüvege alul jó lélekkel tekint az elbeszélőkre és hogy visszaadja a köl- csönt, ártatlanul így kezdi: „Nekem is volt hasonló esetem . . .” — és szintén mond egy aktuális anekdotát a tatárjárás korából.

— A vidékről jövőnk — beszélnek a kívül- állók — sokat hallottunk ott arról, hogy nagy ese- mények készülnek. Leginkább pedig azt mondják, hogy új választások lesznek. Ezért van a sok deputáció, innen van, hogy mindenki sürgeti, amit megígértünk és mindenki azzal fenyeget bennünket, hogy máskülönbben nem fog ránk szavazni. Már most azt kellene tudni, hogy csakugyan lesznek-e egykettőre új választások.

Günther mosolyog, szeliden néz a beszé- lőkre és kezdi:

— Nekem is volt hasonló esetem . . .

Az ilyen kitérésből mindenki megértheti, hogy titok lóg a levegőben és hogy a kutyát nem szokás a pinczébe eresztetni, amikor oda zsirt rakogatnak.

A bécsi telefonosok folytonosan dolgoznak. Az ausztriai pótválasztásokról közvetítenek híre- ket és kérdéseket, hogy mit csinálnak a szo- cziálisták, hogy vagyunk a horvátokkal, esik-e már az eső és esnek-e az értékpapírok. We- kerlének külön drótfja van az ilyen kérdések és feleletek céljaira s hamarosan elintézi vele a legstürgeőbb bonyodalmakat s most jöhet a többi.

Wekerlének, mint koalíciós miniszter- einöknek sokféle árnyalattal kell tanácskoz- nia és erre a célra külön szövegeket jelöl ki. Jobb felől az első fülszele direkt arra való, hogyha Széll Kálmán akar vele konferálni, hát oda vonuljon vissza. (Megesett már, hogy Polit Mihály ült véletlenül itt, aki nagyon ha- sonlít távolról Széll Kálmánhoz és Wekerle alig tekintve rá, leült melléje, kezét fogott és rákezdté:

— Szervusz. Ezekkel a tótokkal, ráczok- kal, oláhokkal már egyszer végleg lekellene számolni . . .

Amíg ennyit mondott, már észrevette a tévedését, de nem árulta el, hanem így foly- tatta:

— Még annak a hunczut Politnak van a leg több esze . . . pardon, nini! azt hittem Széll vagy . . .)

Külön szövegetük van a Kossuth-párti ve- zéreknél, egy a liberálisoknak, egy a reakció- soknak, egy a semlegeseknek. Az alkalmá- nypárt részére a régi Tisza-folyosó jut. A de- mokratákkal elbujik a miniszterelnök a tár- salgó melletti folyosóra jobbra, a néppártiakkal

balra. Ezek a legrosszabb viszonyban vannak, hátha sziveskednének felfalni egymást.

Ma minden szövegetet végig kellett töl- nie Wekerlének, úgy meggyült az elintézendő ügyek sokasága. Wekerlének kell meghallgatnia a ba- jokat, melyek a pártokban és a pártok közt vannak, neki kell kibékítenie a haragvókat, ki- egyenlíteni a különbségeket és összeegyeztetni az ellentétes nézeteket. Ma már a fővárosi ügyeket is hozzája vitték és nem sok idő telik, amíg Wekerlének kell majd a vásárcsarnokot is dirigálnia. Karlsbadi kura mellett ez nem is utolsó étvágycsináló.

Benn darálják a Darányi javaslatát, mely a cselédek törvényéről szól. A demokrata Bródy Ernő nyilatkozik, Darányi reflektál, Okolicsányi László egy kerekded, teljes és formás beszédet mond. Hess . . . Egyszerre felemelkednek a a sorokból a hallgatók, Vlád Aurél következik, kimennek a folyosóra. Justh ül az elnöki emel- vényen, majd ügyel ő rá, hogy mit mond, nehogy verseket szavaljon suba alatt.

Fürge, ifjú riporterek szaladnak egyik cso- porttól a másikig.

— Én láttam az alkotmánybiztosítókat — szólott egyikük lelkendezve.

— Láttad-e? Merre láttad őket? Milyenek voltak.

— Itt láttam én, a vár felől szállottak erre, kékek voltak és karcsuak.

— Soványak-e?

— Nem éppen soványak, de szelidek.

Senki sem hiszi el, de mindenki úgy tesz, mintha elhinné, csak hogy más dolog után néz- hessen.

Már Vlád Aurél bevégezte a mondókáját, Justh Gyula átadja az elnöki helyet Rakovszky- nak, mivel hogy most Horváth József be- szél, a közigazgatási Horváth. A függetlenségi pártan annyi a Horváth, hogy Józsefből is kettő telik és a legnehezebb dolog eldönteni, hogy melyik az okosabb. A mérleg mindig a felé hajlik, aki éppen beszél.

Justh Gyulát hirtelen körül fogja a sokaság No, most itt van a folytonosan aktuális vita- tárgy. Hogy reakziós hangok hallatszanak a függetlenségi pártan, ami miatt haragszik Justh Gyula és emlegeti, hogy ez nem való Irányi Dániel pártjához. A nyilatkozatok miatt aztán hol dicsérik Justh Gyulát, hol támadják. Gaál Gaszton meg éppen fel akarja vetni vele szemben az illetékességi kérdést. Irányi Danielt, a híres erkölcsnemesítőt egy kissé bajos lesz most visszaszerezni. Kényes volt a tiszta- ságra a pártan belül és a pártan kívül is. A mosónéjának duplán fizette a mosást s ez vala- mennyi többi kundsajtjának elbeszélte, hogy azért kap dupla bért, mert az Irányi Dániel fehérneműt külön kell mosni, félt hogy a többi összemocskolja.

— És külön mosta-e?

— Oh, dehogy. Hisz ami ki van mosva, az tiszta s ami tiszta, azon nem látszik meg, hogy piszkos állapotában más piszkosak fő- zött volt.

No ugy-e, hogyha a reakziósok megtisz- tultnak a nagy cvek forró tűzében, akkor majd nem fog megjárni, hogy mik voltak azelőtt.

Igy folytatólagosan is aktuális lett Irányi Dániel.

— Tudjátok-e — szól az ő kartársa — hogy Irányi annyira puritán volt, hogyha oly kép- viselő mutatkozott a Csalányiban az asztalánál, akinek nyílt jövedelme nem volt és mégis folyton pezsgőzött, azt ő megrögtta és a maga körében nem tűrte meg.

Persze, az az „ellenzék keserű kenyeré”- nek a korszaka volt s ahoz nem is dukált a pezsgő.

Gróf Batthyány Tivadar érkezik, Justh Gyula eléje megy és meghajlik. Holló Lajos is elősiet és délelőtti művészeti elmélkedéseit befejezi Hock János. Ha Batthyány jön, akkor a vasu- tasok dolga kerül elő és ezzel együtt a horvát kérdés. Mi lesz abból, hogy ha a horvátok sem engednek és a magyar kormány sem enged. Hogyan járnak majd a vasutak Horvátország- ban? Hogyan? A vélemények elágaznak. De legérdekesebbnek az tetszik, hogy a vasutakat akkor egészen magyarul fogják dirigálni és katonai fedezettel mennek.

— Ez nemzeti vívmány leszen — konsta- tálják a kormánypárti szövegeken. — Ez azon eset leszen, hogy a hadsereg oltalmazni fogja a magyar állami nyelv jogát.

Valóban, nem közönséges állapot lenne. A katonákat németül kommandiroznák a magyar nyelv megvédelmzésére.

— De valaki csak belebukik ebbe az ügybe? Talán gróf Pejacevich Tivadar, a hor- vát bán? — kontemplálják.

— Pejacevich Tódor? Hová gondoltok? Őt tartják az összeköttetései. Őt nagyon szer- retik a társaságban. Pejacevich egy kiválóan szellemes férfiú.

— Például?

— Hát például ő találta ki azt, hogy miben különbözik a szilva az almától. Abban különbözik, mondá, hogy a szilvából lehet szilvriumot csinálni, de almából nem lehet almáriumot csinálni.

Miután, amikor ezt a viccet először el- mondta, nem bukott meg, tehát most sem bukhatik meg.

* * *

II. A család és a cseléd.

Papok beszéltek még ma a cselédügyről: katolikus részen Csernoch János, káivinista részen Veress József.

A Veress József tiszteletes ur prédikációja nagyon tetszett azoknak is, akiknek nem tel- szett volna, hogyha más mondja el. De ő aképpen beszélt, hogy mindkét részre osztog- tatta az igazságokat. Ugy patriarchalisan eldis- kurálgatott a cseléd-dolgokról. Hol vannak azok az idők, amikor a cseléd minden törvény és szerződés nélkül ragaszkodott a gazdájához? Amikor a cseléd szegyenlette volna a kikötött idő betöltése előtt otthagyni a gazdát? Amikor a cse- léd családtag volt. Veress József megpróbálja magyarázni, hogy a magyar beszédben meg van ennek a családiasságnak a bizonyítványa. A magyar ember így beszélt:

— Van három családom.

— Cselédem — igyekeznek kijavítani őt a pesti doktorok.

— Van három családom — ismétli han- gosan Veress József és arra felé fordul, hogy hallgassanak.

És azután hozzátesszi:

— Eképen belcértette a családjába a cse- lédet és hogy szeretettel gondolt rá, bizonyítja a magyar szólásmód, hogy kedves gyermekét így nevezte: „kis cselédem . . .”

Ezek az idők bizony elmúlóban vannak, talán mindörökre elszállanak, mint ahogy van- nak jeges vidékek, melyek valaha zöldelő tavaszt láttak, de a hová soha többé már a kikelet vissza nem tér.

Azonban Veress József a kisgazdák aggó- dását se hagyja szó nélkül. Mi lesz, ha törvény- ben lesz a betegekről való gondoskodás. Akkor, ha a mostani cseléd megharagszik, vagy nehéz munkaidő következik, egyszerre beteg lesz. És ha a cseléd családtagjainak is muszáj orvost hozatni, a cseléd minden kis fogfájásnál be-

fogja a lovakat és elhajtja a doktorért, magára hagyva a gazdát.

Hát aztán, hogy vajjon a bankok, kereskedelmi és iparvállalatok gondoskodnak-e alkalmazottaik hozzátartozóiról. Hisz azt se tudják, van-e az alkalmazottnak felesége, leánya, fia.

A szélen, a modern szövegetben, mosoly fut át az arcokon.

— Régi ember a tiszteletes ur, még a Jósika regényeit olvassa — vélekednek csendesen.

Tudják a bankoknál és a nagy iparvállalatoknál az irodákban alkalmazottak családi állapotát. Hisz egy egész irodalmi és dráma rányzat ebből táplálkozik. Mennyit lehet olvasni és színpadon látni különböző variációkban arról, hogyha az alkalmazottnak szép felesége van, megjavul a sorsa, emelkedik a fizetése és az asszony drága piperékhez és ékszerekhez jut, mert a főnök érdeklődik. És hány szép leánynak a drámája kezdődik emez érdeklődésnek az utjánál, viszont tisztességes szerencse is hányszor jut eképen a hymen-rovat keretébe.

De ezek a modern regényirodalom és drámairodalom körébe tartoznak s a t. Házban nem regényeket és drámákat akarnak csinálni, hanem törvényeket.

Budapest, május 23.

Módosítják a cseléd-törvényt. Az új gazdasági cseléd-törvényjavaslat részletes tárgyalását a koalíciós pártok ma délután 5 órakor folytatták a függetlenségi kör helyiségeiben *Barabás* Béla elnöke alatt. A jegyzőkönyvet dr. *Kovács* Ernő vezette. A kormány részéről jelen voltak *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter, *Jekelfalussy* Lajos honvédelmi miniszter, *Mezőssy* Béla és *Tóth* János államtitkárok. Az értekezlet beható részletes vita során a 17. szakasztól bezárólag a 28-ik szakaszig letárgyalta a munkásügyi bizottság által szövegezett törvényjavaslatot. A tárgyalás során az elnökön és a földmívelésügyi miniszteren kívül felszólaltak és a vitafolyásokban résztvettek *Návay* Lajos, gr. *Andrássy* Sándor, *Laehne* Hugó, *Holló* Lajos, gr. *Esterházy* Móricz, *Gaal* Gaszton, *Veress* József, *Mezőssy* Béla, *Emödy* József, *Philipp* János, *Kelemen* Samu, *Putnoki* Mór, *Rakovszky* István, *Sághy* Gyula, *Csernoch* János, gr. *Thoroczkay* Viktor, *Vásárhelyi* Dezső, *Bernáth* István, *Nagy* György, *Budai* Barna, *Kardos* Samu, *Máriássy* Mihály. A tárgyalás esti kilencz óráig tartott. Az együttes értekezlet *Rakovszky* István felszólalása után abban állapodott meg, hogy a képviselőháznál leendő tárgyalásnál senkinek felszólalási, vagy indítványozási joga nem korlátoztatik; az értekezlet azonban elvárja, hogy azok az indítványok és módosítások, amelyek nem találtak visszhangra és el nem fogadták, azok lehetőleg az idő kimérése céljából a képviselőházban is mellőztessenek, míg azokat a módosításokat, amelyeket elfogadtak, az illető módosítást tevő képviselő terjessék elő. Az elvi és fontosabb kérdésekre vonatkozólag az illető képviselők szabadon tehetik meg összes előterjesztéseiket.

Mint értesülünk, a koalizált pártok mai értekezletén izgalmas jelenetekben sem volt hiány. A hivatalos jelentés például nem emlékszik meg arról, hogy *Rakovszky* Istvánnak volt egy másik felszólalása is, még pedig az értekezlet elején, amelynek tendenciája nagyon is világos volt. *Rakovszky* ugyanis megtámadta *Darányi* minisztert, hogy miért tárgyal olyan sokat e miatt a javaslat miatt. Ő egyáltalában nem érti miért, hivatva össze a miniszter külön tanácskozára azokat a képviselőket, a kik a cseléd-törvény módosítását tartják szükségesnek. Az ilyen tanácskozások, tárgyalások, szerinte teljesen fölöslegesek. Ha a többség bizalommal viseltetik a kormány iránt, akkor elfogadja a törvényjavaslatot, ha nincs, akkor leszavazza. *Rakovszky* István ezzel a felszólalásával kettős célt követett. Egyrészt azt akarta keresztülvinni, hogy a törvényjavaslat minden szabadelvtől módosítás nélkül menjen keresztül, más részt kiakarta ugratni azokat a függetlenségi képviselőket, akik ilyen liberális javításokat szükségesnek tartanak. *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter mentegetődzött ugyan forma szerint, hogy

hát ő nem zárkózik el semmi célszerű módosítás elől, de hát ő is szívesebben venné, ha ezek elmaradnának. A többi szónokok nagyrészt tiltakoztak azonban *Rakovszky* állásfoglalása ellen, amely a régi mamelukrendszer feltámasztása volna. Végeredményben azonban a liberális módosítások csak kis részben mentek keresztül és *Rakovszky* második felszólalásával megint pártbontásra törekedett, amikor azt indítványozta, hogy a ma leszavazott módosításokat a képviselőház előtt se lehessen újból benyújtani. A függetlenségi párt talán már elérkezettnek látja az időt a néppárti barátság fölmondására.

A rendelkezési alap. A zárszámadásvizsgáló bizottság ma délután 5 órakor *Hentaller* Lajos elnöklete alatt ülést tartott. Jelen voltak a kormány részéről *Popovics* Sándor államtitkár, a számvéviszék részéről *Rakovszky* elnök, *Dárday* alelnök és *Sukovathy* tanácsos. A bizottság tárgyalás alá vette azon kétszáz ezer korona tételt, amely összeget 1904-ben gróf *Tisza* István miniszterelnök az államvasut pénztárából hirdetési átalányozás címen felvett.

Eber Antal előadó bejelenti, hogy a bizottság határozata alapján eljárta *Wekerle* miniszterelnök-nél, aki azt a határozott választ adta felvilágosításul, hogy a miniszterelnökség irattárában semmiféle irat, adat vagy elszámolás sincs a kérdéses tételre vonatkozólag. Ennél fogva javasolja, hogy a bizottság *Tisza* István gróftól a házszabályok 142. §-a alapján hívja meg a bizottság elé s ha nem jelenik meg vagy nem ad felvilágosítást, ehhez képest hozzon határozatot.

Popovics államtitkár azt a nézetét fejezi ki, hogy miután az utalványozás a kereskedelmi miniszterium részéről történt annak idejében, mielőtt a bizottság a felelősség kérdésében határozna, kérje be a kereskedelmi minisztertől az államvasutnál kétségkívül feltalálható utalványozási iratokat.

Hencz Károly utal arra, hogy mindkét miniszter felelős és pedig a kereskedelmi miniszter azért, mert törvényellenesen utalványozott, a miniszterelnök pedig azért, mert a kezéhez utalt pénzt törvényellenesen használta fel.

Buza Barna ugy tartja, hogy mindenképpel mindenekelőtt hivatalos írásbeli választ kell nyernünk *Wekerle* miniszterelnöktől és a kereskedelmi miniszterrel, hogy a tényállás hitelesen legyen megállapítva.

Ezek után a bizottság elhatározta, hogy *Wekerle*től és *Kossuth*tól a hivatalos aktákat bekérni, ezek tárgyalására e hó-29-én ülést tart és ezen az ülésen fog a továbbiak iránt határozni.

A hékési főispán. Értesülünk szerint *Justh* János országgyűlési képviselőt nevezik ki Békésvármegye főispánjává. Politikai körökben a rokonszenves, kiváló képzettségű fiatal képviselő kinevezését általános meglepéssel fogadják.

Az állami vasgyárak alkalmazottainak fizetésrendezése. A vasutasok fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatához fűzve *Wekerle* Sándor miniszterelnök a képviselőház mai ülésén a következő előterjesztést tette: Az állami vasgyárak rendszeresített személyzete nem állami alkalmazottak s nem az ezek részére felállított fizetési osztályokkal és fokozatokkal egybekötött állandó illetményekben részesül, hanem bizonyos, az eltérő viszonyok által indokolt módosításokkal az államvasuti alkalmazottak részére rendszeresített illetményeket kapja. Ez az állapot a budapesti és diósgyőri gyáraknál kezdettől fogva fennáll olyképen, hogy e két gyár alkalmazottaira bizonyos módosításokkal a mindenkor állami vasuti illetményszabályzat határozmányai alkalmaztattak, a már korábban is a pénzügyi tárca kezelésében állott kincstári vasművekre pedig az 1903. évi államköltségvetés útján terjesztett ki akként, hogy ezen vasműveknek addig állami jellegű alkalmazottai államvasuti jellegű alkalmazottakká átnemítségültek s az akkor a magyar királyi államvasutaknál érvényben állott 1887. évi illetményszabályzatnak és az ahhoz a gyárakra vonatkozólag egyidejűleg kibocsátott „Függetlenség” alávetettek. A gyári alkalmazottaknak az államvasutakkal való párhuzamos haladása ezen intézkedéssel nem szűnt meg, mert az államvasuti alkalmazottak fizetésének az 1904. évi XVIII. törvény-cikk alapján végrehajtott szabályozása az 1904. évi államköltségvetés útján bizonyos eltérésekkel ismét a gyári alkalmazottakra is kiterjesztett. Míg ezen szempontokból kiindulva, a szövegben levő törvényjavaslatban foglalt illetmények mérvének és határozatoknak a vasgyárak személyzetére leendő megfelelő alkalmazására felhatalmazást kér, részletes indokolás után az államvasuti alkalmazottak fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatba

megfelelő helyen a következő új § felvételét javasolja:

Felhatalmazatik a pénzügyminiszter, hogy a jelen törvény kiegészítő részét képező A. és B. táblázatokban feltüntetett illetménymérvek és a jelen törvény II. fejezetében foglalt határozatok megfelelő alkalmazásával, a m. kir. állami vasgyáraknál alkalmazott személyzet illetményeit 1907. évi július 1-jétől kezdődő hatálylyal rendeleti uton szabályozhassa; e szabályozás végrehajtásával az 1907. évben felmerülő kiadások fedezésére legfeljebb 130.130 K-t vehessen igénybe s a tényleg felhasznált összegeket az 1907. évi állami költségvetés Rendes kiadások XIX. fejezet, 26. czím 1. rovatán elszámolhassa.

Beszámoló. Karczagról táviratozzák: *Abraham* Dezső, a karczagi választókerület országgyűlési képviselője, vasárnap több képviselő kíséretében Karczagra érkezik, hol beszámolót tart. A választópolgárok a képviselőt díszes fogadtatásban részesítik.

A vasutasok fizetésrendezése.

— A pénzügyi bizottság ülése. —

Budapest, május 23.

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma megkezdte „a vasutasok fizetésrendezéséről” szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását, amelynek során számos módosítást, eszközöltek. Nagyon figyelemre méltó *Rátkay* László felszólalása, aki tiltakozott az ellen a *junktm* ellen, amelyet a fizetésrendezés és a pragmatika között felállított a kormány.

A bizottsági ülésről tudósításunk a következő:

A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután 5 órakor *Szöll* Kálmán elnöklete mellett ülést tartott, amelyen az államvasuti alkalmazottak fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta részleteiben. Az ülésen jelen voltak: *Kossuth* Ferencz kereskedelemügyi miniszter, *Popovics* Sándor és *Szerényi* József államtitkárok és *Stettina* József miniszteri tanácsos.

A címmel felszólalt *Rátkay* László s az „alkalmazott” szó helyett más kifejezés használatát óhajtja. A bizottság *Kossuth* Ferencz, *Szöll* Kálmán és *Batthány* Tivadar felszólalásai után az eredeti szöveget fogadta el.

Kubik Gyula kifogásolja, hogy a műszaki személyzet háttérbe szorul a máv-nál. Indítványozza, hogy a táblázatokban a műszaki személyzet a fogaimzói elé tétessék. Az indítványt elfogadták.

Nagy Ferencz kifogásolja, hogy a javaslat nem gondoskodik a vasuti tanítókról, akik pedig nemzetiségi vidéken a magyarság védőbástyái.

Kossuth Ferencz kijelenti, hogy az államvasuti fizetések tekintetében már intézkedett s ezek az intézkedések teljesen kielégítők. (Helyeslés).

Rátkay László megnyugtatót kér arra, hogy ha tévedések vannak a javaslatban, miképen fognak azok reparáltatni?

Kossuth Ferencz: Tévedés nem igen lehetséges.

Szöll Kálmán: Reparálni csak novelláris uton lehet.

Kossuth Ferencz: Az elnökigazgató fizetése nem emeltetett, csak korpótléai számítottak be.

Szöll Kálmán: Nem osztja *Rátkay* véleményét az elnökigazgatói állást illetőleg, akinek fizetése a feladathoz és kvalifikációhoz képest nem valami nagy.

Kossuth Ferencz: Külföldön sokkal nagyobb fizetést huz a vasuti elnökigazgató, mint nálunk, ahol fizetése éppen nem sok. Itthon nálunk némi vasut elnökigazgatója többet kap, mint az államvasuti elnökigazgató.

Sághy Gyula szövé teszi, hogy a diplomás alkalmazottak nehezen és kevéssé lépnek elő.

Gróf *Batthány* Tivadar: Az altisztek érdekében szóal fel, akiknek biztos és gyorsabb előléptést kíván.

Szerényi József államtitkár: Aki a gyakorlati vizsgát leteszi, az kvalifikációt szerez az előléptetésre és csak olyankor mellőztetik, ha olyan hibát követ el, ami a mellőzést indokolta teszi.

Semsey László felszólalása után a bizottság kimondotta, hogy az előléptetés a rendszeresített állások számához képest a szakvizsga letételének sorrendjében történik.

Kubik Gyula a 8. §-nál indítványozza, hogy a várakozási idők megrövidítésével soronkívül előléptethetők száma emeltessék fel 25 százalékra.

Kossuth Ferencz az indítványhoz hozzájárul. Gróf *Batthány* Tivadar kéri, hogy a soronkívül előléptetettek névsora tétessék közzé. A kérelmet felveszik a jelentésbe.

Semsey László a 9. §-nál kifejti, hogy a törvényjavaslat által szándékolt lakbérrendezés, az olyan városokban lakó Máv. alkalmazottakra, melyek nem bírnak üzletvezetési székkel, de

a mellett vagy olyan nagyok, vagy még nagyobbak is ezeknél — határozottan sérelmes. Állítása igazolásul felhozta, hogy tényleg mely nagy eltérések vannak a már érvényben levő katonai osztályozás és a most tervevettek között. Ezen anomáliák megszüntetése végett a következő indítványt nyújtja be: A 9. szakasz végére a következő pótlás teendő: Indítvány. A kereskedelemügyi miniszter felhatalmaztatik, hogy a pénzügyminiszterrel egyetértőleg a jelen szakasz szerint a II. lakbérosztályba az üzletvezetőség székhelyén kívül oly nagyobb városokat is felvegyen, melyekben a lakberek magas volta ezt indokolta teszi.

Gróf Batthyány Tivadar indítványozza, hogy Zágráb vétessék fel az I. lakbérosztályba s hogy a kezelőnk hivatalnok lakbérosztályba soroztassanak be s hogy a harmadik lakbérosztályba ne csak a vasúti gőcpontok, hanem a nagyobb rendelkezés állomások is osztassanak be, végül, hogy a második lakbérosztályba nagyobb vidéki városok is bevéssenek.

Szász József szintén sérelmesnek látja a lakbérrendezést. A vidéki városokban rendkívül nagy a drágaság s ez a magasabb lakbérosztályba való sorozást egészen indokoltá teszi, a miért hozzájárul Semsey László és gróf Batthyány indítványához. A kezelőnknek hivatalnok lakbérosztályba való sorozását ő is méltányosnak tartja.

Popovics Sándor államtitkár kijelenti, hogy pénzügyi tekintetéből Batthyány indítványát Zágrábra és a kezelőnkre vonatkozólag ellenzi.

A bizottság Semsey és Batthyány indítványát a második lakbérosztályra nézve valamint Batthyányt a harmadik osztályra nézve elfogadta.

A II. §. után pótlásként Batthyány Tivadar indítványozza, hogy a Budapesten beosztott nagy vagy családos kinevezett alkalmazottak évi fizetésüknek és lakpénzükhöz együttes összege, ha az kevesebb volna 1300 koronára kiegészítendő.

Popovics Sándor államtitkár nem nyilatkozhat a kérdéssel, mert nem tudja, mennyibe kerül.

Buzáth Ferencz kijelenti, hogy az indítványok hozzá nem járul.

Az indítványt a bizottság függőben tartja.

Gál András felhívja a miniszter figyelmét arra, hogy az esztrák-magyar államvasút államviszálta alkalmával sérelmet szenvedett régi törzshálózati alkalmazottak sérelmei orvosoltassanak.

Kossuth Ferencz kijelenti, hogy általános rendelkezéssel a kérdést orvosolni igen bajos. Ellenben igyekezni fog azokat az előléptetésekkel ellensúlyozni.

Batthyány Tivadar gróf indítványozza, hogy az érettségi bizonyítvánnyal bíró alisztek, akiknek 1600 korona fizetésük van, felsőbb csoportba osztassanak be, továbbá hogy a kezelőnk és a számadásvezetőnk az első fizetési csoportba osztassanak be, továbbá, hogy a főkalauzok stb. szintén felsőbb csoportba osztassanak be.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a kezelőnkre vonatkozó indítványt elfogadja, a többi azonban sajnálatára el nem fogadhatja.

A bizottság ily értelemben határozott.

Nagy Ferencz a pótlékok kérdését hozza szóba, kéri, hogy a személyi pótlék külön törvényhozási felhatalmazás nélkül többé ne adassék.

Kossuth Ferencz az indítványhoz hozzájárult. A bizottság is.

Gróf Batthyány Tivadar indítványozza, hogy a fizetésrendezési törvény visszaható erővel 1907 január 1-ével léptetessék életbe.

Popovics Sándor államtitkár kijelenti, hogy az állam pénzügyi viszonyai szempontjából az indítványhoz hozzá nem járulhat.

Szabó Kálmán hozzájárul Batthyány indítványához, azzal, hogy esetleg április 1-től számítassék a fizetésrendezés.

A bizottság három szó ellenében az indítványt elvetette.

Popovics Sándor államtitkár indítványozza, hogy az állami vasgyárak alkalmazottaira is terjesztessék ki a törvényt.

Elfogadták.

Rátkay László felveti a *junktum* kérdését s kijelenti, hogyha a szolgálati pragmatika, melyet drákkóinak tart, keresztülnegy változatlanul, — ő a fizetésrendezést sem szavazza meg.

Bizony Ákos védi a pragmatikát, mert fegyveremre szükség van.

Kossuth Ferencz megnyugtató felvilágosításai után Szerényi József államtitkár indítványozza, hogy a főművezetők az első fizetési osztályba soroztassanak, továbbá javasol egy új osztályt a művezetők részére 1400 korona kezdő 2800 korona végső fizetéssel. A főkocsimester a 7-be, a kocsimester a 8-ba emeltessék, a tűzorségi felvigyázó 2400 koronáig menjen. (Helyeslés.)

A bizottság elfogadta.

Gr. Batthyány Tivadar: Indítványozza, hogy a főművezetők az első, a művezetők pedig a második csoportba, a gépfelvigyázók, a gépkezelők, vonatkiszérő és vonatvizsgáló lakatosoknak feljebb soroztassanak.

Az I. oszt. kocsiszállítók és mozdonytisztítók észére főkocsiszállító és mozdonytisztító címzet

ajánlja. Végül a fiumei tűzörök illetményeinek emelését kéri.

Szerényi József államtitkár a művezetőkre vonatkozó kivételével, melyre nézve a kormány indítványát megfelelőbbnek jellemzi, ellenzi az indítványokat.

Ezzel az ülés véget ért.

KÜLFÖLD.

Aehrenthal báró olaszországi látogatása. Aehrenthal báró Tittoni olasz külügyminisztert Rómában fogja meglátogatni, azután pedig Racconigibe utazik, ahol Viktor Emánuel király fogja kihallgatáson fogadni. Aehrenthal báró a pápánál is kihallgatáson fog jelentkezni. Ennek a római látogatásnak nagyon érdekes előzménye van. Aehrenthal ugyanis nem Rómában, hanem Racconigiben akarta meglátogatni Tittonit, s e miatt Barzilai radikális képviselő az olasz kamarában hevesen megtámadta külügyminiszterünket, azt mondván, hogy Aehrenthal azért nem megy Rómába, mert Rómát nem akarja elismerni az egyesült olasz királyság nemzeti fővárosának. Giolitti miniszterelnök védelmébe vette Aehrenthal, de azért mégis lépéseket tett Bécsben, hogy Aehrenthal Rómában keresse fel az olasz külügyminisztert.

Botrány a belga képviselőházban. A belga kamara mai ülésén a tegnapi lármás jelenetek folytatódottak. Hubert közmunkatügyi minisztert óriási zajjal és ellenséges tüntetéssel fogadták. A szocialisták hevesen követelték, hogy a miniszter vonja vissza a lüttichi sztrájkvezérek ellen tegnap emelt vádját. A miniszter hivatalnokainak írásbeli jelentésére hivatkozva, fentartotta állítását, mire Furnemont szocialista képviselő ökölbe szorított kezekkel rontott a miniszternek, de elvtársai megakadályozták inzultáló szándékában. A vad láрма az ülés végéig tartott. Az elnök nagy zajban rekesztette be az ülést.

Pasics Goluchowskinnál. A belgrádi „Odjek“, az ifju radikálisok lapja ma közli a berlini szerb követ egy levelét, amelyben azt állítja, hogy Pacics az ifju radikális kabinet bukása előtt Bécsben kihallgatásra jelentkezett gróf Goluchowski-nál, de az akkori külügyminiszter nem fogadta s azt mondta, hogy kihallgatást csak a szerb követség utján adhat. Minthogy Pacics a szerb szkupetnában azt mondta egy ízben, hogy sohasem kért audienciát Goluchowskitól, nagy botrány kerekedhetik ebből a leleplezésből már a június 8-iki első ülésen.

Montagnini leleplezése. A Montagnini-féle levelek megvizsgálására kiküldött francia kamarai bizottság megállapította, hogy több levél hiányzik, néhányat pedig hibásan fordítottak le. Főleg egy levelet találtak, amely hibás fordítása következtében Doumerl a kamarai volt elnökét, kompromittálta, amennyiben azt a látszatot keltette, mintha jelentéseket küldött volna a Vatikánnak, holott az eredeti levélből kiténik, hogy Montagnininek egy reá vonatkozó jelentéséről van szó. Bourelly előadót utasította a bizottság, hogy ez ügyben panaszt tegyen az igazságügyminiszternél.

A francia szocialisták Briand miniszter ellen. A francia szocialisták elhatározták, hogy Briand miniszterrel minden összeköttetést megszakítanak. A vasárnap Saint-Etienneben megtartandó kongresszuson Briandot, mint „renegátot“ ki fogják zárni a szövetségből.

Amerika s az általános leszerelés. A nemzetközi döntő bíróságok ügyének előmozdítására alakult egyesület évi ülését tegnap nyitotta meg Lake-Mohonkban (New-York-államban) Hutler, a Columbia-egyetem elnöke. Megnyitó beszédében kiemelte az Egyesült-Államok uralkodóinak és kormányainak a békére irányuló törekvéseit és többek között Vilmos császár békeszeretét. A német császár, aki ellen olykor-olykor kritikus megjegyzések hallhatók, határozottan állíthatom, rendíthetetlen híve a béke politikájának és igen jól ismeri annak mérhetetlen előnyeit ama nagy nép részére, amelynek élén áll. Nézete szerint a konferenciának a leszerelés kérdésében határozott állást nem kell foglalnia, azonban a további fegyverkezések korlátozása mellett igen. Dr. Barth Tivadar azon érdekekről beszélt, amelyek Németországot fűzik a döntő bíróságok tárgyában megindult nemzetközi mozgalomhoz és kifejtette, hogy sokkal praktiku-

sabbnak találná, ha a konferencia előbb oda-törekednék, hogy a fegyverkezésre szolgáló okokat előbb elhárítsa. A fegyverkezés azután önmagától megszűnne.

A marokkói bonyodalom. Az Eclair tangeri jelentése szerint a szultán a Franciaország kívánságára felfüggesztett Ades Salam volt marakesi pasát biztosította, hogy iránta, valamint fiai iránt változatlan bizalommal és jóakarattal viseltetik és hogy a jövőben is a trón hű szolgájának fogja tekinteni. Henry Mac Lead kaid holnap Fezbe megy, hogy a Raizulnak adandó kegyelem föltételeit tárgyalja.

Az Árpádház nemzetisége.

Budapest, május 23.

Sajátságos találkozás a véletlennek, hogy éppen Árpád fejedelem halálának ezredéves fordulóján oszlott el minden kételey a honszerző sirja felől, melynek felderítésén egy emberöltőn át kiváló elmék fáradoztak s végezetre dr. Wekerle Lászlónak sikerült a temetkezés helyét majdnem lépésnyi pontossággal meghatározni.

Nem kevésbé érdekelheti nemzetünket az a másik kérdés tisztázása is, hogy Árpád nemzetisége honnan vette eredetét, a finn-ugor nép melyik ágának hajtása? Ezen ügy a tudományra, mint közlebebről nemzetünk ősmúltjára s erényekben tündöklő egyik első királyi házunkra vonatkozó rendkívül fontos és érdekes kérdést, ma fejtegette a Történelmi Társulatban egyik tudósunk, a jeles szanszkrit fordító, dr. Fiók Károly tanár.

Fejtegetése szorosán összefügg a hun és magyar nép azonosságával, vagy legalább is közeli testvéri viszonyával, mely kérdés felett még koránt sincsenek lezárva a tudomány s különösen az összehasonlító nyelvészet aktái.

Mióta nálunk, idehaza is szinte kedvtelenség vált a régi történelmi tradíciók szándékos semmibe-vevése s majdnem fitymálása, jóleső örömmel kell fogadnunk minden oly törekvést, mely szigorú történelmi s tudományos alapon és módszer szerint igyekszik tisztázni nemzetünk őskorának emlékeit s idegen népek és áramlatok közé sodort népünk múltját felderíteni s ellenséges rágalmtól, ráfogásoktól megvédeni akarja.

Dr. Fiók Károly tanárnak előadása is ezt a hazafias s szigorúan tudományos célt szolgálja.

Dr. Fiók Károly „A Géza fejedelem neve“ című előadásában mondja el az Árpádház nemzetiségére vonatkozó nézeteit, melyeknek tudományos igazolása a szaktudósok körében érthető feltűnést idézett elő. A felolvasó a Géza név megjelölésébe annak felmutatásával kezd, hogy Konstantinos Porphyrogenetos egy folyónak, az Uralnak, régi nevét *Geedh* alakban írja, mely leírás betűszerint teljesen egyezik a *Géza* név legrégebbi *Geidh*-a latinos írással.

Azután azt bizonyítja, hogy itt nemcsak látványos, hanem a két név közt valószínűsége egyezés van; vagyis *Géza* azaz *Jeik*, meg az Ural-folyó *Jajk*, *Jejk* neve, egy és ugyanazon név. A *Jajk* folyónevet általában törökből értelmezik, *szélesnek* vagy *kiöntésnek* magyarázzák. E megjelölést helytelennek mutatván ki, bebizonyítja, hogy Nyugat-Szibériában a folyók nevei rendszeren *rokonság*-szók, amiket ott lakó ugor-fajú népek férfiaknak is adnak nevekül: a Volga *Attila* neve egy a hun király *Attila* nevével, de egyiket sem nevezték a másikkól el.

Ugyanazon ethnográfiai szokás nyilatkozik meg a *Géza-Jeik* és *Ural-Jeik* névadásban is. Tehát a *Géza-Jeik* elnevezés egy ugor-nyelvből, az osztják-ból való, mely nyelvben *jaj* *bácsit*, kicsinyítő képzővel ellátva *Jaj-k* *bácsit* jelent.

Ezt a nyelvet beszéltek s nem a törökök s nem a mongolok és nem a gótok, a *hunok* és az *avarok* e hazában, mit felolvasó részletesen bizonyít történelmi, ethnográfiai bizonyítékokkal és nyelvi argumentumokkal, t. i. személynevekkel.

Ez utóbbiakkal már régebben is bizonyította. Sőt a honfoglaló magyarok legelőkelőbb ágának, az *Árpád-családnak* is ez volt a nyelve.

Ennek igazolására a Konstantinos által ránk hagyott becses névjegyzéket, mely 17 nevet tartalmaz, veszi nyelvi vizsgálat alá és megállapítja, hogy a nevek páratlan pontosságra valló feljegyzéssel, *Bulesu* vezérnek a diktálása után vannak leírva; bennök az Álmos nevének kívül csak a *Termata* néven mutatható ki leírás hiba. Megfejtéjük nyelv segítségével mind, nemcsak a névjegyzékben foglalt nomen propriumokat (tulajdonneveket), hanem a *Kurzán* nevét is, ki Árpádnak a bolgár hadjáratban volt vezértársa. Azután áttér azon Árpádházi pogány nevekre, amelyeket nem Konstantinos munkájából ismerünk. Ilyen maga a *Géza*, továbbá testvérének *Szár Zyrind*-nek, fiának *Koppány*-nak, a somogyi vezérnek, végre magának Szent Istvánnak *Vajk* neve is.

Rámutat azon történeti kapcsolatra, amely Attila népével összeköti azt a főörzsétől régen, már Herodotos előtt (Kr. e. 450) elszakadt királysághoz törzset, amely azóta mai napig zord északi hazájában tengődik, a nagy hun néptörzsnek semmi mozgalmában részt nem vett, de féreeső hazájában meg tudta számunkra örízni azt a nyelvet, melyen egykor a Duna—Tisza mellékén beszéltek a hunok, beszéltek később az avarok, sőt a honalapító magyaroknál előkelő szerepet játszó Árpádok is.

Az előadó munkája tehát, a nyelv azonossága alapján, a hun és magyar nép nagyon is közeli rokonságát állapíthatja meg s az Árpádokat, mint a király-skythák törzséből származó nemzetséget tünteti fel, mely király-skythák törzséből való volt Attila is s mely törzs, úgy látszik, a különböző skytha-törzseknek uralkodóházakat adott.

EGYHÁZAK.

— (A református tanáregyesület gyűlése.) Az orsz. ref. tanáregyesület 6-ik közgyűlése ma folyt le a kolozsvári ref. kollégium tornatermében.

Dóczy Imre elnök megnyitójában az új tanügyi irányzatokkal foglalkozott, elismeréssel említette fel a kormány tanügyi reformjait. E reformok a felekezeti iskola autonómiáját érintették, de elismerés illeti a kormányt a tanítók és tanítónők fizetésének rendezéséért. A megnyitó beszéd után gróf Apponyi Albert közoktatásügyi minisztert és Molnár államtitkárt táviratilag üdvözölték.

Azután Bartók püspök az egyházkerület nevében üdvözölték a közgyűlést, mások pedig az akadémia, az egyetem és a tanintézetek üdvözletét tolmácsolták.

Dr. Imre Sándor intézeti tanár, egyetemi magán tanár emlékbeszédet mondott *Apáczáiról*, akinek emlékeztetése szentelték a mai gyűlést.

Az előadót beszéde után számosan üdvözölték.

Szünet után Rácz Lajos felolvasást tartott a filozófia szerepéről a hazai református iskolákban. A felolvasás után többen hozzászóltak a tárgyhöz. Ezután felolvasták az évi jelentéseket. A közgyűléshez a felekezeti tanárok fizetési-kiegészítésére vonatkozó több indítvány érkezett, melyeknek nagy részét a közgyűlés elvetette és elhatározta, hogy ez ügyben küldöttséget menesztenek a közoktatásügyi kormányhoz. Több kebelbeli indítvány után az elnök a közgyűlést bezárta. A közgyűlés után bankett volt, melynek végeztével az egyesület megkoszorúzta a Mátyás-szobrot. Dóczy elnök a szobornál beszédet mondott. Délután megtekintették az erdélyi múzeum gyűjteményeit és az épülő egyetemi könyvtárt.

— (Szerb püspöki zsinat.) A karlócai görög keleti szerb püspöki zsinat *Brankovics* patriarka elnöklete alatt valamennyi egyházmegyei püspök részvételével ünnepies veni sancte után ma kezdte meg ülésézését. Az ülés elején az elnök patriarka lendületes szavakban emlékeztet meg ő felsége kitüntető kegyéről, hogy a zsinat megtartását engedélyezni kegyeskedett és indítványozza, hogy ezért a tényért a zsinat hódolatteljes hálás köszönetet mondjon. Elhatározták továbbá, hogy a királyhoz negyvenéves koronázási jubileuma alkalmából hódoló feliratot intéz a zsinat, valamint a püspökök után elrendeli, hogy június nyolczadikán az ősz-

szes egyházmegyei templomokban hódoló istentiszteletek tartassanak. A zsinat holnap folytatja tanácskozásait, amelyen folyó ügyeket fognak elintézni.

— (Az Országos Katolikus Tanügyi Tanács) ma délelőtt ülést tartott dr. szentgyörgyi *Jordán* Károly apát és lovag *Ember* Károly elnöklésével. A nyári kongresszus Pécsen lesz július hó 3-án. A kongresszus előmunkálatait *Wajdits* Gyula főtanfelügyelő elnöklésével több tagból álló rendezőbizottság végzi.

— (A lelkeszek adója.) A közigazgatási bíróság legutóbb elvi határozatként kimondotta, hogy lelkeszek a javadalmukhoz tartozó földek hasznélvezetéből huzott jövedelmük után IV. osztályu kereseti adót nem tartoznak fizetni.

— (Bibliai előadás.) A skót ref. misszió az Erzsébet-körut 7. sz. a. levő imatermében pénteken este fél 8 órakor bibliai előadást rendez. Tárgya: Naómi és Ruth. Mindenkit szívesen látnak.

Az osztrák választások.

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, május 23.

A múlt héten az általános választások nagyjából már eldöntöttek, hogy milyen lesz az egybegyűlendő Reichsrath képe. Azon a napon — Galiczia leszámításával — 231 képviselőt választottak meg. 168 kerületben maradt a választás sorsa eldöntetlen.

Ebben a 168 kerületben ma folytak le a pótválasztások. A Reichsrath ábrázatának kiegészítéséhez ma huzattak meg az utolsó vonások.

Bárha előre lehetett látni, hogy a pótválasztások nem fognak hozni nagyobb meglepetést, izgalom és érdeklődés várta a mai napot is, mert számos fontos mandátum és exponált politikai híresség sorsa került döntés alá.

A legfontosabb kerületek közé, amelyeknek mandátumait ma betöltötték, tartozik a gráci, ahol dr. *Derschatta* vasutügyi miniszter állt szemben egy keresztény-szociálistával. A prágai Kaiserliche Weinberge első kerületében *Forst* kereskedelemügyi miniszter *Klofac* cseh radikális küzdöttek egymással szemben. Ezenfelül a régi Reichsrath nevezetesebb személyei álltak választási harcban: dr. *Chiari*, dr. *Löcker*, dr. *Pergell*, dr. *Kunke* dr. *Licht*, *Kramarz* és dr. *Herold*. A legnagyobb volt az érdeklődés a trautenauai választás iránt, aho *Eppinger* német haladóparti jelölt, a csehországi németek vezére került pótválasztásra *Wolf* Hermannal, az ismert nagynémettel.

Az eredmények részben még ismeretlenek. Az eddig ismert eredmények kiemelkedő mozzanatai a következők:

Bécsben *Schneider* Ernőt a hirhedt antiszemitát sikerült kibuktatnia a szabadelvűek és szociáldemokraták egyesült agitációjának. Győzött vele szemben a szociáldemokrácia egy egyszerű közkatónája, *Förstner* szállítmányozó munkás.

Bekerült a parlamentbe báró *Hock* is, a keresztény-szociálisták legagilisabb ellenfele. Hir szerint ő lesz a szociáldemokraták jelöltje a Reichsrath alelnöki állására.

A két pótválasztás alá kerülő miniszter, dr. *Derschatta* és *Forst* győzött, az utóbbi *Kiofocot* buktatta ki, a fölösztatott Reichsrathból jól ismert hangosszavu cseh radikális képviselőt.

Karinthiában a német néppártiak, Krajnában a szlovén klerikálisok vitték el a legutolsó mandátumot.

A pótválasztás a szociálisták számát az eddigi arányban gyarapította. Most már bizonyos, hogy ez a párt lesz az összetűlő Reichsrath legtekintélyesebb frakciója.

A mai pótválasztásról s a galicziai választás ma köztudomásra jutott eredményeiről a következő tudósításunk számol be:

Szociálista sikerek.

A mai nap legnagyobb eseménye az, hogy *Schneider* Ernő mechanikus, a hirhedt antiszemita, aki rituális vérvádakban szeret utazni, *elbukott*. Pártja *Schneider* eddigi kerülete helyett, ahol megismerték, a bécsi Fünfhausenben léptette föl és erős küzdelem után kisebbségben maradt a szociáldemokrata *Förstner* szállítmányozó munkással szemben.

A szociáldemokrata párt Bécsben két mandátumot hódított ily módon.

Győzött báró *Hock* közigazgatási bírósági udvari tanácsos is, akinek legesküdtebb ellensége a keresztényszociálista tábor. Báró *Hock* volt tudvalevőleg, aki Ausztriában az első szabadiskolát megalapította.

Hir szerint a szociáldemokraták báró *Hock* jelöltsége mellett foglalnak állást az első alelnökségre. Az elnöki állásra dr. *Ebenhoch*, felső-ausztriai tartományi főnök van kiszemelve, de ezzel szemben a szociáldemokraták *Hock* Pál jelölését kívánják.

Nem minden pikantéria nélkül való, hogy dr. *Löcker*, a választói reform előadója és lelkes előharczósa Linzben, ugyszintén párfele *Döheim* is elbukott két szociáldemokratával, *Spielmannal* és *Gruberrel* szemben.

Felette érdekes volt a trautenauai választás is; a keresztény szociálisták és a szabad nagynémetek bámulatos tömörülésének az lett az eredménye, hogy *Wolf* Hermann győzött *Eppingerrel*, a csehországi németek vezérével szemben.

Nagy diadalt arattak a szociáldemokraták Bécs-Ujhelyen *Pernerstorfer* megválasztásával. Egyébként *Pernerstorfer* jól áll az északcsehországi *Warnsdorfban* és valószínű, hogy ő kerül többségre a német haladóparti *Pergelt* ellen.

Konzervatív tömörülés.

Ebenhoch ma kijelentette, hogy 16 főuri pártjával, a katolikus centrummal a keresztény szociálistákhoz fog csatlakozni.

Bécs,

Bécsben megában ma hat kerületben volt pótválasztás. Az első kerületben haladóparti keresztény-szociálistával viaskodott, a harmadikban, továbbá *Mariahilfben*, *Meidlingben* és *Fünfhausenben* szociálisták keresztényszociálistákkal küzdöttek és a kilencedik kerületben haladóparti keresztényszociálistával állt szemben. A küzdelem mindenütt rendkívül heves volt, de a nyugalmat sehol sem zavarták meg. *Fünfhausenben* már délelőtt tíz órakor háromezer szavazatot adtak le. Itt a keresztényszociálista *Schneider*, a szociálista *Forstner* Agostonnal küzdött a mandátumért.

A szociáldemokraták mindent elkövetnek, hogy jelöltjüket győzelemre vigyék. És a szabadelvű választók is, nemcsak a kerületbeliek, hanem az összes bécsi szabadelvű választók támogatólag állottak *Schneider* ellen a szociáldemokraták mögött. A második kerületben letartóztattak keresztény-szociálista izgatókat, akik haladóparti választóktól el akarták venni a szavazócédukat.

A szociáldemokrata párt és a szabad német pártok szerdára tiltakozó gyűlést hirdettek *Hietzingben*, hogy állást foglaljanak *Waber*, *Schmid* és *Pollauf* tisztviselők elhelyezése ellen, amelynek politikai motívumai voltak.

Valószínű, hogy a kormány vissza fogja vonni rendeletét.

A 2. kerület megválasztotta *Ofner* szociálpolitikust 5637 szavazattal *Zesevitz* keresztényszociálista 3431 szavazatával szemben.

A 3. kerület megválasztotta *Prohaska* keresztényszociálistát 7598 szavazattal *Silberer* szociáldemokrata 6818 szavazatával szemben.

A 6. kerület megválasztotta *Anderle* keresztényszociálistát 3378 szavazattal *Stein* szociáldemokrata 2344 szavazatával szemben.

A 9. választókerület *Hock* német haladópartit választotta meg 3911 szavazattal *Sary* keresztényszociálista 3442 szavazatával szemben.

Meidlingben 9818 szavazattal *Wutschel* szociáldemokratát választották meg *Mender* keresztény szociálista 9322 szavazatával szemben.

Fünfhäusban megválasztották *Forstner* szociáldemokratát 4138 szavazattal *Schneider* keresztényszocialista 4090 szavazattal szemben.

Alsó-Ausztria.

A 37. kerületben (*Zwettl*) megválasztották *Hacken-berg* szocialistát.

A 36. kerület *Weigenhofér* német néppártit.

A 39. kerület *Zeiner* keresztény-szocialista jelöltet választotta meg.

A 41. kerületben (*St. Pölten*) megválasztották *Schmid* keresztény-szocialistát.

Morvaország.

Morvaországban nagyhevesen indult meg az agitáció. Moerisch-Ostriban dr. *Licht* István és *Glaser* Adolf szociáldemokrata közt folyó pótválasztáson a választási agitációt az utóbbi jelölt javára *Prokesch* már megválasztott szociáldemokrata képviselő vezette. *Prokesch* olyan szenvedélyesen merült bele a feladatába, hogy miközben agitált és korteskedett, fenyegetésekre ragadtatta el magát és ennek következtében a városi rendőrség ma déiben letartóztatta.

A cseh első kerület *Slama* ifjucseh.

A 4. kerület *Madaryk* ifjucseh.

Az 5. kerület *Redlich* német haladópartii jelöltet választotta meg.

Az 5. kerület *Kulp* ó-cseh.

A 6. kerület *Smrcek* ifjucseh.

A 7. német kerület *Albrecht* német néppárti.

A 7. cseh választókerület *Svoboda* szociáldemokratát.

9. német kerület *Miesner* szociáldemokrata jelöltet választotta meg.

A 9. kerület *Stranszki* haladópartii.

A 10. kerület dr. *Licht* német haladópartii.

A 10. választókerület *Chiarl* német néppárti.

A 13. kerület *Teltschig* német haladópartii jelöltet választotta meg.

A 13. kerület *Strauck* kompromisszum-jelöltet.

A 14. kerület *Seidel* német néppárti jelöltet.

A 14. cseh választókerület gróf *Thun* Jarosláv kompromisszum-jelöltet.

A 16. kerület *Stojan* katolikus néppárti.

A 17. német kerület *Kopsot* választották meg.

A 18. német kerület *Rudig* keresztényszocialista jelöltet választotta meg.

A 19. kerület *Brunner*.

A 20. kerület *Pillich* katolikus néppárti.

A 20. kerület *Kratodwill* ifjucseh.

A 21. kerületben *Svodil* önálló jelöltet választották meg.

A 22. kerület *Reichstadterl*, az ifjucseh és a haladópartii kompromisszumos jelöltjét választották meg.

A 24. kerület *Filipinszki* szociáldemokrata.

A 24. kerületben *Ortina* realistát.

A 25. kerület *Hraski* ifjucseh.

A 25. kerület *Sabik* agrárius.

A 26. kerületben *Tvarusek* kompromisszumi jelöltet.

A 27. kerületben *Staniels* megválasztatása biztosra vehető.

A 28. kerületben *Buchinka* katolikus néppárti jelöltet választották meg.

A 30. kerület *Prazak* ócseh.

A 34. kerület *Bergmann* cseh agrárius.

A 39. kerületben *Licsy* nemzeti szocialistát.

A 41. kerület *Zazverka* ócseh agrárius.

A 45. kerület *Srlinko* cseh agrárius.

A 46. kerület *Richtera* cseh agrárius.

Az 56. kerület *Mislivecz* katolikus agrárius.

A 61. kerület *Mislivecz* katolikus agrárius.

A 64. kerület *Hysr* önálló agrárius.

A 74. kerület *Zaruba* klerikális agrárius.

A 77. kerület *Bösmüller* szociáldemokrata jelöltet választották meg.

A 86. kerület *Pacher* szabad alldeutsch jelöltet.

A 95. kerület *Wolff* szabad alldeutsch.

A 97. kerület *Strankl* szabad alldeutschot.

A 98. kerület *Pergelt* német haladópartii.

A 111. kerület *Jesser* szabad alldeutsch agrárius.

A 124. kerület *Grössel* német agrárius.

A 128. kerület *Ansorge* német agrárius.

A 131. kerületben gróf *Kolosrot* német agrárius. **Felső-Ausztria.**

az 1. kerületben *Spielmann* szociáldemokrata, a 2. kerületben *Gruber* szociáldemokrata jelöltet választották meg.

A 4-ik kerületben (*Steyr*) a pótválasztás alkalmával *Erb* Lipót német néppárti jelöltet választották meg.

az 5. kerületben *Zauegger* konzervatív,

a 6. kerületben *Winter* német néppárti,

Csehország.

Csehországban nagy érdeklődés és heves agitáció kíséri a megindult pótválasztásokat. Ziskovban és Visegrádban tegnap este verekedés is volt szocialisták és cseh nemzeti radikálisok között. A rendőrség szétválasztotta a verekedőket. Az izgatás most sokkal nagyobb, mint a főválasztáson volt s mind a két párt lázas tevékenységet fejt ki.

Prága külvárosiban a pótválasztások nyugodtan folytak le. A Kralj-vinohrady kerületben a nemzeti szocialisták minden erejüket a harcba vitték, hogy jelöltjeiket győzelemre juttassák és hogy az ifju-cseh jelölteket, dr. *Forst* minisztert és dr. *Heroldot* megbuktassák.

Erső küzdelem indult meg Prága óvárosában dr. *Baxa* radikális és a szocialista jelölt között. A német lakosság a szocialista jelöltre szavazott.

Egy *Beneschauban* megjelenő szociáldemokrata lap közlése szerint *Konopistban*, *Ferencz Ferdinánd* főhercegnek a kastélyában nagy a konsternáció amiatt, hogy a kastély harminczhárom választásra jogosult alkalmazottja közül huszonkilenc a szociáldemokrata jelöltre szavazott.

Aschban a szociáldemokrata-párt erőszakoskodásaival szemben a csendőrség tehetetlen. *Stransky* táviratban kért oltalmat a helytartóságtól Prágából.

Prágában a német pártok választási bizottsága ma délben bünyenyítő feljelentést tett a cseh lapok egész sora, köztük az ifjucsek vezető organuma, a „*Narodni Listi*” ellen is, mert ma déli kiadásaikban azzal gyanúsították a német pártok jelöltjét, dr. *Richter Sándort*, hogy pénzen vásárolt 300 szavazatot. Az ügyészség a feljelentést azzal utasította vissza, hogy nem lehet bebizonyítani, vajjon tényleg nem történtek-e szavazóvásárlások. A német pártok bizottsága felebbezelt a határozat ellen.

az 1. kerületben *Baxa* közjogi,

a 2. kerületben *Cech* ifju cseh,

A 4. kerület *Zernaborski* ifjucseh.

Az 5. kerületben (*Prága 3. és 4.*) megválasztották dr. *Kajtan* ifjucsehét.

A 8-ban (*Smichow 1.*) megválasztották *Neumann* ócsehét.

A 10. kerület dr. *Forscht* miniszter ifju cseh,

A 11. kerület *Herold* ifjucsek.

A 11. kerület *Michel* szabad alldeutsch.

A 13. kerület *Dursival* nemzeti szocialistát.

A 16-ban (*Karolinenthal*) megválasztották dr. *Fiedler* ifjucsehét.

A 21. kerület *Zelakovszki* ifjucseh.

A 22. kerület *Zemliska* nemz. szocialistát.

A 23. kerület *Hahn* radikális haladópartii.

A 26. kerület *Kiofacz* nemzeti szocialistát.

A 27. kerület *Ralaj* cseh agrárius.

A 28. kerület megválasztotta *Forscht* miniszter ifjucseh.

A 30. kerület *Kalin* radikális haladópartii.

a 33. kerületben *Kramarz* ifju cseh,

A 37. kerület *Kollarz* cseh agrárius.

A 38. kerület *Durlák* cseh agrárius jelöltet választotta meg.

A 42. kerület gróf *Sternberg* pártonkivüli.

A 43-ban (*Nachod*) megválasztották *Horsky* cseh klerikális.

A 44. kerület *Chaloupke* cseh agrárius.

Az 55-ben (*Selkan*) megválasztották dr. *Zahradnik* cseh agrárius.

Az 56. kerületben *Welich* cseh agrárius.

Az 57. kerület *Spatzek* cseh agrárius.

A 60. kerület *Sabata* klerikális agrárius.

a 62. kerületben *Padour* cseh agrárius.

A 63. kerület *Rokop* katolikus agrárius.

A 68. kerület *Naprstek* cseh agrárius és

a 68. kerület *Suhrada* cseh agrárius jelöltet választotta meg.

A 69-ben (*Klattau*) megválasztották *Holy* cseh agrárius.

A 71. kerületben győzött *Bukvai* cseh agrárius.

a 72. kerületben *Voita* cseh agrárius,

A 73. kerület *Abacanecis* cseh agrár képviselő-jelöltet.

A 76. kerület *Sachel* klerikális agrárius.

A 78. kerület *Kraus* szabad alldeutsch.

A 79. kerület *Beitzner* szociáldemokrata.

A 80. kerület *Funke* német haladópartii.

A 82. kerület *Husak* német haladópartii.

A 83. kerület *Beer* szociáldemokrata.

A 85. kerület *Kroj* tiszta alldeutsch.

a 90. kerületben *Mühlwerth* szabadelvű alldeutsch,

A 91. kerület *Jager* alldeutsch.

a 92. kerületben *Bachmann* német haladópartii,

a 94. kerületben *Nietsche* német haladópartii,

A 96. kerület *Roller* alldeutsch.

A 99-ben (*Rumburg*) megválasztották *Hannich* szocialistát.

A 100. kerület *Kindermann* német néppárt.

A 112. kerület megválasztotta *Bernt* szabadalldeutsch.

A 113. kerület *Damm* német agrárius.

A 114-ben (*Kaaden*) megválasztották *Th. Zuleger* német agrárius.

A 117-ben (*Falkenau*) megválasztották *Stark* szabadszocialistát.

A 119-ben (*Marienbad*) megválasztották *Spiess* radikális agrárius.

A 120. kerületben *Iro* alldeutsch.

A 125. kerület *Kletzenbauer* keresztényszocialis agrárius.

a 130. kerületben *Goll* német agrárius,

Karinthia.

A 2-ik kerületben (*Klagenfurtban*) megválasztották *Lukas* szocialistát.

A 4-ik kerületben (*Völkermarkt*) megválasztották *Nagele* német néppártit.

A 7-ik kerületben (*Feldkirchen*) megválasztották *Kirchmayer* német néppártit.

A 9-ik kerületben (*Hermagor*) megválasztották dr. *Waldner* német néppártit.

A 10-ik kerületben (*Spittal*) megválasztották dr. *Steinwender* német néppártit.

Tirol.

Az 5. kerület *Peratoner* német néppárti jelöltet választotta.

A 6. kerületben (*Trient*) megválasztották *Avancini* szocialistát.

A 7. kerület megválasztotta *Malfatti* báró olasz liberális, az 1. kerület *Erler* német néppárti jelöltet.

A 8. kerület *Abran* szociáldemokrata jelöltet választotta meg.

Stejerország.

Az 1. kerület *Wellenhoji* Hoffmann német néppárti jelöltet választotta meg.

A 2. kerület *Derchatta* vasutügyi miniszter német néppárti jelöltet választotta meg.

A 7. kerületben *Tulier* szocz. demokrata jelöltet

A 10. kerület *Malik* alldeutsch jelöltet választotta.

A 15. kerület *Prisching* ker. szocialistát.

A 30. kerületben megválasztották *Uezovnik* szlovén haladópartii.

Görz és Gradiska

3. kerülete *Streckel* szlov. liberális jelöltet választotta meg.

Salzburg

2. kerülete *Stöltzl* német néppárti jelöltet választotta meg.

A 3. kerület *Hueber* német néppárti jelöltet választotta meg.

Szilézia.

8. kerülete *Tuppi* szociáldemokrata jelöltet választotta meg.

11. kerülete *Rollsberg* cseh agrárius,

Jägerndorfban ma délután, amikor a rendőrség eltávolította a szociáldemokratáknak egyik alragasztát, amelyet azok a rendőrség általma da-

czára a választási helyiség közelében függesztettek ki — csoportosulás keletkezett. A csendőrség azonban közbelépett és szétszórta a tömeget, még mielőtt rendezettség történnék.

- Az 1. kerület *Sonn* szabad alldeutsch és
 A 2. kerület *Oberleithner* német néppárti.
 A 4. kerület *Lemel* német haladópartí.
 Az 5. kerület *Günther* német haladópartí jelöltet választotta meg.
 A 9. kerület *Schiller* német agrárius.
 A 10. kerület *Herzmanski* német agrárius.
 A 13. kerület *Funicki* szocz. dem.,

Istria.

Triesztben a nemzeti szabadelvűeknek a választástól való tartózkodása miatt csak kevés választó jelent meg az urnánál, csupán a szociáldemokraták szavaztak.

I. kerület. *Spadaro* olasz ker. szocialistát választotta meg.

Trieszt 2. kerülete *Scarba* Raimond szocz. dem.
 A 2. kerület *Bartoli* olasz liberális jelöltet választotta.

- A 3. kerület *Rizzi* olasz liberális.
 a 3. kerületben *Pagnini* szocz. dem. és
 a 4. kerületben *Oliva* szocz. dem. jelöltet választotta.

Krajna.

Az 1. kerületben (*Laibach*) megválasztották *Hribar* szlovén liberális.

A 11. kerület (*Brünn és környéke*) megválasztotta dr. *Bulin* Ignác ifju-cseh haladópartí jelöltet.

A 40. kerület megválasztotta *Pernerstorfer* szociáldemokrata jelöltet.

Bukovina.

Csernoviczban a pótválasztásokra igen sok gyalogost és csendőrt rendeltek ki. Minden választási helyiséget egy szakasz gyalogos és csendőrség szállott meg. A város utcáin állandóan csendőrjáratok czirkálnak. Minden nyilvános és kormányzósági épület katonasággal van megtömve. A város utcáin és terein a hatóság a legkisebb gyülekezést sem enged meg. Az összes boltok és vendéglők zárva vannak. A pótválasztás a német haladópartí jelöltje, Neumann-Wendez és Grepkovic szocialista közt indult meg.

A 2. kerület megválasztotta *Grigoroviczi* szociáldemokratát.

A 4. kerület *Keschmann* német agrárius jelöltet választotta meg.

A 11. kerület *Isopesku* román nemzetiségi jelöltet választotta meg.

14. kerület *Onsiul* román demokratát választotta meg.

Dalmácia.

A 3. kerület *Dulibic* horvát pártit választotta.
 a 8. kerületben *Einspiuer* német néppárti jelöltet választották meg.

A 15. kerületben *Geisler* konservatív,
 A 22. kerület *Dietius* nemzeti demokrata.

A 30. kerület *Starzinski* konservatív jelöltet választotta.

A 31. kerületben pótválasztás *Molerner* demokrata és *Stand* zionista között.

Caliczia.

A 15. kerületben pótválasztás lesz *Klemenski* ifju ruten és *Gell* mérsékelt izraelita között.

16. kerületben pótválasztás lesz dr. *Battaglia* nemzeti demokrata és dr. *Drovner* szociáldemokrata között.

A 20. kerületben pótválasztás lesz *German* nemz. demokrata és *Katzenowski* szociáldemokrata között.

a 21. kerület *Billinski* lovag konservatív jelöltet választotta meg.

A 25. kerületben megválasztották *Jablonski* nemzeti demokrata jelöltet.

A 26. kerületben megválasztották *Dziedusziezky* Adalbert konservatív jelöltet.

A 38. kerületben pótválasztás lesz *Serenovszki* szocz. demokrata és *Saltz* zionista között.

Az 50. kerületben *Stapinski* lengyel néppárti jelöltet. Szűkebb választás *Tetzer* lengyel centrumpartí és *Barnec* radikális néppárti között.

Az 55. kerületben szűkebb választás *Schaczevski* ukrainai és *Rosanzuk* ukrainai, valamint *Zipser* nemzeti demokrata között.

Összegzés.

A pótválasztásokról beérkezett első 78 eredmény szerint megválasztottak: 12 szocz. demokrata, 3 ker. szocz., 10 német szabadelvű, 9 német néppárti, 7 német agrárius, 3 szabad alldeutsch, 3 alldeutsch, 1 katolikus centrumpartí, 10 ifju-cseh, 1 ó-cseh, 10 cseh agrárius, 2 cseh klerikális, 3 cseh nemzeti szocialista, 1 cseh közjogi partí, 1 liberális szlovén, 1 szabad szocialista és 1 önálló jelöltet.

Ezt az összegezést azonban a későbbi eredmények lényegesen módosították.

A galicziai választásokról eddig 85 választási eredmény ismeretes. Ezek közül 43 eredmény végleges, 22 pótválasztás, 20 helyen új választás lesz. A megválasztottak közül 6 konservatív, 3 demokrata, 4 nemzeti demokrata, 2 haladópartí, 1 demokrata, 2 szociáldemokrata, 12 lengyel néppárti, 4 lengyel centrum, 1 öruten, 4 ukrainapárti, 3 radikális ruten, 1 zionista és 1 pártönkivüli.

Mozgó képek.

Szójátékok.

Sok gáncs és megrovás éri azokat az atyámfiait, a kik mélyebb és értékebb szellemi képesség híján ocsó szójátékokkal iparkodnak mosolyt csalni epés természetű embertársaik savanyu arczára.

Távol legyen tőlem az a kísérlet, hogy a szójátékokat érdemükön fölül magasztaljam és népszerűsítsem. Gyöngye legény vagyok én ahhoz és kárba veszne minden fáradságom.

E helyett néhány mutatóvánnyal kedveskedem azoknak, a kik kedvelik. Szeretnék a külföldi irodalom mezéjén is tartózkodni, mert hát az annyira lenézett szójátékok calembourg és kalauerok alakjában dusan tenyésznek nemcsak a léha francziáknál, hanem a pápaszemes németeknél, sőt a hideg angoloknál is.

Csak hogy a szójátéknak meg van az a sajátossága, (ami, azt hiszem, mégis csak érdemszámba vehető) hogy idegen nyelveire át nem ültethető. Például a „Journal Amusant” minden száma csak úgy hemzseg a calembourgoktól. Ezek legtöbbször az eltérő ortografiával írott, hasonló hangzású, de különböző értelmű szavakból gyártódnak. Legújabbban a Descartes híres mondása körül fondódnak a jelzett élezcslap szóvirágai. „Je pense, donc je suis” (gondolkozom, tehát vagyok), mondta a bölcsész. A „Journal Amusant” lovaskatónája ezt eképpen fordítja el: „Je panse donc j'essuie”. (Tisztogatom — a lovat — tehát le is törülöm). Vagy pedig a régi intést: Honni soit qui mal y pense. (Átkozott legyen, aki rosszat gondol róla.) Ugyanaz a lovaskatona az e-nek egy a-val való fölcserélésével úgy fejezi ki, hogy: jaj annak, aki rosszul tisztogatja meg a lovat.

De hát, mondom, fáradságos és háladatlan az idegen földön való kalandozás. Sokkal célszerűbb, ha kimulatom, hogy a mi komolyan elismert magyar népünk századok óta nemcsak kedveli, hanem műveli is a szójátékokat.

Az öreg Kriza Vadrózsáiban találjuk például ezt a kedves párbeszédet?

Öttél-e már te juhász?
 — Jaj, jaj, jaj, öt tél-nek egy nyarat.
 Ittél-e ma, te juhász?
 — Jaj, jaj, jaj, itt állok uram!
 Vagy ez?

Pöre menj el az erdőre
 Vágj fát,
 Egyél kutyamaját.

Ezt a legény tréfásan mondja a leánynak és ha ez megsértődik, nevetve magyarázza:

— Ugy értettem galambom, hogy: egyél kutyamaját. Dehogy is te lelke!

Hát a mikor a kocsmában rendel a polgárember:

— Hozzon marha — húst.
 Az iskolás gyerekek tréfiája:
 — Mennyi kétszer tíz?
 Természetesen ez a felelet:
 — Husz.

Mire a kérdező „élve a felhatalmazással” jól meghuzza a fülét.

A juhászok ezt a talalós kérdést adják föl:

— Ennyihány birkának, hány a lába?

Persze, a határozatlan kérdésre nem tudunk felelni, tehát a bojtárok maguk segítenek:

— Annak a ki ennyi (enni) hány a birkának, két lába van.

További népies kérdések:

— Hogyan hívják a kutyát?

Felelet: Ne te, ne.

— Hát a talicskát hogy hívják?

Felelet: Az nem hívják, csak tolják.

— Hány az óra?

Felelet: Nem hány az, hanem út.

— Miért nem hal a cigány a vízbe?

Felelet: Mert ott is cigány marad s nem hal.

— Mit vesz minden ember a vásáron?

Felelet: Lélegzetet.

— Hány feje van az embernek?

Felelet: Öt. Két lábfeje, két kézfeje és egy igazi feje. Az asszonynak pedig hat: mert az irás szerint: „A férj az asszony feje.”

— Hova való ez a bor?

Felelet: Toroki; vagy: torokba való.

Az idegen szavak elferdítését is szereti a magyar nép. A némettel van legtöbb baja, tehát az figurázza ki a legszivesebben. Ilyenformán:

— A németnek szél (Soel) a lelke, szegén' (Segen) az áldása, pokol a helye (Hölle), vizen (Wiesen) a rétje, háj (Heu) a szénája, mégis rossz (Ross) a lova. Bolond a német! ha tűz van, még fáér (Feuer) kiabál.

Az üdvözléseknél így torzít:

— Korsóba német (Ghorsamer Diener).

— Viszket (wie geht's Ihnen?)

A katonaviselt ember Lichtensteinből Lik István, a chevaux légers-ből savólevest csinál és a Károlyi huszárt így csufolja: Kár hogy huszár.

A jogászyerek már régen Korpás Gyurivá magyarosította a corpus jurist és disznójárommá a dictionariumot.

Ezek nem valami ritkaságok. Ugy teremnek, mint réten a vadvirág... százával, ezrével. Nem büszkélkednek azzal, hogy ők valami magas színvonalu irodalmi termékek, de — mint a példa mutatja — nemzedékről nemzedékre mennek át és tovább élnek, mint bármelyik nagyigényű — és sokszor hazug — frázis.

Rosta.

TÁVIRATOK.

A hollandi mentési szolgálat.

Hága, május 23. (Második kamara.) Klerknek a hoek van hollandi mentési szolgálat szervezésére vonatkozó interpellációt tárgyalják szertartólagosan. A kereskedelmi miniszter formálisan megígéri, hogy állami bizottság fogja e kérdést vizsgálni, mire Klerk visszavonja indítványát. A miniszter továbbá azon meggyőződésének is kifejezést adott, hogy a jelenleg fennálló mentési szolgálat is kielégítő, csak egy második gőzös beszerzése okvetlenül szükséges.

Lázadás a sah ellen.

Tenerán, május 23. A városban dinasztiaellenes proklamációkat terjesztenek. Laristan kormányzója, a sah fivére, a harcias román törzseket izgatja és fegyvereseket gyűjt. Tebriszben még nem értek véget a zavargások. Kernarisakban és Siraszban teljes anarkia uralkodik. Restben a forradalmárok bezárták a vámhivatalt és táviróhivatalt.

A finn tartománygyűlés elnöke.

Reisingfors, május 23. A tartománygyűlés elnökévé az ó-finnnek 58 szavazatával szemben *Svinhuivud* ügyvédet, az ifju-finn párt jelöltjét választották meg. Alelnökké Ursin dr. szocialista és Palmen tanár ó-finn-párti jelölteket választották.

Engedetlen lelkész.

Konstantinápoly, május 22. A szinodus tegnapi ülésében engedelmesség miatt megfosztotta papi méltóságától Joankie perlepei lelkészt.

A Duma ülése.

Pétervár, május 23. A ház elfogadja a házszabálytervezetet és ezután folytatják az agrár vitát. Stolypin miniszterelnök elfogadhatatlanoknak mondja a szocialisták, munkáspártiak és kadetok javaslatait és nagy vonásokban vázolja a kormány terveit. Az ülés erre véget ér.

Kereskedelmi szerződésünk Spauyolországgal.

Madrid, május 23. Az Estramadurai, andaluziai és kataloniai parafa-termelők és iparosok küldöttsége ma a miniszterelnöknél és a külügyminiszternél tiszteltet és arra kéri őket, kössenek Ausztria-Magyarországgal oly kereskedelmi szerződése-

ket, amelyek a parafa-kivitel nagyobb kedvezményekben részesik. A miniszterek megígérték, hogy a kéréseket vizsgálat tárgyává fogják tenni.

Közgazdasági távirat.

Csikagó, május 23. Gabonátözsde. Zárlat. Buza irányzata szabálytalan, májusra 97.12 (100.) K., jul.-ra 99.25 (101.50) K., — Tengeri, bágyadt, májusra 53.37 (55.50) K.

Csikagó, május 23. Terménytözsde. Zsir máj.-ra 9.65, júliusra 9.10. Szalonna short clear 9.24. Sertés-hus júliusra 16.32.

New-York, május 23. Terménytözsde. Gyapot. New-Yorkban — máj.-ra —. aug.-ra —. New-Orleansban —. Petroleum stand with. New-Yorkban 8.20. Filadelfiában 8.15, raffined in cases 10.65, Credit Balances of oil City 178.—, Zsir, Vestern Steam 9.55. Rohe testvérek 9.65. Or —. Réz —.

New-York, május 23. Cukor- és kávépiac. Cukor fair refining Muscovado 3.37. Cukor finomítva 1. sz. 3.37. Kávé Rio 7. sz. helyben —, májusra —, augusztusra —.

UJDONSÁGOK.

Három selyemszoknya.

Egy bohó csacsi lányról szól a história, szegényről és alacsony sorsuról, továbbá egy méltóságos asszonyról, egy nemrégiben elhunyt koszos költő özvegyéről, aki, mielőtt méltóságos asszony lett, szintén szegény volt és alacsony sorsu.

A méltóságos asszonynak sok-sok selyemszoknyája volt, csupa csipkés, suhogós csoda. Mert felt neki a koszorus költő hagyatékából. A bohó, csacsi lány ellenben hétköznapi kartonruhában, vasárnap olcsó szövetben járt és selyemszoknya nélkül szükkölködött. Mert nem volt neki ilyen drága, kényes holmira pénze s abból élt, hogy egyszerű szobaleány volt a méltóságos asszonynál, a koszorus író özvegyénél.

A bohó csacsi lány kartonruhában, selyemszoknya nélkül tantalusi kinokat szenvedett ebben az állapotban. Rája valának bizza a csipkés, suhogó csodák, a kényes és drága értékű selyemszoknyák. Tisztéhez és napi kötelességéhez tartozott, hogy gondozza és rendben tartsa őket. Kefélni, rendezni, vasalgatni kellett naponta a sok drága ruházatot s a bohó, csacsi lány, asszony-személy lévén s ezért hű és kolibri-pompát kedvelő, mindezt szívfejjel cselekedte. Hajh! ha kartonruha helyett ő is ilyesmi szépet vehetne magára! Nem lett volna asszony, ha ezt egyszer meg nem próbálja. Három szoknyát öltött egymásután magára a tükör előtt s ez megpecsételte sorsát: a három szoknya végleg levette a lábáról. Ime őt, az alacsonyorsu szegény leányt is egyszerre méltóságos asszonnyá varázsolta a gyönyörűség, szép pompás holmi, (melyre felt pénz a szive szerint nőstül koszorus költő hagyatékából.) Amíg a szoknya rajta volt, diszre és előkelőségre nézve miben sem különbözött urnőjétől és csak ilyen három szoknyát kellene szereznie, hogy ünnep- és vasárnapokra, amikor férfiszemek elé kerül, állandóan megmaradjon ez a varázs. A kísértés erős volt, sőt tulerős. A bohó, csacsi leány gondolt egyet s nem akasztotta vissza a szekrénybe a gyönyörű szoknyákat. Megtartotta őket magának s előre örvendezett azon, hogyan lesz az, hogy ha az utcán sétálván, urnője módjára ő is méltóságos asszonyt játszik, hála három könnyen szerzett selyemszoknyáknak.

Ami ezek után történt, azt gyorsan mondom el, mert szégyellem, hogy így történt s ezért ember-séges ember létemre beszélnem róla nem kellemetes. A méltóságos asszony a sok szoknya között meglátta hiányát a három selyemszoknyának s lön nagy skandalum és szigorú inkuizíció. A dolog a rendőrség elé került. És megszeppent és sirt a megriadt, hiúságos lelkű csacsi leány. Vallott mindent; lopta a szoknyát, szánja-bánja tetét, de megbabonázta a suhogó csipkés selyemcsoda. Itt idil, bájos eset lehetett volna a dologból, ha a kárvalóit urnő nemcsak rangja, de szive s lelke előkelősége szerint lett volna méltóságos. Mondta volna ebben az esetben az urnő: — Szégyenkezz leányom, hogy lopásra vete-medtél, mert az csuf és meg nem engedeti do-

log, de ha áhitod a három szoknyát, nesze itt van, légy boldog vele, nekem így is marad még elég s tudom, hogy milyen rossz az, amikor az embernek egy sincs, hiszen alig pár éve s még nekem se volt!

Ez a megoldás harmonikus befejezése lett volna a megelőző bonyodalmaknak, melyek keletkeztek egy szegény hű leány komolytalan magamegfeleltetéséből. S ez a megoldás méltó lett volna az elhunyt koszorus költő közmondásosan jó, arany szívéhez.

A haragos urnő azonban nem így cselekedett. Bár a hivatásánál fogva kegyetlen rendőrsztszvelő is unszolta, engedne meg a megriadt bűnbánó leánynak, aki rimánkodik s ne tegye tönkre egy megtevédt lépés miatt szegényt, ridegen így ítélte: — Nem engedek meg! Követelem a leány szigorú megbüntetését!

Nem találta meg a szívet az urnő (talán azért, mert nincsen szive, hanem konok volt, zordon és rosszakaratu a szegénységgel szemben, mint minden polyvalelkű ember, aki gyorsan kapott fel az ugorkafára s szigorú hidegséggel ássa nagyobbra az árkot a szivesen felejtett tegnap s a gögösen kihasználta ma között.

Am, ha már az urnő ilyen s nem lehet segíteni rajta, legyen majd emberségesebb az ítélkező hatóság. A méltóságos asszonynak — nehogy károsodást szenvedjen, — adják vissza a könnyen szerzett, összesen három darab szoknyát, mely az ország magánjogi törvényei szerint őt illeti, a leány pedig csekély megintéssel engedjék szabadon! Ben.

Napirend/Naptár: Péntek, május 24. — Római katolikus: Jánka. — Protestáns: Eszter, Jánka. — Görög-ország: június 11. Máj. ap. — Zsidó: Sivan 11. — A nap két foggal 4 óráig perzsekor, nyuszik esti 7 óra 38 perzsekor. — A hold két óra 3 óra 41 perzsekor, nyuszik éjeli 2 óra 49 perzsekor. — A kereskedelmi miniszter fogad d. u. 4 órákor. — A belügyminiszter fogad d. u. 3 órákor. — A belügyi Államtitkár fogad d. u. 2 órákor. — A közoktatási Államtitkár fogad d. u. 4 órákor. — A kereskedelmi Államtitkár fogad d. u. 4 órákor. — A képviselőház elnöke fogad fél 9-től fél 10-ig. — A képviselőház kérvényi bizottságának ülése d. u. 4 órákor. — A képviselőház számvetései bizottságának ülése d. e. fél 10 órákor. — Az Orsz. Nököpztö-Egyesület díszközgyűlése d. e. 11 órákor Veres Pálné-utca 35. sz. a. — Az O. M. G. E. tonyészvására a Tattersalban. — Galamblovó-verseny a Margitszigeten. — Fajta-ankét az igazságügyi miniszteriumban. — A H. Rákóczy Ferenc emléktéplom helybizottságának ülése d. u. 6 órákor Verőhegy-u. 22. sz. a. — A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlata és az Andrássy-kiállítás a Múzeumban nyitva délelőtt 9-6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Nemzeti Szalon tavaszi kiállítása nyitva 9-7 óráig. Belépődíj 1 korona. — Kohér Loo gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán múntúzet (Nagymező-utca 37-39), nyitva egész nap. Belépő díj nincs. — Bezdley-kiállítás az Iparművészeti Múzeumban nyitva 9-1-ig. Belépődíj nincs. — A magyar festők ált. kiállítása az Uránia Képtéri Szalonjában naponta 9-8 óráig Belépődíj 20 fillér. — Az Új Művészeti Szalon (Kocsaközi-utca 83. sz.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeumban régiségtára nyitva 9-2 óráig. — A Szépművészeti Múzeumban nyitva 10-2 óráig. — A földtani intézet múzeuma nyitva 11-1-ig. — A Szechenyi Múzeumban nyitva 10-12-ig. — Goethe-szoba zárva. — Az Iparművészeti Múzeumban nyitva 9-1-ig. — A Képzőművészeti Múzeumban nyitva 9-1-ig. — A Techn. Iparmúzeum és könyvtára nyitva 9-1-ig. — A N. Múzeumban könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 9-7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva d. e. 9-12-ig, d. u. 8-8-ig. — A Kereskedelmi Múzeumban könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 9-12-ig és 8-2-ig.

— Személyi hírek. Ferenc Szalvátor főherceg és Maria Valéria főhercegnő Feldkirchbe érkeztek ott tanuló fiaik, Ferenc Károly és Hubert Károly főhercegek látogatására.

— Királyi családok barátkozása. Az angol és spanyol királyi családok olyan lépésre készülnek, amely a köztük fennálló baráti köteleket még szorosabbra fűzné. Az angol királyi család tagjainak az a szándéka, hogy a szünidő egy részét jövőben Spanyolországban töltsék. Ebből a célból a spanyol király Villagarcia kikötő közelében, melyet angol hajók eddig is sűrűn látogattak, két kastélyt épített. A tervek már készen vannak. Az építést haladéktalanul megkezdik, mert Alfonz királynak az a kívánsága, hogy a két kastély legkésőbbén jövő nyáron tető alá kerüljön.

— Bárány Dezső Kolozsvárott. Bárány Dezső ma este Kolozsvárra utazott, hol az erdélyi ev. ref. egyházkerület közgyűlésén fog mint főgondnok előkölni. Bárány Dezső csak a jövő hét első napjaiban tér vissza a fővárosba.

— Nász Frigyes főherceg családjában. Néhány nap előtt híre kelt annak, Festetics Tasziló gróf fia legközelebb nőül veszi Frigyes főherceg egyik leányát. — E híre vonatkozólag Gersich Vendel, a főherceg udvari titkára hivatalból közli, hogy Frigyes főherceg családjában történt vagy törté-nendő eljegyzésről szóló hírek nem felelnek meg a valóságnak.

— Az angol király nyaralása. Edward angol király augusztus közepén Marienbadba érkezik három heti tartózkodásra.

— Eitel Pritz magyarsága. A N. W. T. jó forrásból közli, hogy az a hír, mintha báró Mirbach német főudvarmester azt mondta volna, hogy a német trónörökös magyarul beszél, alaptalan. Eitel Frigyes herceg egyetlen beszé tud magyarul és a német császárné főudvarmesterének tulajdonított nyilatkozatok koholtak. Az efféle hírek minduntalan felmerülnek a bel- és a külföldi sajtóban és e tendenciájuk köztudomásu.

— A szíami király Flórenczben. A szíami király, Cherson herceg és három fia kíséretében Flórenczbe érkezett.

— A király s a táviratkihordó. Bajban volt egy szegény táviratkihordó, akire nem kisebb dolgot bízta, mint azt, hogy a brucki postahivatalból egy táviratot kézbesítsen a király címére, aki a brucki táborban csapatszemlét tartott. A táviratkihordó biciklin indult a király fölkeresésére. Utközben találkozott vele. A király fényes kíséretével ott lovagolt el a csapatok között. A táviratkihordó leugrott gépéről és haptákba vágta magát. A király észrevette a fészesen álló embert és félje lovagolt.

— Mit hozott? — kérdezte tőle. — Egy táviratot Felsőg! — Adja csak ide! — szólt a király.

A postás átnyújtotta a táviratot és egyúttal a vevényt is, a vevényre azonban hasztalan várakozott s mert úgy vélte, hogy ilyen nagy urat nem illik kérdezőszel zaklatni, fölkapott gépére s visszazakarikázott a postahivatalba. Ott azután jelentette, hogy a táviratot magának a királynak adta át, de a vevényt a király nem írta alá és nem mert szólni. Pár percczel utóbb azonban lóháton megjelent a brucki postán a király főlovásza és átnyújtotta a király által aláírt vevényt.

— Kihűtetett iskolálgazgató. A Katolikus Tanügyi Tanács mai ülésén levélben jelentette be Zichy Gyula gróf pécsi püspök, hogy Györffy János fővárosi igazgató-tanítót a tankönyvirodalom terén kifejtett buzgó munkálkodásáért a Pio Ecclesia et Pontifice díszkeresztel tüntette ki a pápa.

— Összeesküvés a czár ellen. A világsajtót csak a napokban járta be az a hír, hogy rémes összeesküvés készült a czár ellen. A föltűnő gyors és részletes információknak most különös magyarázat adja az orosz ellenzék. A kadetpárt vezérei kijelentik, hogy azok a hírek, melyeket a kormány a czár elleni összeesküvésről külföldi lapokba eljuttatott, legnagyobb részben erősen túlzottak és az a céljuk, hogy a legutóbbi időben eszközölt tömeges letartóztatásokat indokoltnak tüntessék föl.

— A nemzetiségi mezőgazdák a királynál. Bécsben a mezőgazdasági kongresszus résztvevőinek tiszteletére ma este a Hofburgban fogadás volt. Pontban 8 órákor megjelent a király, aki Auersperg herceggel, valamint több állami képviselőivel beszédbbe elegyedett. A cercle háromnegyed óráig tartott.

— Miniszterek diszpolgársága. Selmecz- és Bélabánya törvényhatósága márczius hó 12-én tudva-levőleg a város diszpolgáraivá választotta meg Kossuth Ferencz, gróf Apponyi Albert, gróf Andrássy Gyula és gróf Zichy Aladár minisztereket. A diszpolgári okleveleket ma nagyobb küldöttség hozta fel a fővárosba és nyújtotta át a minisztereknek, Pallavicini György ögróf vezetésével. A küldöttségben résztvettek Horváth Kálmán polgármester, Bárdossy Antal bányatanácsos, dr. Tóth Imre kerületi bányorvos, Stuller Gyula bányaműorvos, Hornyacsék István takarékpénzt. igazgató, dr. Paulovics István liceumi tanár, Papp György pénzügyi pénztáros, Tomcsányi Pál gyógyszerész, Nikl Róbert postafőnök, Vankovics Lajos városi tanácsnok, Lestyánszky József, Székely Vilmos bányaiskolai tanár és Weisz Ignác kereskedő. A küldöttség először gróf Andrássy Gyula belügy-miniszternél tiszteltet. A diszpolgári oklevelet Horváth Kálmán polgármester nyújtotta át lelkes beszéd kíséretében. Gróf Andrássy Gyula meleg szavakkal köszönte meg a kitüntetését. Hálával fogadom — ugymond — mert az államférfiaknak kétféle támasza van, az első az önelkiesimeret, mint bírja, a második pedig a polgártársainak bizalma. — A küldöttség a miniszter választát zajosan megélejezte. Ezután Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél tiszteltet, hol szintén Horváth Kálmán polgármester tolmácsolta a városnak személye iránt érzett háláját, szeretetét és tántorithatatlan bizalmát. Kossuth Ferencz távollevő miniszterársai nevében is köszönetet mondott a kitüntetésért, mely leg-szebb jutalma a közpályán működő egyéneknek. E

megtiszteltetést úgy is tekinti, mint készséget arra, hogy úgy békében, mint a küzdelemben a haza sorsáért vele együtt fognak munkálkodni. A küldöttség *Kossuth* Ferenczet lelkesen megéljenezte. A polgármester ezután bemutatta a küldöttség tagjait, kikkel a miniszter kezét fogva, barátságosan elbeszélgetett.

— **A császárné koronázó palástja.** Eugénia ex-császárné koronázó palástjáról van szó, mely valószínűleg nemsokára Budapesten nyilvános kiállításra fog kerülni. A köpönyeg három méter széles és egy negyed méterrel hosszabb, kézzel csinált aranycsipkéből való s egy híres festő tervezte. A nagy csipkét esztendőig csinálták s körülbelül kétszáz ezer koronába került. S mi lett a sorsa? Hivatását nem tölthette be, mert nem a császári párt koronázták meg s csak egy alkalomkor díszítette a császárné termetét, 1869-ben november tizenhetedikén, a Suez-csatorna megnyitó napján. Egy esztendővel később már földönfutó volt és Angliába kellett menekülnie. A köpönyeget egyik udvarhölgy Alexandriába vitte s elzalogosította egy bankárnál, akitől aztán nem váltotta ki senki. Most nemrég megvette tőle egy amerikai ember, aki előbb végighordozza Európán s csak azután megy vele haza. Néhány német városban volt már, most Bécsbe jön s kétségtelen, hogy onnan Budapestre is eljön.

— **Thaly Kálmán jubileuma.** Május 10-én volt huszonöt éve annak, hogy Debreczen város I. kerülete *Thaly* Kálmánt orsz. képviselővé választotta. *Tisza* Kálmán megbuktatásával diadalra juttatta a negyvenéves zászlót és azóta egyhuzamban képviseli az országban Debreczen város I. kerületét. Debreczen város ezt nagy ünnepek keretében fogja megünnepelni, amelyen részt vesz Debreczen város és környékének számos képviselője. A képviselők *Thaly* Kálmánnal szombaton, e hó 15-én délután félhárom órakor indulnak el Budapestre. Este érkeznek Debreczenbe, ahol a polgármester üdvözlöi *Thaly* Kálmánt. Majd megkezdődik az ünnepies bevonulás a város ötös fogatával és a Debreczen város színeibe öltözött úri bandériummal az élén. 26-án, vasárnap, délután 10 órakor a városházán díszközgyűlés lesz, ahol a város nevében a polgármester, a függetlenségi párt nevében *Marton* Imre elnök, a kollégium és ifjuság nevében dr. *Nagy* Zsigmond főiskolai tanár fogják *Thaly* Kálmánt ünnepelni. Ezután a város negyvenéves koronás, *Thaly* nevét viselő alapítványt tesz a Debreczenben felállítandó protestáns egyetem minden fakultásán létesítendő ösztöndíjak czéljaira. A közgyűlés elhatározta, hogy az I. kerület egyik utcáját *Thaly* Kálmán-utcának nevezi el. A közgyűlést banket követi az „Arany Bika” szállóban. Délután négy órakor kezdődik a jótékony nőegylet ünnepélye. Kilenc órakor a debreczeni egyesült dalárda hangversenyez. Hét óra délután fél 11 órakor a kollégiumi önképző kör összes ifjusága részvételével díszközgyűlést tart és átadja *Thaly* Kálmánnak a díszelnökségi oklevelét. Délután 5 órakor a debreczeni függetlenségi kör ünnepli *Thaly* Kálmánt. 28-án megkezdődnek az egyházkerületi gyűlések, amelyeken szintén részt vesz *Thaly* Kálmán, június 2-án pedig a Bocskay-szobor leleplezésére megy el Hajduböszörménybe és ezzel véget érnek az ünnepek. *Thaly* Kálmán orsz. képviselőhöz Budapestre még egyre érkeznek a törvényhatóságok, községek, városok és egyesületek üdvözlő iratai a Rákóczi hamvainak hazahozatala körül kifejtett munkásság elismerésül. Legutóbb Pozsony, Somogy vármegyék és Zenta város küldöttek igen megleghangu üdvözlő táviratot.

— **A Linné-ünnep.** Az upsalai egyetemen ma kezdődtek a Linné-ünnep, amelyekkel a világ egyik legnagyobb természetbúváranak kétszázadik születésnapjánál emlékeznek meg. A nagyszabású ünnepeken, amelyek holnap folytatódnak és befejeződnek részt vesz a svéd régens trónörökös és a királyi háznak sok tagja. Ezenkívül a világ minden részéből Svédországba seregelt tudósok. Képviselhetik magukat ezenkívül az összes európai államok és Amerika. Stokholmban a kétszázadik évfordulót szintén az egyetemen ünneplik meg. A kir. magyar természettudományi társulat állat- és növénytanai szakosztályai ma délután hat órakor a régi képviselőház üléstermében tartott együttes ülésükön méltó kegyecettel és hódolattal adóztak a világhírű svéd természettudós, *Linné* Károly emlékének születésének 200-ik évfordulója alkalmából. Az ülésen *Wartha* Vincze műegyetemi tanár, a természettudományi társulatok elnöke elnökölt. Megnyitó beszédében esetelte röviden a halhatatlan nevű természettudósnak a botanika és

zoologia terén szerzett érdemeit. Utána *Entz* Géza műegyetemi tanár tartott megemlékező beszédet *Linné*ről, vázolja élete történetét s tudományos működését. Majd *Klein* Gyula egyet. tanár, a társulat növénytanai szakosztályának elnöke, méltatta a kiváló tudóst, mint botanikust, felsorolva a növénytan terén szerzett elévülhetlen kutatásait, eredményeit, különösen kiemelve a róla elnevezett rendszer megalkotását. Végül *Horváth* Géza egyetemi tanár mint zoológust méltatta *Linné*ben. A tanulságos és érdek előadásokat nagyszámu előkelő közönség hallgatta végig.

— **Változások az iparfelügyelőségénél.** A kereskedelemügyi miniszter néhai *Lóde* Rezső kir. ipari főfelügyelő helyére a budapesti ipari főfelügyelő mellé helyettesül *Koiss* Géza kir. iparfelügyelőt, a volt pozsonyi főfelügyelőhelyettesét helyezte át, kinek helyét Pozsonyban *Kreutzer* György volt szabadkai iparfelügyelő foglalta el; a miniszter a szabadkai hivatal vezetésével *Donner* Kornél kir. ipari segédfelügyelőt bízta meg, kinek helyét *Segesváron Antal* Jakab ipari segédfelügyelő foglalta el. *Kreutzer* Balázs kir. iparfelügyelőt a kereskedelemügyi miniszterium és *Felsmann* József iparfelügyelőt a budapesti ipari főfelügyelőség kebeléből a kereskedelmi muzeumhoz osztották be, melynek a közszállítások ellenőrzése körüli hatáskörét nagy mértékben kiterjesztették, ami több szakavatott munkaerő igénybevételével van egybeköve.

— **Schächter Mózes a miniszterelnöknél.** A sors-tól és emberektől oly borzasztóan üldözött *Schächter* Mózes orosz journalista és nyelvmester ma délelőtt *Wekerle* Sándor miniszterelnökhöz fordult védelemért. A szerencsétlen végzetű ember, aki tisztességesen élt, senkinek utjában nem volt, senkit nem bántott, meg sem is rövidített, arra kérte a miniszterelnököt, hogy enyhítsen sorsán és vonassa vissza az ellene kiadott kitaláló rendeletet. *Burgyán* Aladár képviselő mutatta be a szánandó földönfutót a miniszterelnöknek, aki igen nyájasan fogadta. *Wekerle* kijelentette, hogy belátja, mennyire szánalmas a sorsa, de az ügy elintézése nem tartozik az ő hatáskörébe, mindazonáltal mindent el fog követni, hogy sorsa jobbra forduljon.

— **Japán hadihajók Kielben.** Két japán hadihajó Amerikából jövet megállt a kieli kikötőben. A japán hadihajók eredetileg csak néhány angol kikötőt szándékoztak meglatogatni, de időközben megtörtént a francia-japán megegyezés és a japán kormány illőnek találta, hogy a japán hadihajók valamely francia kikötőt is meglátogassanak. Ezt azonban Németország félremagyarázta volna s ezért a császár kívánságára a két hadihajó, névszerint *Thuzula* és *Thitoza* Kielben fog kikötni.

— **A guatemalai köztársasági elnök merénylői.** A guatemalai rendőrség tegnap kikutatva azoknak a merénylőknek rejtekhelyét, akik a guatemalai köztársaság elnöke ellen április végén bombamerényletet követtek el. Mikor a rendőrség behatolt a házba, a merénylők lövöldöztek, egy őrnagyot megöltek, több rendőrt megsebesítettek s mikor látták, hogy nincs menekülés, egytől-egytől öngyilkosságot követtek el.

— **Botrány a francia képviselőházban.** A francia képviselőház előcsarnokában ma nagy botrány volt. *Blanc* szocialista képviselő szóváltásba keveredett Gent városi képviselőtestületi bizottsági taggal, aki a mostani választásokon jutott a városi bizottságba. A vitaközös *tettelegességgé* fajult. *Blanc* arczúrtotta Gentet, aki megfenyegette, hogy kitépi a fülét. A dulakodókat képviselők választották szét.

— **Jó hercegnek lenni!** Az abruzzói herceget, aki jelenleg Amerikában utazgat, Washingtonban tegnapielőtt kicsi híjja, hogy le nem tartóztatták. A királyi herceg ugyanis tulságos gyors tempóban száguldott végig automobilján Washington utcáin, mire egy rendőr megállította és a herceget a chauffeurral együtt le akarta tartóztatni. A herceg azonban megnevezte magát, mire a rendőr bocsánatot kért tőle. Amiből az következik, hogy az ur a pokolban is ur s hogy még a demokrata Amerikában is kiváltságos jó állapot hercegnek lenni. Jamestownban botrányos dolgokat műveltek az amerikaiak az abruzzói herceg látogatásakor. Mikor a herceg Jamestownban partra szállott, megengedte a népnek, hogy gyönyörű hajójának berendezését megnézhesse. Az amerikaiak főmegesen mentek a hajóra és sok értékes apróságot, arany gombokat elvittek — emlékül. A newyorki olasz nagykövetségnek bejelentették a fura esetet.

— **Főri-estély a Margitszigeten.** Fényes estélyi színhelye volt tegnap az Országos Magyar Galamb-lövő-Egylet margitszigeti kies fekvésű klubháza és a gyöpös versenypálya. Ezer meg ezer villanylámpa, színes lampion, fényárba vonta a sziget felső csucsat, ahová egymást érve robotgáltak a szebbnél szebb automobílok, a könnyű fogatok, egész arisztokráciánkat gyűjtve egybe. Felsőrolni, kik jelennek meg, képtelenség, mert egész főri világunk ott volt, mind akik mostanában a Park-Klubot, a Nemzeti Kaszinót látogatják. Az urak estélyi öltözetben, a hölgyek pazar toaletben vidám hangulattal gyönyörködtek a fedhetetlen, tündéri látványban: amint a lampionok fénye kigyózza futóit át a Duna hátán a sötétlő partokig, amint aranyos ragyogásba vonta a sziget lombos fáit, melyek közt a társaság fiatalabb tagjai az Állatkert igazgatójától átengedett tevék és ponylovak hátán száguldoznak és robotgáltak a zebu-fogatokon. A Duna partján pedig szegedi halászok óriási bográcsokban lobogó lángok fölött főzték a halászlét. Volt nagy vacsora, mely után bál következett és vidám hangulatban reggelig tartott, amikor az előkelő társaság kedves emlékekkel távozott el. Az ünnepélyt az elmésségéről híres gróf *Zichy* István rendezte, míg neje a háziasszonyi tisztet látta el. A tegnapi estély nagy sikere arra bírta az Egyesület elnökségét, hogy ismételtelen rendezzen ilyent.

— **Ügyvédtől végrehajtó.** Érdekes hírt közöl a hivatalos lap mai száma. Az igazságügyminiszter kinevezte az V. kerületi járásbírócsohoz végrehajtónak dr. *Rupp* János budapesti gyakorló-ügyvédet. *Rupp* Jánosnak különben is érdekes pályafutása van. Azelőtt a huszároknál, mint hadnagy szolgált, de megunt a katonacseletet, kilépett és letette az ügyvédi vizsgát.

— **Az alkotmánypárt vacsorája.** Az alkotmánypártnak ma este a Hungáriában megtartott pártvacsorája szintén igen népes volt, ambátor a kabinet tagjai és a párt számos tagja a pénzügyi bizottság ülése és a Pözös koalíciós konferencia miatt csak később érkeztek meg. A mai vacsorán is résztvett mint vendég *Türr* István tábornok.

— **Jókainé haragszik.** Egy apró-cseprő tolvajlám miatt *Jókai* Mór özvegye panaszt tett a rendőrségen. Följelentette volt szobalányát, *Préda-Kovács* Rózát, hogy ellopta három vadonatúj seelymszoknyáját. A leányt a rendőrség előállította a dologban és ma hallgatták ki. A megtévedt leányzó töredelmes vallomást tett bűnéről és sirva panasolta, hogy a drága holmi megszedítette. Nem tudott ellentálni a kísértésnek, megállta a hiúság ördöge és bűne esett. Sok öröme azonban nem volt a lopott holmiban, mert a bűntudat nagyon elgyötörte. Megbánta eselekedését és sértetlenül vissza is adta a bűnös uton került jószágot volt urnójének, akinek tehát kára nincsen. *Jókainé* Nagy Bella igazolta, hogy a lopott holmit tényleg visszakapta, hanem azért *Préda-Kovács* Rózára szigorú büntetést kért.

— **A pécsi rendőrség botránya.** A pécsi rendőrség vezetőinek ügyében fordulat állott be. A felfüggesztett főkapitányok a főispán felfüggesztő határozatát a belügyminiszterhez megfőlebbezték. A törvényszéki vizsgálóbíró a főispáni följelentésre a sikkasztást elkövetett *Tóth* Jenő rendőrbiztost előzetes leletartóztatásba helyezte és ellene a vizsgálatot elrendelte, ellenben *Vaszary* Gyula és *Sárkány* Ármán főkapitányok és *Tichay* Alfréd rendőrkapitány ellen büncselekmény tényálladékaiknak hiányában még a vizsgálatot sem rendelte el.

— **Debreczenből Budapestig négyesfogatán.** Megirtuk, hogy gróf *Esterházy* Pál négyesfogatán kedden délelőtt Debreczenből Budapestre indult, hogy — fogadás szerint — a 360 kilométeres utat három nap alatt Nyíregyháza és Miskolcra át megtegye. A gróf *Kállay* Tamás képviselő társaságában kedden este Miskolcra ért. Ma este 9 óra 5 perczkor a fővárosba érkezett s a Rákóczy-uton átrobogva az *Esterházy*-palotába ment. Innen utitársával *Kállay* Tamás képviselővel egyenesen a Nemzeti Kaszinóba hajtott, ahol már jóbarátai terített asztallal várták.

— **Az eszedi lap lángokban.** Csak nemrég dühöngött pusztító tüzvész az eszedi lap területén s most hatalmas tűz keletkezett ott. A veszedelem tegnap tört ki, eddig ki nem derített módon. A lángok az éjjeli szélviharban veszedelmesen terjedtek tovább. Ma reggel már negyven hold terület állt lángban. Okányi *Schwarz* Lajos nagybirtokosnak *Zsitos* nevű tanyáját csak nagy erőfeszítéssel tudták megmenteni.

— **Öngyilkos gazdatiszt.** *Schneiderbauer* Gyula ötvenéves gazdatiszt Temesvárt a vonat elé vetette magát, mely szétrocsolta testét. Öngyilkosságának oka, hogy nem volt állás.

— **Az Árpád-émlék.** Tudvalevő, hogy a kormány Árpád fejedelem emlékére Fehéregyházán templomot készült építeni. A tervről érdekes kijelentéseket tett *Thaly* Kálmán, aki elmondotta, hogy a miniszterelnök ebben az ügyben vele tárgyalt, vele állapították meg a részleteket és az ő intenciói jutnak kifejezésre a javaslatban, amely hamarosan a Ház elé kerül. Vele beszéltek meg mindent, pedig ő kálvinista, kálvinisták voltak az ősei háromszáz év óta és nagyon jól tudja, hogy Árpád idejében sem kálvinisták, sem luteránusok nem voltak, akkor csak egy kereszténység volt. Az egész dologról különben könyv fog megjelenni még ebben az évben. Tizenkét szakember csinálja az ő felügyelete alatt, mert ő maga, meggyengült szemei miatt nem dolgozhat.

Thaly Kálmán erről a kérdésről még a következőket mondotta:

— Megkérdeztem a miniszterelnököt, aki felhatalmazott rá, hogy elmondjak egyet-mást az emlékmű részleteiről.

A fehéregyházi templomot Szt. István király építtette, aki katolikus uralkodó volt. A templomot romjaiból ő felsége restauráltja, aki szintén katolikus uralkodó. Ez a templom tehát csak katolikus lehet.

Mikor ebben a miniszterelnökkel megállapodtunk, már akkor figyelmeztettem, hogy a protestánsokra, illetőleg a nem katolikus vallásúakra is tekintettel kell lenni. Tettem is egy ajánlatot Wekerle miniszterelnöknek, amelyet ő el is fogadott. Ez az ajánlat a következő:

A fehéregyházi templomot park fogja körülvenni, amelyet az állam gondoz. A parkban, a templommal szemben, nagyszabású piramis fog állni, tetején Turul-madár, amely a csőrében kardot tart. Az obeliszken, illetőleg a piramison felirat emlékezik meg a vezér halálának ezeréves fordulójáról, a honfoglalásról és Árpád vezérről.

Ez az emlék fogja hirdetni az évfordulót az egész magyarságnak, valláskülönbség nélkül. A templom éppen úgy részlete lesz az egész emlékek ebben a parkban, mint a turulus piramis.

Ezenfelül a miniszterelnök megsürgette *Zala* Györgynél az Andrássy-uti Árpád-émlékmű befejezését. Ez a csoport lovon fogja ábrázolni Árpádot és a hét vezért. A szobrász ugyan előbb gyalogosan akarta megcsinálni őket, de az én felszólalásomra lovon mintázta a csoportot.

Lesznek az emlékünnap alkalmával humanitárius intézkedések is: munkás-kórházat és népkönyvtárat állítanak fel, továbbá a kormány nagyobb összegű államszegélylyel teszi lehetővé, hogy Temesvár, Pozsony, Kassa és más városok kulturális központjait építhessék.

— **Az osztrák sakkverseny.** A nagymesterverseny ötödik fordulóján ismét két játszma, a dr. *Tarrasch*—*Schlechter* és *Burn*—*Csigorin* közötti végződött remisvel, míg a *Janowski*—*Marschall* játszma egyenlő állásban félben maradt. A mesterversenyen *Cohn* E. nyert *Johner* ellen s így továbbra is vezet. *Tartacower* veszített *Salve* ellen és *Marco Cohn* W. ellen. *Jacob* legyőzte *Mortimer*-t, így tehát ő is megszabadult a nullától. *Duras* nyert *Scheve* ellen, *Schoosmith* *Süchting* ellen, *Lee* legyőzte *John* és *Spielmann* *Leonhardt*-ot; *Snosko-Borowsky* nyert *Van Vliet* ellen. A *Schories*—*dr. Perlis* játszma nem nyert befejezést, míg a többi játszma, nevezetesen *Teichmann*—*Forgács*, *Rubinstein*—*Mieses*, *Swiderski*—*Metger*, *Blackburne*—*dr. Bernstein* és *Billecard*—*Niemzowitsch* között remisvel végződtek. A csütörtöki hatodik forduló eredményéről tudósítónk a következőket jelenti: *Janowszki* legyőzte *Burn*-t, *dr. Tarrasch* nyert *Marshall* ellen. *Schlechter* *Csigorin* ellen remist tudott csak elérni. A mesterversenyen *Cohn* E. legyőzte *Spielmann*-t, *dr. Perlis* *Souskó-Borowskit*, *Shories* *Billecard*-ot, *Mieses* nyert *Duras* ellen, *Süchting* *Mortimer* ellen, *Scheve* *Lee* ellen, *Metger* *Schoosmith* ellen és *Van Vliet* nyert *Jacob* ellen. Remisvel végződött a *Forgács*—*Leonhardt*, *dr. Bernstein*—*Rubinstein*, *Maris*—*Blackburne*, *Tartacower*—*Teichmann* és *Salve*—*Niemzowitsch* játszma. — *John* és *Swiderski*, valamint *Johner* és *Cohn* W. között a parit nem nyert befejezést. Állás a hatodik forduló után: Nagymesterverseny: *dr. Tarrasch* 4½, *Janowszki* (1), *Schlechter* 3½, *Burn*, *Csigorin* 2, *Marschall* 4, (1). Mesterverseny: *Cohn* E. 5½, *Mieses*, *Niemzowitsch*, *Salve* 4½, *Forgács*, *Metger* 4,

dr. Bernstein, *Duras*, *Marco*, *Rubinstein*. *Tartacower*, *Swiderski* (1) 3½.

— **A szabad-tanítás magyar országos kongresszusa.** A szabad-tanítás magyar országos kongresszusa az előmunkálatok és a jelentkezések szerint igen nagyarányúnak ígérkezik. Ujabbán a következő népműveléssel foglalkozó intézmények jelentették be csatlakozásukat: Budai tudományos és művészeti kör, Budapesti népoktatási kör, D. M. K. E., a Magyar orvosok és természetvizsgálók központi választmánya, a Magyar Pestalozzi társaság, a M. kir. technológiai iparmúzeum, a Budapesti m. kir. állami felső ipariskola, az Országos műszaki egyesület és az Országos pedagógiai könyvtár és tanmuzeum. A kongresszus költségeit újabbán hozzájárultak: *Ormódy Vilmos* 200 koronával, *Breither L.* *Zsigmond*, az Első magyar általános biztosító társaság, az Agrárbank és a Jelzőloghitelbank 100—100 koronával. A végrehajtó bizottság tagjai lettek a már közölteken kívül: *Szterényi József* és *Zsilinszky Mihály* társelnökök, *Bartóky József*, *Gaál Jenő*, *Bernáth István*, *Halász Ferencz*, *Herczeg Ferencz*, *Kármán Mór*, *dr. Márkus Dezső*, *Heller Farkas*, *Hornyánszky Gyula*, *Schandl Károly* és *dr. Schuschny Henrik* titkárok. A hazánk népművelését hathatósan előmozdítani hivatott kongresszus iránt országszerte nagy érdeklődés nyilvánul. A kongresszusnak tagja lehet mindenki, aki a felnőttek oktatása és a nép műveltségének fejlesztése iránt érdeklődik, ha a 4 korona tagsági díjat a végrehajtó bizottságnak (Német-u. 40. sz.) beküldi, hol szívesen nyújtanak levélneli kérdéskódásra is mindenemű felvilágosítást.

— **Hunyadi-szobor Temesvárott.** Temes megye kulturális bizottsága *dr. Sztura Szilárd* indítványára elhatározta, hogy országos mozgalmat indít a Temesvárott létesítendő Hunyadi-szobor érdekében. Tizenegy évvel ezelőtt Temesvár város huszezer koronát szavazott meg a Hunyadi-szoborra, de a mozgalom teljesen elaludt s még szoborbizottságot sem alakítottak. Most a megye fogja kezdeni az országos akciót. Elhatározták továbbá, hogy temes megyei közművelődési egyesületet alakítsanak és hogy öt temes megyei falusi internátust három-ezeröttszáz koronával támogatnak.

— **Gyermekvédelmi kongresszus.** A II. országos gyermekvédelmi kongresszus előkészítő-bizottsága *dr. Telbisz Károly* udvari tanácsos, temesvári polgármester elnöklésével a napokban Budapesten ülést tartott. E bizottságot az I. gyermekvédelmi kongresszus, mely tavaly pünkösdkor ülésezett Temesváron, küldte ki. A gyűlésen jelen voltak: a helygymintárium gyermekvédelmi osztályának vezetői, *Forray Ferencz* miniszteri tanácsos, *Bosnyák Zoltán* osztálytanácsos, *dr. Karsai Sándor* miniszteri titkár, az Országos Gyermekvédő-Liga igazgatója, *Ruffy Pál* miniszteri tanácsos, országos felügyelő, továbbá a pécsi, a szegedi, az aradi és a temesvári állami gyermekmenhelyek igazgató-főorvosai, *dr. Neumann Ármán* udvari tanácsos neje, *Rosenberg Augustza*, a Nőegyletek Országos Szövetségének elnöke és a gyakorlati gyermekvédelem több országos nevű előharcosa. A II. kongresszus helyéül Arad sz. kir. város meghívására Aradot állapították meg; az aradi helyi bizottság elnöke gróf *Károlyi Gyula* főispán lett. Együttel *dr. Telbisz Károly* elnöklésével bizottságot küldöttek ki ama tárgyak megállapítására, melyekkel a II. gyermekvédelmi kongresszus hivatalból foglalkozni fog; e tárgyak között okvetlenül szerepelni fog az elzúlló gyermekek ügye, az állami gyermekmenhelyeken kívül elhelyezett anyanélküli csecsemők ügye, továbbá egy fontos téma, melynek címe: „Bérdajka helyett tejestevéség.”

— **Patólvaj alispán.** Ezzel a hangzatos címmel s a nem kevésbé hangzatos *Nemezis* aláírással egy röpirat hagyta el ma a sajtót, mely *Joanovich Sándor* temes megyei alispánt igazságtalansággal, visszaélésekkel és szabálytalanságokkal vádolja. *Nemezis* egyenkint felsorolja vádpontjait. *Joanovich Sándor* alispán erre vonatkozólag úgy nyilatkozik, hogy a röpirat szerzője *Hofbauer Árpád* elesapöt jegyző, akit ő itéli hivatalvesztésre. A röpiratban felsorolt vádakát befejeztette a temes megyei köz-igazgatási bizottság elé, mely a vádakát egyhangulag alaptalanoknak ítélte. A törvényhatósági bizottság is foglalkozott ez ügyvel rendes közgyűlésén s végzetül egyhangulag bizalmat szavazott a megtámadott alispánra, aki kijelentette, hogy a röpiratban foglalt rágalmakért törvény előtt fogja felelősségre vonni *Hofbauer*-t.

— **Földrengés.** Ma éjjel után 12 és 1 óra között gyöngye távoli földrengést jelzett a Budapesti Egyetemi Földrengési Observatórium *Wiechert*-ingája. A legnagyobb kitérés 12 óra 45 perczkor észak-déli irányban 1.7 mm., keleti irányban 1.8 mm. volt.

— **Zarándokut az örök béke jegyében.** *Stead* William, az ismert békeapostol és a „Review of Reviews” kiadója a június hó 1-én kezdődő hágai békekonferencia egész tartama alatt Conference Gazette című napilapot szándékozik kiadni. *Stead* egyébként úgy véli, hogy a mostani kedvező időt fel kellene használni és a békeagítáczió érdekében valami hatásos, szenzációs dolgot kellene véghezvinni. Példának felemlíti, hogy a Chile és Argentina között megkötött béke alkalmával a két államot egymástól elválasztó hegylánczolat legmagasabb csucsán *Krisztusnak*, mint a béke istenségének, hatalmas szobrárt állították fel és a talapzatra a következő felirást alkalmazták: „Előbb omolhatnak porrá ezek a hegyek, mintsem Chile és Argentina a *Krisztus* lábánál ünnepelesen kicserélt esküjüket megszeghetnék.” *Stead* a béke eszméjének megtestesítését még nagyobb szerűnek gondolja. Mint azt hetekkel ezelőtt már jeleztük is, *Stead* nagyszabású zarándoklást tervez Hágába. Akkoriban csak általánosságban jelezte ezt a tervet, most azonban a részleteket is közzétette. A newyorki béketemplomban venné kezdetét a zarándokut. Az Egyesült-Államok képviselőjében a zarándokcsapatban *Andrew Carneggie*, *Pierpont Morgan*, *Cleveland* volt elnök, *Bryan* elnökjelölt, *Edison* és *Mark Twain* vehetnének részt; ezekhez csatlakoznának még a délamerikai köztársaságok zarándokai. Londonban azután az angol, a norvég (*Björnson*, *Nanson*, stb.), a svéd (*Sven Hedin*) és dán (*Brandes György*) képviselők egészítenék ki a csapatot. Az itt lefolyó ünnepélyes üdvözlések után a társaság Párisba vonulna, ahol a francia zarándokokkal egyesülnének; ezek között *Richet* tanár, *Finst*, *Jules Claretie*, *Monod*, *Anatole France*, *Flammarion*, *Jaurés*, *Millerand*, *Santos-Dumont* jöhetnek számba, míg az angolok díszét *Curzon* lord, *India* volt alkirálya, *Hiram Maxim*, az ismert ágyufelhalál, *Keir Hardie* a szocialistavezér, *Sir William Crookes*, *Wallace R. Alfréd*, *Raleigh* lord és *Shaw Bernhard* képeznék. A Párisból Rómába vonuló csoporthoz utközben csatlakoznának a spanyol, a portugál és a svájci vándorok. Rómából az olaszokkal való egyesülés után Velenczén át Bécsbe, Berlinbe és Szentpétervárra vonulnának. Innen végre Hágába venné útját a hatalmasan megnövekedett vándortársaság.

— **Zászlószentelés Diósgyőrött.** A diósgyőri m. kir. vas- és acélgyári tisztviselők dal- és műkedvelő-egylet zászlószentelési ünnepélyt rendezett pünkösdkor, melyen résztvett a környék és a gyár intelligenciája. Az ünnepélyen közreműködött a miskolci koszorus dalregylet és a „Jószerecsse” dal és önképző-kör. A zászlószentelést *Kiss László* diósgyőri plébános végezte, a zászlóanyai tisztet pedig *Fleischmann Győzőné*, *Sztróinyi Román* és *Spannbauer Rezsőné* urnók töltötték be. Az ünnepély diszközgyűléssel kezdődött, majd a kedvező időjárás mellett tábori misét tartottak, mely után az egyleti zászlót felszentelték és a zászlószöveget beverték. Társas ebéd után hangversennyel egybekötött táncmulatsággal fejeztették be az igen sikeres ünnepélyt.

— **Botrányos állapotok az internátusban.** A belényesi görög-katolikus főgimnázium internátusáról botrányos dolgok kerültek nyilvánosságra. Az internátus teljesen el van hanyagolva. Trachomajárvány dühög ott, de azért a ragályos betegségben szenvedő növendékek együtt vannak azokkal, akik még nincsenek inficiálva. A napokban ott járt *dr. Moricz Ernő*, Biharmegyei tiszti főorvosa, aki az alábbiakban foglalja össze észleleteit:

— A gimnáziumi diákok közös étkezője takarítatlan, undort gerjesztően piszkos. A konyha a lehető legelémibb tisztasági követelményeknek sem felel meg. A vasedények rondábbak, mint a legutolsó laczikonyhában. Máz vagy egyéb burkolat egyikén sincs, úgy, hogy véletlen szerencse, ha a megfertőzött vas- és rézedényektől az egész intézet bennlakó ifjuságát meg nem mérgezték. Az internátusban fürdő sincs s így a tanulóifjuság egész télen keresztül nem élvezhette a fürdés áldásait.

— **Haydn hamvait Bécsbe viszik.** Bécsből jelentik: Ma a községtanács megbízta a magisztrátust, hogy tegye meg a szükséges lépéseket Haydn hamvainak visszahozatalára. Haydn ma tudniillik Kismartonban nyugszik. A költségeket Bécs városa viseli, valamint Bécs ad neki díszirt a bécsi központi temetőben Beethoven és Schubert sírja mellett. Haydn József 1897. május 1-én, 77 éves korában halt meg Bécsben és egy ottani temetőben hantolták el. Tanítványa sírkövet állítottatott hamvai fölé, ezzel a felirással: „Non omnis moriar.” 1820-ban a hierzeg Eszterházy-család akkori szeniora exhumáltatta a hamvakat és Kismartonba szállította, ahol Haydn tudvalevőleg 30 éven keresztül, mint a hercegi udvar karnestere működött. 1820. november 8-án a Kalvária-hegyen épített sírboltban helyezték el, ahol egy latin felirással a következő jelöli nyugvóhelyét.

— **Egy világhírű ember Budapestről.** Gellér Mihály, a newyorki St. Regis szálló igazgatótársa és részvényese négy havi távollét után visszaérkezett New-Yorkba. Gellér bejárt három világrészt. New-Yorkból Olaszországba ment, Olaszországból Afrikába, majd Palesztinába, Jeruzsálemből vissza Kairóba és innen Görögországba. Beutazta azután Kis-Ázsiát, Törökországot és Konstantinápolyból Budapestre, innen Bécsbe, onnan Franciaországba és Angliába utazott és onnan vissza New-Yorkba. Gellér most egy amerikai magyar újság tudósítója előtt kijelentette, hogy fájdalmasan érinti, hogy Budapesten alig tesznek valamit az idegen forgalom előmozdítására, pedig szerinte Budapest feltétlenül a világ legszebb városa. Szerinte Budapest jobban magához tudná vonzani az amerikai turistákat, mint bármely más város, ha odahaza eléggé hatásos módon felkeltenék az amerikaiak érdeklődését Magyarország és különösen Budapest iránt.

— **Tihanyi Irma szabaddalában.** Érdekes hírt kaptunk Sopronból. Tihanyi Irmát, az ismert szélhámosnőt, a mária-nostrai fegyházból, miután a soproni törvényszék által reá mért három évi fegyházbüntetés háromnegyed részét kitöltötte és ezen idő alatt magát teljesen kifogástalanul viselte, feltélesen szabaddalára helyezték. Tihanyi Irma, ki most állandó tartózkodásra Gödöllőre megy, egy soproni újságíró előtt kijelentette, hogy legközelebb hozzáfog emlékiratai megírásához. Tihanyi Irma Bécsben, Chlumeczyk báró házában előkelő idegenek számára fogadót nyitott, amely azonban rosszul ment. Ekkor vátoákat hamisított Chlumeczyk báró nevére. Tihanyi (Treyler) Irmának bűnös, kalandos multja van. Volt orfeuménekesnő is és benső barátságban állott Carola Ceciliával, akitől ellopott ékszereit.

— **Összeütközött hadihajók.** Wilhelmshaven közelében a 107-ik számú német torpedó-naszád a tengeren összeütközött a Lubeck nevű czirkálóval. Az előbbi hajót súlyosan megrongálódott állapotban vontatták be wilhelmshaveni kikötőbe.

Házasságok. Székely Bertalan, a Neumann M. czég osztályvezetője f. hó 26-án tartja esküvőjét Hrskovits Gizellával.

Halmi Artur, az ismert festőművész, eljegyezte Kadisch Rozát Budapesten.

Hédervári Dely Zsigmond Osman e hónap 26-án, déli 12 órakor a kapuczinus atyák Budapesten-Buda, alsóvizvárosi templomában oltárhoz vezeti Hoffmann Etelkát.

Novák László eljegyezte Csizmadia Annuskát Sopronban.

Schanzer Béla június 2-án a dohány-utcai templomban tartja esküvőjét Wolfner Milka kisasszonnyal Wolfner József és neje leányával.

Szabó Károly gépkarész Budapesten eljegyezte Rosenberg Lottát Rosenbergek Henrik leányát Kapronczáról.

— **Strindberg a vallásról.** Strindberg, a világhírű svéd írónról sokan azt tettezték föl, hogy ateista. Írásából erre vonatkozóan nem lehet pozitív következtetést levonni. Ellenben a föltételezett ateizmust megczáfolja ő maga és pedig világos szavakkal. Egy francia lap ugyanis sok világhírű emberhez kérdést intézett, hogy mi a véleményük a vallásról. Strindberg a kérdésre így válaszolt:

Örökké emlékezetes marad a chicagói, párisi, stockholmi kongresszus, ahol a föld minden népe és vallásfelekezete egymás mellett térdelt. Bossuet és Leibnitz, akik minden keresztény vallást egyezni akartak, többek voltak, mint világosan látók. És a vallástudományok is ugyanezt a célt tüzték ki maguknak, mikor arra törekedtek, hogy a magvat, az örök igazságokat elválaszsszák a polyvától és szártól, melyek csak akadályozzák, miután már kifejődött. Hogy Franciaországban a templomokat becsukják, nem a vallás pusztulását, csak a formák elvesztését jelenti. Szétvetik a formát, melyből az egyetlen igaz vallás kikéli, e vallás köré fog sorakozni a jövőben minden nép. A vallásos mozgalmak czélja tehát a dogma és theologia nélkül való istenről szóló tan. Az ut a pusztulásán át vezet a fejlődés felé.

— **Forradalmi képviselők.** Pétervári reakcionárius körökben híresztelik, hogy a kormánynak bizonyítékai vannak arra, hogy 36 szociáldemokrata képviselő összekötetésben állott a katonai forradalmi szervezettel. A kormány követelni fogja a 36 képviselő kizárását, mert különben felozlatja a dumát.

— **Hogyan nyaral Stolypin.** Stolypin miniszterelnök és Izvolszki külügyminiszter nyárára a czár tulajdonát képező Jelagin-kastélyba költöznek. A szigetnek a kastélyt környező részét sűrű sodronyból fonott kerítéssel vették körül, a környéket 60 villamlámpa fénye ragyogja be, minden száz

lépésre külön örök fognak állani s egész tömeg jelzőkészülék lesz, melyek az épület telefonszobájába vezetnek.

— **A koronázási jubileum és a berlini magyarok.** A Berlini Magyar Egyesület a koronázás negyvenedik évfordulóját szintén meg akarja ünnepelni. Ebből a czélból Timár Dezső berlini címek vezetésével magyar küldöttség kereste fel Hoek János országgyűlési képviselőt, hogy június hó 7-én tartson Berlinben egy alkalmi felolvasást, másnap pedig szentbeszéddel összekapcsolt hálaadó istentiszteletet a berlini Szent Hedvig-templomban. Hoek János a meghívást elfogadta. Berlinben talán ez lesz az első szentbeszéd, amelyet magyar nyelven tartanak.

— **Mezőgazdasági munkások behívása.** A Szegedre behívott póttartalékos mezőgazdasági munkások gyakorlatozásának elengedéseért Szeged város tanácsa átírt az czredparancsnoksághoz. A póttartalékosokat valóságban fölmentik a gyakorlat alól, amennyiben a hódmezővásárhelyi hatóság is, mely egyenesen a honvédelmi miniszterhez folyamodott, ma táviratlag azt az értesítést kapta, hogy a mezőgazdasági munkások fölmentetnek a gyakorlat alól.

— **Gyilkos magyargyűlölet.** Pancsova mellett a déli órákban a bárányosi csendőrök szolgálati ladikon élelmiszert és tüzeit vittek maguknak haza Pancsováról és aig félóra mulva, amint a várost elhagyták, utjukban hirtelen szélvihar lepte meg őket. Öten voltak a ladikban: Fekete József őrsvezető őrsparancsnok, Nagy Dániel csendőrkáplár, két evezőselegény és egy kormánytartó. A hullámvérés oly nagy lett, hogy a kicsi járműbe a víz folyton erősebben csapott be s annyira megmerítette, hogy tovább haladni lehetetlenség volt. A legkritikusabb helyzetben örömmel vették észre, hogy a bárányosi községi csámecz (nagy csónak), mely árviz alkalmával egyedüli közlekedési eszköz, éppen utánok jön s alig száz ölnyi távolságra van tőlük, azok jól látják a veszedelmet s így kimentik, felveszik őket a nagyméretű biztos csónakba. Amde a csámeczban a fráterek daczára mindenkerésnek, jalkiállításoknak, az emberi érzésből kivétközve teljesen figyelmen kívül hagyták a 2-3 öles vízben küzködő szerencsétleneket és gyorsan tovább haladtak. Hízen csak csendőrök, magyarok, segítsenek magukon a mint tudnak; ők sem segítenének az oláhokon hasonló helyzetben! Így igyekeztek lekiismeretüket megnyugtanni s így érkeztek meg Bárányosra, hogy hírt adjanak a csendőrök halálos veszedelméről. A nagy konsternációt keltő szomorú híradásra, pénzügyörök, élükön Puha Antal szemlésszel, rögtön csónakra kapva villámgyorsan mentek segíteni a megjelölt irányba. Ezalatt már egy öreg halász megtette emberbaráti kötelességét s a két csendőrt saját élete veszélyeztetésével kimentette egy telegráf-póznáról, ahová, mint legközelebbi menhelyre, uszva eljuthattak. Ott magukat levették ruhájukkal a sző szoros értelmében odakötözték a póznákra. A ladikot a még rajja maradt három emberrel a víz sodra messze az erdőnek kergette, ahol galyakba kapaszkodva életben maradtak. A vizsgálat már megindult, kit terhel a vád a községi csónakon levők közül, kik segítségére menni egyáltalán nemcsak nem akartak, sőt attól másokat visszatartottak. Hír szerint a főkorifeus egy Kriszta nevű korcsmáros lett volna, aki egyuttal nagy hálátlanságot igazol be bujtogatásával, mert egy a pénzügyörök, mint a csendőrség őt karolták fel, s mindenkor tőle szereztek be szükségleteiket.

— **Tűz a Lópótmészén.** A lipótmézei tébolydával szemben levő fenyeserdő ma délelőtt kigyuladt s rövid néhány percz alatt lángban állott az ötszáz négyszögölnyi terület. A tébolydában, amely közvetlenül az erdő közelében van, a tüzeset nagy riadalmat okozott. A betegeket alig tudták lecsillapítani az intézet orvosai. Az égés egy óra hosszáig tartott s teljesen tönkretette az egész területet. Azl gyanítják, hogy a tűz gyújtogatásból keletkezett.

— **Az áradás.** Az Országos Vízépítési Igazgatóság jelenti, hogy a Duna felső szakaszán Passzautól Bajáig apad, lejjebb lassan emelkedik. Gombostól Ujvidékig a vízállás az eddig észlelt legnagyobb jeges árvíz is megközelíti. — **Eszékről** jelentik: A Dráva harmincz év óta nem tapasztalt módon megáradt. A felsővárosi Drávapartot nem lehet megközelíteni, a teli kikötőkkel való összekötést nagynehezen helyreállították. Az alsóvárosi hidak viz alatt vannak. Több ház lakóit kilakoltatták. Még veszedelmesebb a helyzet az Eszékel szemben lévő Kisárda és Jenőfalva magyar helységeiben, a melyek teljesen víz alá kerültek. Az utazók éjjel-nappal védőgátak emelésén fáradoznak. A marhaállományt Eszékre szállították s ott biztonságba helyezték. Az árviz a dárda vasuti hidat is fenyegeti.

— **Csáky Ily grófnő haloselo.** A galambblövőverseny utolsó napja folyt le tegnap este a Margitszigeten. A versenyt kerti ünnepély követte, amelyet gr. Zichy István rendezett s amelynek záradéka kocsi-verseny volt. Éjfél volt már, mikor sorra került a verseny. Egymást követték a kocsik szédületes sebességgel. Az egyik kocsiban Csáky Ily grófnő ült Gerliczy bárónóval. A harmadik fordulónál a kocsik összeütközött egy másikkal, amelyben Kinszky Szita és Széchenyi Marietta grófnők ültek. Csáky Ily grófnő, az összeütközésnél oly szerencsétlenül esett ki, hogy agyarázkódást szenvedett s a mentőknek kellett a grófnőt lakására szállítani. Állapota súlyos. Gerliczy bárónó kisebb zúzódásokat szenvedett.

— **Sztrájk zavargásokkal.** Terni olaszországi város összes munkásai szolidaritást vállaltak a sztrájkoló aczélgári munkásokkal. A sztrájkolók, köztük különösen az asszonyok, megakadályozták, hogy a dolgozni akarók a munkába álljanak. Egy nagy tömeg asszony a vásártérre vonult, hol mindent összehírt s az egyes kereskedőknek nagy károkat okozott. A rendőrség két zavargót letartóztatta. A tömeg végül kényszerítette a város összes kereskedőt, hogy üzleteiket bezárják. A sztrájk-iroda egy röpiratát, mely a tömeget nyugalomra intette, nyilvánosan elégették. A római szociáldemokraták vezetősége egy párvezetőt küldött ki a lázongó munkások lecsendesítésére. A kizárt munkások köszönő-iratban fejezték ki hálájukat a többi munkás iránt, hogy velük szolidaritást vállaltak. A hatóság intézkedésére Rómából 1500 gyalogos és 100 csendőr érkezett a városba. A lakosság nagy tüntetést rendezett a katonaság megérkezése alkalmából.

— **Tüntetés horvát egyházi énekek ellen.** Zágrábban a király nevenapján a Riester képviselő elnöksége alatt álló rumai pángermán dalosegyesület több tagja a templomban tüntetett a horvát egyházi énekek éneklése ellen. A kerületi bíróság 50-50 korona pénzbírságra ítélte a tüntetőket és ezen ítéletet a megyei bíróság megerősítette.

— **Leánya és unokája gyilkosa.** Franczfeld községben, Pancsova mellett borzalmas kettős gyilkosság történt. Egy Knézil Róza nevű özvegyasszony az éjszaka férjéről lévő leányát és kis gyermekét hurokkal megfojtotta. Knézilné leánya egy idő óta külön élt férjétől, aki csödbe jutott. A fiatal asszony most vissza akart térni férjéhez, amit anyja nagyon ellenzett és többször megfenyegette, hogy megöli, ha visszatér az urához. Knézilné, miután megfojtotta a leányát, a kis gyermeket többször a falhoz csapkodta, majd kiömlő vérel bekente az ágyat. Reggel a szomszédoknak azt beszélte, hogy leánya örülési rohamában meggyilkolta gyermekét, majd önmagát fojtotta meg. Amikor a csendőrség el akarta fogni, a padásra akart menekülni, hogy fölakaszsa magát, de tetteben megakadályozták. A gyilkos asszonyt a pancsovai törvényszékhez kísérték.

— **Megtámadott hittérítők.** A Salamon sziget-csoporthoz tartozó Bougainville sziget Buin nevű helységében létesített katolikus missziót mintegy 1000 benszültött megtámadta és csak a rendőrség gyors közbelépésének köszönhető, hogy a hittérítők megmenekültek.

— **Merénylő a bankban.** Berlinben a Schwertfeger bankházba tegnap délután betört egy Müller Brunó nevű hamburgi fiatal matroz és törrel le akarta szurni a könyvelőt, aki egyedül volt a helységben. Gunzmann könyvelő teljes erejéből védekezett, de a merénylő már leteperte, mikor betoptant egy rendőr, aki az ablakon át észrevette a dulakodást. A matrozét letartóztatta, de czinkostársa, aki a bolt előtt őrt állott, elmenekült.

— **Ötszázéves holttest.** Velenczében a dei Foari templom restaurálási munkálatai alkalmával ráakadtak Savello Pál köztársasági elnök holttestére, aki Padua ostrománál meghalt. A tetem is, a ruhái is még jó állapotban vannak. A fölfedezés történelmileg nagyjelentőségű, mert a tetem több mint ötszázéves.

— **Siketnéma gyermekek felvétele.** A temesvári siketnéma-intézet június hóban veszi föl a jövő tanév új növendékeit. Felvételtelr folyamodhatnak nemre, vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül oly 7-10 éves siketnémák szülei, akik a temesvári siketnéma-intézet kerületébe tartozó Temes, Torontál és Krassószörény vármegyék területén laknak. Oly gyermekek, kik a későbbi években siketültek meg, akik tehát már tudnak beszélni, de a beszédet szakszerű oktatás nélkül teljesen elfelejtették, az intézet felsőbb osztályaiba vétetnek fel. A felvétel iránti kérvények a temesvári siketnéma-intézet igazgatóságához küldendők, ahol bővebb felvilágosítást is adnak.

— **Apóloni tanulók felvétele.** A Magyar Vöröskereszt Egyesület a tulajdonát képező Erzsébet-kórházban Budapesten, továbbá a borsodvármegyei Erzsébet-kórházban Miskolcson 1907. évi július hó 1-én új betegápolónői tanfolyamot nyit. Az írtésedben levő tiz, illetve öt helyre csak azt lehet rendes tanulóul felvenni, aki: a) életének tizennyolczadik évét meghaladta, de negyvenedik évét még nem töltötte be, b) magyar állampolgár, c) magyar nyelven tökéletesen beszél, olvas és ír, d) megfelelő értelmi képességgel és elemi ismeretekkel rendelkezik, e) testileg és szellemileg teljesen egészséges, f) himlőoltásban részesült, g) nyereségvágyból eredő büntetést vagy vétség miatt büntetve nem volt, h) hivatalvesztésre szóló büntetés hatálya alatt nem áll és i) erkölcsi tekintetben kifogás alá nem esik. A budapesti tanfolyamra való felvétel iránti folyamodványt akár közvetlenül, akár valamely főkegyesület útján a Magyar Vöröskereszt Egyesület Igazgatóságához (L. Vár, Disz-tér 1. sz.) legkésőbb folyó évi június hó 20-ig kell benyújtani, ahol a közelebbi feltételek is megfudhatók. Ellenben azok, akik a miskolczi tanfolyamban kívánnak résztvenni, kérvényeiket a Miskolczi városi Vöröskereszt választmányához közvetlenül és pedig dr. Köllner Károly kórházi igazgató, ügyvezető alelnök kezéhez, Miskolcra, legkésőbb f. évi június hó 10-ig, intézik.

— **Vasutasok árvaháza Szegeden.** Az országos vasutas szövetség elhatározta, hogy tagjainak anyagi, erkölcsi és társadalmi érdekei elősegítése érdekében, különböző célokra szolgáló jóléti intézményeket létesít. Elsősorban pedig egy vasutas árvaház építése és fenntartása, amely lehetővé teszi, hogy a vasutasok árván maradt gyermekei mindenkör biztos, megnyugtató elhelyezést és nevelést nyerjenek. Az árvaház létesítésének ügyében a szövetség vezetősége beadványt intézett Szeged város törvényhatóságához, amelyben három-négy hold földet kér díjtalanul a várostól az árvaház felkült. A törvényhatóság egyik legközelebbi ülésén fog foglalkozni a vasutas szövetség kérelmével.

— **Betegségtől a halálba.** Lakatos Mihály 62 éves sóhivatali ellenőr ma este gyógyíthatatlan fülbaja miatt agyonlőtte magát. A golyót szájába röpitette, azonnal meghalt. Régi, derék, nagycsaládú hivatalnok volt. Felesége és leányai a sétányon értesültek a gyászhirről.

— **Kizárt munkások.** Esztergomban a kizárt építőmunkások ma küldöttségileg jelentek meg a főispánnál, aki leirt az ipartörvényhez, hogy az 1884. évi ipartörvény 160. §-ának tegyen eleget és a békét állítsa helyre.

— **Románia függetlenségének évfordulója.** Románia függetlensége kivívásának évfordulója alkalmából Ferdinánd fejedelem és Károly király szívélyes hangú táviratokat váltottak.

— **Halálozások.** Róttler Lipót kereskedő neje Bacsák Johanna május 19-én elhunyt 64 éves korában. Tegnap délután volt a temetése.

Dr. Maucksch Mór marienbadi fürdőorvost súlyos csapás érte. Fiatal, viruló felesége rövid, nehéz szenvedés után, több orvoskollega önfeláldozó kezelése ellenére, tüdőgyulladás következtében elhunyt.

Schober Károly magánzó május 21-én, 72 éves korában meghalt Újpesten. Az elhunyt 40 évig önzetlenül szolgálta az emberiséget, mint főparancsnoka az Újpesti Önkéntes Tűzoltóegyesületnek, melyet ő alapított s melyre vagyonát áldozta. Újpesti közsege díszsírhelyén örzi meg az elhunyt emlékeit.

Dessauer Ignác életének 73-ik évében hosszasan szenvedés után, május 22-én meghalt Budapesten. Temetése holnap délután lesz az L. Attila-utca 31. sz. gyászszobából.

Bulyi és jékel Jékey Mórné, születési urai báró Uray Klára e hó 21-én, életének 79-ik évében meghalt Gébérjén.

Ozv. Matyasovszky Lipótné, szüi. Hutikay Jozefa e hó 21-én, életének 80-ik évében elhunyt Aranyosmaróton. Hült temetést ma szentelték be a holnap délelőtt a néveri sírkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyezik.

— **A felrobbant bomba.** Pétervárt a valódi orosz férfiak egyesületi házában tegnap éjfélok egy félreest helyen robbant fel, amelyet minden valószínűség szerint egy vendég fejt oda. A bombarobbanás csekély kárt okozott. A meginchült vizsgálat során ugyanazon a helyen még két bombát találtak. A főkapitány betiltotta a Ruz című lap megjelenését.

— **A vasút felváltja.** Az aradi rendőrségnek tudomására jutott, hogy a vasutnál évek óta nagy tolvajbanda garázdálkodik. Az Aradra érkező fűszer és ruhaküldeményeket állandóan dézsmálták. Mikor a bandát leleplezték, két kocsireszembő, akik a bűnszövetkezetet szervezték, öngyilkosok lettek. Az ügyvezetőség most 36 köcsitőlő vasutat felüggesztett. A vizsgálat széle: alapokon folyik.

— **Lesújtotta a villám.** Almásszellyén Marian Miklós gazda az erdőből a fejszével a vállán hazatérőben volt. Utközben megérdt az eső erős villámlással. A villám leütötte és agyonajította Mariant.

— **Meglátadott vonal.** Az elhunyt éjjel a Pétervártól mintegy tiz kilométernyire a Nikolaj-vasút mentén fekvő Obuhovo állomást 25 fegyveres egyén megfámadta. A rablók revolvertüzekkel megölték egy csendőrt és az állomási öröket, azután behatoltak a pénztárhelyiségbe, ahonnan azonban csak csekély összeget rabolhattak, mert a közeli falvak csendőrsége közeledett, kik elől a rablók elmenekültek.

— **Törbe esett családok.** A rendőrség tegnap letartóztatta Halmos Béla ügynököt és Sebes Dezső kereskedősegédet, akik egy hamisított bankcsekkel ezerkét száz koronát akartak kicsalni Molnár Sándortól, az Orient-szálló tulajdonosától. A két fiatal ember tudta, hogy Molnár jó viszonyban van gróf Csáky Györggyel és erre alapították a családi tervet. A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál tiz koronát helyeztek letétbe a gróf nevére és egy csekk-könyvet kértek. Tegnap délután egy hordár jelent meg Molnárnál és egy levelet nyújtott át neki. A levélben egy ezerkét száz koronáról szóló csekk volt. A hordár elmondta, hogy gróf Csáky György küldte és kéri, hogy fizesse ki a csekket, amelyet holnap beváltat a banknál. Ez gyanusnak tűnt fel Molnár előtt.

— **De hiszen —** mondta — a bank még nyitva van, bátran odafordulhat a pénzért.

A hordár erre csakugyan bement a bank Dorottya-utcai helyiségébe, ahol természetesen nyomban kitünt, hogy közönséges csalásról van szó. A bank vezetősége azonnal értesítette a dolgról a rendőrséget, ahonnan a hordár vezetésével két detektívet küldtek ki abba a kávéházba, ahová a küldönczöt a pénzzel visszavárták. Ott aztán el is csipték a titkosrendőrök a két csalót, Halmos és Sebes személyében. A szélhámosok mai kihallgatásuknál tagadták a hamisítást, s a rendőrség, miután nyomos ok nem volt letartóztatásukra, föltétlenül szabadlábra helyezte őket, de az eljárás folyamatban van ellentük.

— **Érdokes vadászati írócák** érkeznek most minden nap dr. Lendl Adolf budai preparatoriumába, hogy a tavaszi vadászati szezon megkezdődött. Különösen siketfajdokat küldenek be kitömés végett a magas hegyvidékről, a magas Tátrából és főként Stajeroszából. Erdély havazain is clezaprodokat a fajdok és ott is sűrűn vadászszák azokat nemcsak a mi vadászaink, hanem külföldiek is.

— **Osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nyereményeket sorsolták ki: 15.000 koronát nyert: 60186. 10.000 koronát nyert: 89189. 2000 koronát nyertek: 3980 42438 117273. 1000 koronát nyertek: 8362 88754 90313 92226. 500 koronát nyertek: 14844 17698 46100 65179 71954 83098. 300 koronát nyertek: 1569 3315 7955 13270 19818 31151 46829 46691 52236 54915 65852 71669 83951 88041 88146 103710 103786. 100 koronát nyertek: 2329 5989 7748 10726 11586 20116 23876 24650 26662 29403 32037 36077 37551 37708 28054 47070 48762 50928 53042 57604 57686 61138 67114 68112 72510 73495 74755 76697 77419 77631 78238 81161 84756 87527 89211 90543 92116 98611 104151 105813 106153 107264 107771 117479 116759 117521 118498 119946 121264 121181 123716. — A többi kihuzott számok 40 koronát nyertek.

Kiss szerencsése Nagy! Az osztálysorsjáték mai húzásán a 10.000 koronás nyereményt a 89189 számú négyjegyre eladott sorsjeggyel Kiss Károly és Társa bankháza, IV., Kossuth Lajos-u. 13. szerencsés vevői nyerték.

— **Rendőri hírek.** Szélhámos színinövendék. A rendőrség tegnap elfogta Fodor János volt színinövendéket, aki Gárdonyi Alajos miniszteri tanácsos ajánló soraival ellátott névjeggyel sorra járta az előkelő vagyonos embereket és a munkátalan ipari alkalmazottak fölségítésére könyöradományokat gyűjtött. Később derült ki, hogy a névjegy hamisított. Fodor ellen följelentést még nem tettek, a rendőrség tehát csak csavargás czímen indított ellene eljárást. — **Hirtelen halál.** Cehmeiszter Mihály hetven éves munkás ma reggel a Nándortér 1. számú ház előtt összeesett és meghalt. Szív-szélhűdés ölte meg. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították. — **Villamos és teherkocsi.** Szűcs György kocsis ma reggel a Margittal pesti oldalon hajtottat a kocsián. Közben összeütközött egy villamos kocsiával. Szűcs lebukott a bakról, a kerekek alá került, amelyek keresztülmertek rajta. A szerencsétlen embert, aki súlyosan megérdt, az irgalmasok kórházába vitték. — **Tolvaj családány.** Dorusincec Mária cseledlányt Fischer Adolt, a váczikóbruti Alkotmány-kávéház tulajdonosa tetten érte, hogy ruhaneműjét megérdsmálja. Letartóztatták. — **Elgázolások.** Baruch Jenő földbírókos automobiljával elütötte Toffler Ferencz irodaszolgát a Lipót-körtut és Váci-körtut sarkán. Toffler súlyos zúzódásokat szenvedett. — Az Irányi-utczában egy villamos elütötte Gittler István nyomdászt. A lábán érdt. — A Margit-rakparton Bohl Ferencz 9 éves iskolás fiút elütötte egy villamos. A sebesülteket a Rókus-kórházba vitték.

— **Rajcszfürdő igazgatósága** állami, törvényhatósági és vasuti tisztviselők, illetve alkalmazottaknak, továbbá lelkészeknek, tanítóknak és gazdászoknak ez évi június 30-ig, valamint augusztus 21-től szeptember 30-ig a lakbéréknél 50 százalék, az egykoronás tükörfürdőknél szintén 50 százalék, az ételáraknál pedig 10 százalék kedvezményt nyújt. Prospektust kívánatra ingyen küld. Állandó posta-, távirat- és vasuti állomás a fürdőtelepen.

x **Nászajándékok** csakis a *Párisi Nagy Áruházban* csodás választékban és olcsó árban kaphatók Budapest, Kerepesi-ut 38.

x **Szenved ön lábizzadáshán?** Akkor rendelje a „Sudor“-t Alexander János gyógyszerésznel, Szolnokon. Ára 3 korona 40 fillér utánvétellel.

x **Salome az „Apolló Színház“-ban.** Mint a többi metropolisban, úgy Budapesten is lázba ejtette a színházlátogató közönséget Wilde Oszkár leg-híresebb drbjá, Salome. Heródes nem bír ellentállni a csábos táncznak és odaadja Jochánán fejét és végül megöleti Salomé. A párisi „Chatelet Theatre“ előadásáról, hol a legnagyobb sikerét érte el Salome, készítette az „Apolló Színház“ azon szenzációs képet, melyet naponta minden előadásban bemutat. A budapesti közönség, melynek alkalma van egyidőben három színházban látni a darabot, honorálja az „Apolló Színház“ igazgatóságának fáradozásait, mert naponta megtölti a színházat, nézni Salome gyönyörtü tánczát, mely valóban tökéletes műelvezetést nyújt.

x **Fodor-féle vívóterem** Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 f.**
x **Zászlók,** czimerek, minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-u. 27. sz. Árjegyzék ingyen.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Transatlantika.

(Ötlet. Irta: Szalay Mihály. Bemutató a Nemzeti Színházban.)

Tartalmas ember, akinek van mondani valója, akinek vannak gondolatai és eszméi, amelyek érdemesek a megszívlelésre, szerényebben nem kezdheti pályafutását a színpadon, ahogyan kezdte ma dr. Szalay Mihály. „Transatlantika“ czim alatt bemutatták ma a Nemzetiben egyfelvonásos vigjátékát. Nem mintha maga a vigjáték volna szerény, hanem a szerző az, aki egyszerűen „ötlet“-nek nevezi darabját. Mintha azt mondaná, nem akarok nagyképűsködni: nem járok kofurnusban; nem vindikálom magamnak babért — borostyánt. Ötletem volt, amelyet érdemesnek tartottam dramatizálni, színpadra vinni. Ez az egész. Többet nem akartam. Egyébre igényt nem tartok.

Igy gondolkozhatott a szerző. Pedig tarthat igényt többre is. Dr. Szalay Mihály közéletünkben, a journalisztikában, az irodalomban nagyon is nem ösmeretlen férfi. Évtizedek óta tevékeny és tartalmas tagja a hírlapírói gárdának. Mint a „Magyar Esti lap“ szerkesztője a közéleti és politikai viszonyok s alakulatok nemcsak észlelője, megfigyelője, hanem azoknak bírálatában megismosodott. Ami mondanivalója van — s mindig van — azt bátran, félelem nélkül, alkuvást nem ösmerve, megmondja. Írásait tartalom, mélység és meglepően címés fordulat jellemzi. Mint fővárosi képviselő, a törvényhatósági bizottság tagja, maradandó értékű művet is alkotott: a szegényügy rendezését, mely csak végrehajtásra vár, hogy a főváros szegényügye véglegesen rendezessék.

Ha ilyen férfi elszánja magát arra, hogy valamely gondolatot dramatizáljon, színpadra vigyen, biztosra lehet venni, hogy nem lesz füres, tartalmatlan dolog, akárhogy nevezi is szerényen „ötlet“-nek. S valóban, akármilyen rövid is az „Atlantika“, akármennyire látszik is hóhózatosnak, van benne komoly mag, amely érdemes a figyelemre. Nevezetes előnye az, hogy szatirikus ele van, mely nemcsak mulattat, de ostromoz is. Megeserdül a szatira ostorát, s bizony patog az, még pedig a szövetkezetek hátán, amelyekkel a fővárosiak, ah, mennyien megösmérkedtek már. S amikor a szatira ostorával suhint, nem csoda, ha társadalmi életünk e nyiltszemű megfigyelője, egyet-egyét vág

az ostorral a lövésnyire, a játékdühre, a baccharat-ra; szóval azokra a félszégekre s kinövésekre, amelyek ellen küzdeni szokott. Hogy e közben szikrázik az elmés ötletektől, hogy nem jó zavarba, ha elmés ötletekre s fordulatokra van szüksége, az nem fog meglepni senkit, aki eddigi írásait ösmeri.

Darabjának lényeges alapeszméje az, hogy vidám keretben, szatirikus képen bemutassa, miképen, mily eszközökkel alapítanak nálunk bank, vagy hitelszövetkezetek.

Szentkereszti Solyom Grácián hírneves gavallér a darab hőse. Miután elmulatott mindent s ellicsítálták mindenét, el akarja mulatni az életét is. Elhatározza, hogy főbe lövi magát, de előbb hűséges kedvesével s vidám cimboráival mulatni akar. Meghívja őket vacsorára azzal, hogy hozzanak enni-inni valót, mert neki nincs és hozzanak székeket is, ha le akarnak ülni, mert lakása teljesen üres. Kedvese s barátai meg is jelennek, hoznak is mindent s ami fontosabb: hoznak eszmét is, mely életét megmenti. Egy szilencziumot kapott ügyvéd s egy hazafivá lett rabviselt kereskedő fölveti a gondolatot: hátha hitelszövetkezetet alapítanak. A gavallér Solyom volna az elnök-igazgató. A többi szerepet megosztják a társaság tagjai maguk közt. Az egész kompániának alig van öt garasa a zsebében, de azért a szövetkezetet ott mindjárt megalakítják. Van a közönségnek pénze elég. Majd fizet az, ha kell. El is nevezik „Transatlantikának“. A néző már sejti, hogy majd, ha legendó pénz létszen, elnök, igazgató, titkár mind mind találkozni fognak tul az Atlanti Cezeánon.

Akarmilyen bohózatos a keret, bármilyen erősek benne a szatirikus elemek, nem gondolják-e, hogy nem egy hitelszövetkezet alakult már meg ilyen kétségbeesett viszonyok között? Bizony, Szalay Mihály lámpája sötét oduka világít bele. A közönség nevetett és tapsolt. De aki a viszonyokat ösmeri, elmondhatta magában és hangosan: nem is lehetetlen. Sőt talán így is van. Talán érzékeny hátaikat is sújtott a szatirikus szerző. Bohózatos formában egészen komoly képet festett. Az egész darab tizenöt perc alatt leperg. De ebben a rövid időközben többet nyújtott, mint amennyit az „ötlet“ elnevezéssel ígért. Ebben sok más szerzőtől különbözik, aki sokat ígér, nagyokat markol és semmit sem ad.

Nem szófukar a szerző, de nem is fecsegő. Főlöleg a darabban nincs; adós sem marad semmivel. Fordulatai s ötletei éppen beleillenek a keretbe; jól hatnak, derűltséget keltenek, érdeklik a publikumot s igen sok tapcot s kihívást szereztek a szerzőnek.

Az előadás és rendezés kifogástalan volt. A rövid darabot gyorsá, elevené s mozgalmassá tették a szereplők. Igazi eleven élet pezsgett a színpadon. *Pethes*, mint Solyom Grácián pompás volt. Sok komikai erővel játszott *Rózsahegyi*. *Hajdu* és kitünően karakterisztikus volt *Gál*. Az egyetlen női szereplő, *Lánczy Ilka* pedig bájosan csevegett és természetesen játszott.

Timár Szaniszló.

(*) **A zeneakadémia első növendékei.** A Zeneakadémia palotájának fölavatása alkalmából a fővárosi zeneművészek körében sok szó volt azokról a mostoha zenei viszonyokról, amelyek közt 25 év előtt az akadémia megnyílt. *Liszt Ferencz* hosszas tárgyalás után elfogadta az akadémia igazgatói állását, de ugyancsak zavarba hozta az akkori közoktatásügyi minisztert, a jó öreg Trefortot azzal a kérdéssel, hogy *kikkel* akarják voltaképen megnyitni az akadémiát? Mert zhoz nem elég egy szép iskolaépület, nagynevű tanári kar, de művészi előképzettségtől tanítványokra is van szükség és ilyenekről vajjon gondoskodtak-e? Trefort meghökken, mert erre nem is gondolt. *Liszt* akkor így szól: „Egyetlen egy igazi művész van Budapesten, aki tanítással foglalkozik s akinek a növendékeivel meg lehet nyitni az akadémiát. Az *Siposs Antal*.“ „Hát akkor fel fogjuk szólítani *Sipost* — felelt Trefort, — hogy lépjen be az Akadémia tanári testületébe!“ *Liszt* mosolyogva

válaszolt: „Ez egy kissé nehezen menne. Annyi fizetést bajosan lehetne kínálni *Sipossnak*, amennyitért a magán-zeneakadémiáját feloszlattá. De megkísérelhetjük.“ *Liszt* aggodalma valóra vált, *Siposs Antal* sem a függelenségéről, sem a virágzó akadémia jövedelméről nem volt hajlandó lemondani. *Liszt* azonban egészen másra számított s abban célt is ért. *Siposs Antal* ugyanis egykor az ő dédelgetett tanítványa volt. 1858-ban Weimarba ment ki hozzá és ott tanult tőle egészen 1861-ig. Hogy milyen sikerrel, fényesen igazolja *Lisztnek* a *Siposs Antal* atyjához 1859. április 5-éről írt levele. Ebben *Liszt* azt a reményét fejezte ki, hogy *Siposs Antal* korának legnagyobb zongora-művészei közé fog emelkedni. *Liszt* erre a bevált jóslatára emlékeztette *Sipost* és fölkerlte, hogy most ő tegyen egy szívességet egykori mesterének. Engedje át tudniillik kiképzett növendékei közül a legjobbakat a megnyitandó Zeneakadémiának. *Siposs Antal* ennek a kérésnek készséggel tett eleget és növendékei közül szabad választást engedett *Lisztnek*. *Liszt* meghallgatta a *Siposs-akadémia* növendékeinek játékát, s közülök tizenkettőt talált érdemesnek az Akadémiába való fölvételre. Ezek névsora a következő: *Horánszky Emilia*, *Ravasz Ilona*, *Just Ida*, *Krivácsy Ilona*, *Kuppis Natália*, *Zaphiry Helén*, *Kövér Jolán*, *Bischütz Matild*, *Almássy Miklós*, *Juhász Aladár*, *Krisztinkovich Béla* és *Péterffy Sándor*. Ezek a hölgyek és urak, kik közül többen, (mint *Ravasz Ilona*, *Zaphiry Helén*, *Juhász Aladár*) fényes művészi pályát futottak be, nyitották meg voltaképpen a zeneakadémiát, mint *Siposs Antal* növendékei. Sokan úgy vélekednek, hogy a Zeneakadémia előcsarnokában, ahova a zenetanítás nagy mestereinek márványképmásait szánták, helyet kell juttatni *Siposs Antalnak* is.

(*) **Manon Leseaut**, Puccini dalműve, szombaton, kerül színe tiz évi pihentetés után új betanulással az Operaházban, a következő szereposztással: *Manon Leseaut*—Krammer Teréz, *Lescaut*—Beck, *Des Grieux*—Arányi, *De Ravois*—Várady, *Edmund*—Pichler, *Korcsmáros*—Ney B., *Tánczmester*—Hegedűs, *Egy énekes*—Berts Mimi, *Ormester*—Marpát, *Lámpagyújtogató*—Déri, *Hajóparancsnok*—Venczell. A dalművet *Márkus Dezső* karmester vezérli. A vasárnap színerkerülő „Istenek alkonya“ főszerepeit: *Vasquezné*, *Kaczér*, *Fodorné*, *Anthes*, *Beck*, *Kornai* és *Dalnoki* éneklék. Az előadást kivételesen félhét órákor kezdik.

(*) **A Wedekind-matiné jövedelme.** Reinhardték vendégszereplése alkalmával *Frank Wedekind* tudvalevőleg matinét rendezett, amelynek tiszta jövedelmét a Budapesti Ujságírók Egyesülete segítő-alapjának ajánlotta fel. *Faludi Gábor*, a Vígyszínház igazgatója most értesítette az egyesület elnökét, hogy a matiné 1000 koronát jövedelmezett és ezt az összeget az egyesületi pénztárosnak elküldötte.

(*) **A Nemzeti Színház előadása a Petőfi-ház javára.** Hétfőn, május 27-ikén a Nemzeti Színház művész-személyzete az Operaházban előadást rendez a Petőfi-ház javára. Színe kerül Szigligeti Ede „Két pisztoly“ című népszínműve a következő szereposztással: *Szirtfoki*: Szacsnyay, *Lenke*: Török Irma, *Bájkerti*: Mihályfi, *Várhidy*: Bartos, *Porlaki*: Horváth Zoltán, *Vidrai*: Náday B., *Stein*: Gál, *Lujza*: K. Hegyesi Mari, *Órlei*: Latabár, *Szeréna*: V. Molnár R., *Hugli*: Rózsahegyi, *Bibi*: Nagy Ibolya, *Kócsag Marcsi*: Gyenes, *Róza*: Blaha Lujza, *Bandi*: Szőke, *Ferkó*: Paulay, *Oszi*: Molnár, *Sobri*: Bakó, *Barna*: Bónis, *Kiss*: Balassa, *Piros Pista*: Gabányi, *Stuczli*: Gáspár István, *Gyuri*: Mészáros, *Lőrincz*: Körösmezey, *Daru Gergely*: Abonyi, *Kondás*: Mátrai. A darab II. felvonásában előforduló hangverseny műsora a következő: I. „Te vagy, te vagy barna kislány“ *Magyar Ábránd*, *Petőfi*—*Egressy* dala fölött. *Írta*: Székely Imre. *Zongorán* előadja: *Zemplényi Árpádné Révész Anikó*. II. *Költőmennyek* *Petőfitől*. *Előadja*: *Beregi Oszkár*. III. a) *Emlékezel* *Saxlehner* *Andortól*. b) *Fülembe cseng egy dal*, *Székács Aladártól*. *Előadja* *Ijeszenszky* *Náday Ilonka*. IV. a) *Szeptember végén*. b) *Rég elhúzták az esti harangot*, *Petőfi* verseire zenéjét írta: *Székács Aladár*. *Előadja*: *Fráter Loránt*. Az énekszámokat *zongorán* *Tarnay Alajos* kíséri.

(*) **Bernát. Heltai** Jenő háromfelvonásos bohósága lesz a *Vígyszínház* legközelebbi ujdonsága. A jeles szerző ebben színpadra viszi vidám alakjai közül a legvidámabbat, *Bernátot*, a közismert családfőt, akinek számtalan ügyét-baját írta már meg humoreszkjeiben. *Bernát*, akit *Hegedűs Gyula* fog személyesíteni, központja a derűs cselekménynek, amely részben Budapesten, részben Abbaziában

játsszik és amelyet *Heltai* Jenő egész sereg mulatóságos dallal tarkított. Az ujdonság főleg a színház komikusait foglalkoztatja, akik mindnyájan hálás szerephez jutottak. *Bernát* feleségét *Góthné Kertész Ella* ábrázolja, *Kornai Berta* pedig egy kabaret-primadonnát ad. A próbákat *Bródy István* rendező és *Heltai* Jenő vezetik.

(*) **Ibsen halálának évfordulója.** A mai nap a kultúra nagy veszteségének évforduló dátuma. Ma volt egy esztendeje, hogy a táviró az egész világgal közölte a hírt, hogy *Ibsen Henrik* meghalt. Három hónappal azután, hogy megírta, „Amikor mi halottak feltámadunk“ című drámai epilógusát, szélhűdés érte. Hat éven át synlódott reménytelenül, míg a halál megváltotta szenvedéseitől.

(*) **Színlelőadás a detektívok javára.** A *detektívtestület nyugdíjpótló* és segélyező egyesülete javára a *Vígyszínház* e hónap 29-én előadást tart. Színe kerül *Scherlok Holmes*. Az előadás tiszta jövedelmét a nyugdíjpótló alapja javára fordítják. A közönség már is nagy érdeklődést mutat az előadás iránt s a derék detektívtestület bizony meg is érdemli a közönség részéről ezt az érdeklődést.

(*) **Felvétel az Országos Színész-Egyesületé.** Az Országos Színész-Egyesület június hó 11. éj 12-ik napjaira tüzte ki a felvételi vizsgálatok napját. Azok a színművészek, színházi karmesterek és sugók, akik be akarnak lépni az egyesületbe, illetőleg a felvételi vizsgákra akarnak menni, kérvényeiket június 1-ig nyújthatják be. Az igazgatóság figyelemzetése szerint a felvételi vizsgálat alól senkit sem oldanak fel s így a gyakorlaton levők el ne mulasszák az arra való személyes megjelenést, mert lejárt gyakorlati engedélyük továbbra nem érvényes és működéskéig be fog szünni. Azokat, akik véglegesen akarják felvétetni magukat, csak akkor bocsátják vizsgára, ha kérvényükhöz csatolják az igazolást, hogy az 50 korona felvételi és könyvdíjat már befizették az egyesület pénztárába. Ha az illetőt nem veszik fel, visszakapja az összeget.

(*) **Új színházi év.** Az Országos Színészegyesület multkori közgyűlésén határozatba vették, hogy 1907. szeptember elsejétől kezdve a színházi szerződéseket szeptember 1-én kezdődnek és augusztus 27-én járnak le. Most az egyesület felszólítja azokat az igazgatókat, akik 1908. virágvasárnapjig kötöttek szerződéseket, hogy virágvasárnapig másfél éves szerződéseket kössenek, egyenlővé téve így a szerződéseket lejártnak határidejét.

(*) **Horvát cenzúra.** A zágrábi cenzúra rövid idővel ezelőtt engedte csak meg *Ogrisovic* és *Milcsidovic* *Proklesztivo* című horvát drámájának előadását, amelynek egyházelles tendenciája miatt annak idején aggályok merültek volna fel. A darabot szombaton akarták előadni és a próbák már javában folytak, midőn tegnap a kormány utolsó perczben újból elrendelte, hogy a darab előadását tiltsák be.

(*) **A Magyar Iparművészeti Társulat** választmánya gróf *Hadik-Barkóczy* *Endre* elnöktele alatt ülést tartott, amelyen tudomásul vették, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter az iparművészeti állami aranyérmek *Körösfői Aladár*nak adományozta. A kereskedelmi miniszter 2000 koronás nagydíja és az állami ezüstérmek odaítélésére a társulat már tett előterjesztést, de a miniszter döntése mindeddig nem érkezett le. A pécsi kiállítás műcsarnoka, a felmerült számos nehézség következtében nem készülhetett el időre, úgy, hogy megnyitása valószínűleg e hó 30-án lesz, amely alkalommal a választmány képviselteti magát. Ezenkívül a választmány egy társaskirándulás rendezését is tervezi június első felére, feltéve, hogy kellő számu résztvevő jelentkezik. — Az idei karácsonyi kiállítás kapcsán a társulat egy nagyarányú magyar és horvát háziipari és népművészeti kiállítást rendez, amelyen az ujabbról munkák mellett, a legrégebbi idevágó, XIV—XV. századbeli szőtteseket és himzéseket állítják ki. Tudomásul vette a választmány az elnök jelentését, mely szerint az építendő társulati ház telkének megvételére a társulat ajánlatot tett a pénzügyminiszternek, aki azt el is fogadta. Ezután újjalakították a bizottságot. A bíráló-bizottság elnökévé gróf *Hadik-Barkóczy* *Endrét*, a végrehajtó-bizottság elnökévé *Fittler* *Kamillt* választották. A kiállítási bizottság a maga kebeléből választ elnököt. Végül 30 új rendes tagot vettek fel.

(*) **A római nagy művészeti díjak.** Az Országos Képzőművészeti Tanács báró *Forster* *Gyula* elnöktele alatt tegnap tartott ülésén elhatározta, hogy a *Fraknói* *Vilmos* püspök által alapított római nagy művészeti díjakra még e hó folyamán kiírja a pályázatot. Az egyik festőművész feladata lesz, hogy elkészítse a budai katolikus főkollégium *Rákóczi-templomának* ötmezős falképeit. E képek tárgya a magyar szentek legendáiból, illetőleg a magyarországi Mária-kultusból meríthető. A zárókép tárgya: „*Rákóczi* ájtatoskodása *Loretóban*.“ A másik művész képeinek témája a következő: „*A költő* *Zrinyi* látogatása *Tasso* római kertjében a *Faniculuson*.“ Végül a szobrászati díj

nyertesének feladata lesz, hogy megmintázza Pázmány Péter síremlékét a pozsonyi káptalani székesegyház számára. A nagy díjak nyertesei a római Fraknói-nyaralóban szabad lakást és műtermet kapnak. A szobrász ezenfelül négyezer és a két festő három-három ezer korona évi segélydjében részesül.

(*) **A székesfővárosi Múzeum megnyitása.** A városliget egyik legkisebb helyén, a Stefánia-ut mellett fenyvesben emelt régi kiállítási Múcsarnok, melyben a főváros történelmére oly fontos tárgyakat hordták össze, június elsején, szombaton megnyitja kapuit. A megnyitás előreláthatólag ünnepélyes lesz, annál inkább, mert akkor fogják leleplezni az előcsarnokban a *Tóth István* művésztünk készített József nádor szobrát. A múzeumot a megnyitás előtt be fogják mutatni a sajtó képviselőinek.

(*) **Párisi művásárlás.** Dr. *Terey Gábor*, a Szépművészeti Múzeum osztályigazgatója és *Ballo Ede* festőművész visszaérkezett Párisból, ahol a két szakértő a magyar kormány megbízásából részt vett a Sedelmeyer-féle műtárgyvesztésén. A kormány küldöttei Párisban több értékes festményt vásároltak az állami gyűjtemények számára.

IRODALOM.

* **Petőfi-Társaság.** A Petőfi-Társaság e hó 26-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a Magyar Tud. Akadémia első emeleti termében tartja a nyári szünet előtti utolsó felolvasó ülését. Az ülés tárgysorozata: *Petőfi színészéletéből.* Irta és felolvassa *Váradai Antal* r. t. — *Mezei dolgok.* (Székfoglaló elbeszélés), irta és felolvassa *Tömörkény István* r. tag. — Öt lírai költemény: 1. *Benső zene*, irta *Bujdosy Miksa* vengéd, 2. *Orgonavirág*, irta *Dapsy Gizella* (Nili) vendég, 3. *Tátrai emlékek*, irta *Taksonyi József* vendég, 4. *Gyári jüstök*, irta *Szavay Zoltán* vendég, 5. *Már-czius*, irta *Tomori Jenő* vendég; bemutatja *Zem-péni* Árpád másodtitkár. *A mulandóság gondolata* *Petőfi költészetében*, (értekezés) irta *Miklós Ele-mér*, bemutatja *Ferenczy Zoltán* r. tag. A felolvasó ülést zárt ülés követi.

* **Megint d'Annunzio.** Arról szól a hír, hogy d'Annunziót egy *Paradosa* nevű impresszárió Dél-Amerikába hívja, hogy ott kétszázezer líra ellenében husz esztétikai előadást tartson. A költő ezuttal aligha fogja visszautasítani a bőkezű ajánlatot, mert hát mégis csak többet kínálnak, mint nyolczvanezer frankot, amennyibe tudvalevőleg d'Annunzionak a cigaretták kerülnek.

* **Ünnepiesség a Petőfi-múzeum javára.** A tanács, a Petőfi-múzeum javára tervbe vett ünnepiesség számára a helyhatósági engedélyt megadta és a városligeti tő és kert egyrészt erre a célra átengedte.

* **Világosság.** Most jelent meg a *Világosság*, szabadgondolkodók lapjának legújabb száma a következő tartalommal: Méltóságos bagoly (*Nimród*); „Magyar” tudósok (*Timár Miklós*); Keresztény szociális hazafiság (*Faber Oszkár*); Régi jó táblabíró (dr. *Waltner Jenő*); Templom előtt (vers, irta *Nagy Imre*); Szabadgondolat és történciem (*Kósa Miklós*); Halottakról (*Kleón*); Művészeti rovat, Szemle, stb. A folyóiratot *Zádor Pál* szerkeszti számos szabadgondolkodó közreműködésével.

FŐVÁROS.

Folytatódó közgyűlés.

— Sajtó indóskéntől. —

Ott kezdtük el ma délután négy órakor, ahol tegnap este elhagytuk — a tízedik számú tárgynál. Ülünk ott megint estig s ha *Fülepp* főpolgármester nem könyörül meg rajtunk s nem véti le másfélórát tárgyalás után a prostitucionális szabályrendeletet, hát ott ülhetünk volna *Péter-Pál* napjág. Mert ülenczvennyolcz óraig negyvenkilenc bizottsági tagnak kellett megvitatni és mindenki beláthatja, cz eok a — közgyűlésnek, egy délutánra.

Volt műsoronkívüli tárgy is, a ferenczvárosi pályaudvar ügye. A fokozódó forgalom kívánja a kibővítést és a tanács készséggel javasolta erre a célra a szükséges városi telkeknek bizonyos kikötések árán való átengedését. *Weigand József*nek, a fiatal ferenczvárosi városatyának azonban aggodalmi támadtak és kérte a tárgyalás elhalasztását, mivel még nem érett meg a kérdés. (Talán *Kaposvárra* kellene küldeni?)

Heltai Ferencz, a városi ügyek alapos ismerője, viszont hangsúlyozza, hogy az ország kereskedői körei elismeréssel honorálják a kereskedelmi kormány gondoskodását, amelylyel a közlekedés mizériáit megszüntetni igyekeznek s ime most is a főváros forgalmának emelése céljából a ferenczvárosi pályaudvart kibővíteni igyekeznek. Igaz ugyan, hogy a főváros jó nagy része a pályaudvar folytán el van vágva a Dunától, de ez a kérdés csak a pályaudvarok végleges kitélepitésekor oldódhatik meg.

A prostitució-szabályrendelet félbeszakított tárgyalása után vágtaiban intézték el a többi dolgokat. A hordár-ipar szabályzatot elfogadták s benne, hogy ezenül csak nyolczszáz lesz a numerus clausus. Este hét órára lefogyott a bizottsági tagok száma huszra, a tárgyak száma negyvenre. Nyolcz óra felé az utolsó előadó már bágyadtan susogta el mondanivalóját s az elnök üres padok előtt jelentette ki:

— A közgyűlést berekeszttem! — Persze büffet nem volt.

A közgyűlés lefolyásáról részletesen a következőkben számolunk be.

A tegnapi lemaradt ügyek tárgyalását ma folytatták, *Fülepp* Kálmán főpolgármester elnöklése mellett.

Telekátengedés.

Első tárgyal a *Ferenczvárosi rendező-pályaudvar* megrövidítése került sorra. Fölmerült az az indítvány, hogy ezt az ügyet vegyék le a napirendről, annál is inkább, mert elkészen tüzték ki, és mert a Dunapartot elzáró szerencsétlen vasutovonal ügyét is tárgyalni kellene ezzel kapcsolatosan. *Heltai Ferencz* ellenzte a napirendről való levételt; mert a budapesti pályaudvarok általános rendezésének a kérdésében ez csak mellékkérdés. Különben sem változtatna az elhalasztás semmit, mert a magyar államvasutaknak megvan a jogosultsága arra, hogy a szükséges ingatlanokat, az elve meghatározott módon, kisajátítsa. A közgyűlés többsége nem járult hozzá az ügy elhalasztásához s elfogadta a tanács javaslatát, hogy a területeket át kell engedni.

Segélyek.

Hozzájárult a közgyűlés ahhoz, hogy a pesti ág. hitv. ev. egyházgyülekezetenek a következő-járulékat segélyképp adományozzák vissza. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete részéről tervbevett házi-nyul-tenyésztés támogatására megszavazott a közgyűlés 5000 korona segélyt.

A prostitució.

A prostitució rendezésére vonatkozó szabályrendelet-tervezetet általánosságban egyhangulag elfogadták s aztán a részleteiben tárgyalták. Hosszas vita után *Platthy Györgynek* sikerült elérnie annak a javaslatának az elfogadását, hogy a szabályzatból hagyják ki azt a rendelkezést, hogy bizonyos esetekben férjes nő is bejegyezhető a kéjnek közé.

A szabályrendelet-tervezetnek még igen sok szakaszánál felel módosításokat, azonban ezek legnagyobb részét a tanács előterjesztése szerint fogadták el. A szabályzat-tervezetet különben ma nem tárgyalták végig, hanem a legközelebbi rendes közgyűlésre hagyták a befejezését, hogy így ma még idő maradjon a sürgősebb tárgyak elintézésére.

Kevesebb lesz a hordár.

A fővárosi közszolga (hordár) ipartársulat kérvényt adott be a hatósághoz, az iránt, hogy a közszolga-ipar vitelére vonatkozó szabályrendeletet módosítsanak, egyrészt olyan irányban, hogy a hordárok létszáma legfeljebb 800 legyen (most 1100 a megengedett legnagyobb létszám); továbbá, hogy az egyes állomáshelyekre való beosztást az ipartársulat vezetősége végezze és ne a rendőrség. A tanács javasolja az első kérelem teljesítését, míg az elhelyezésre nézve helyesebbnek látja, ha az a rendőrség feladata marad.

Egyéb tárgyak.

Elfogadta a közgyűlés az úbudai főgyűjtő csatornára, valamint az egész budai oldal általános csatornázására vonatkozó terveket. A munkálat kivitele mintegy 1.700.000 koronába fog kerülni.

A légszusz-világítási kérdés megoldásának előkészítő bizottságába, az elhalálozott *Ludvígh János* helyébe, *Neuschloss Kornél*t küldötték ki.

Elfogadták *Heltai Ferencz*nek azt a javaslatát, hogy a főváros területéről elszállított, vagy a területére hozott halottak orvosi felülvizsgálatáért járó, s valamint a hatóság részéről szedhető díjak egy-egyesen állapítsanak meg, olyképp, hogy a hatósági díj 50 korona legyen, a tiszt orvosi díj pedig 15 korona.

A *Ferencz József* koronázó-jubileumi díjakból a következők fognak díjat kapni: a 4000 koronás festészeti-díjat: *Márffy Odön*; az 1500 koronás kereskedelmi díjakat: *Bruck Imre*, *Kiszlingstein Gusztáv*, *Szekely Adolf* és *Szopko Lajos*; a 600 koronás ipari alapítványi díjat: *Dózsa Lukács*, *Huber Sándor*, *Nasch Géza*, *Tari Lajos*, *Turcsányi Kálmán*, *Vágó Dezső*, *Kammer Salamon*, *Strobenz Béla*.

A néhai dr. *Senger* 273,389 koronát hagyományozott, üdülő betegek kórháza céljaira. A közgyűlés ma *Heltai Ferencz* indítványára kimondta, hogy az alapítvány helyes módon való felhasználása ügyében, a szakközegek meghallgatásával, tárgyalásokat fog folytatni.

Egy közúti vasúti kiterő-állomás létesítésével kapcsolatosan, *Szekula Gyula* kívánatosnak tartja, hogy a kiterőknél, áramváltózatásoknál, stb. ne a kocsivezető végezze az átkapcsoló munkát, mert ez hátráltatja a vonatok közlekedését, — hanem valamely oda állított más alkalmazott. *Antal Gyula* tanácsjegyző előadta a válaszában, hogy az ügyosztály ezzel és az ehhez hasonló ügyekkel ép most foglalkozik s közelebb előterjesztést fog tenni.

A budai hegyvidék egyrésztnek a szabályozása kérdésével kapcsolatosan, *Szekula Gyula* megígérte a Rózsa-dombra vezető szerpentin-ut megépítését. *Kun Gyula* tanácsos azt a megnyugtató választ adta, hogy ezt már tervbe vették és közelebb meg is valósítják.

Föllebbezések, nyugdíjügyek elintézése után, a közgyűlés este 8 órakor véget ért.

(*) **A polgármester titkárja.** Néhai jó *Kammermayer* Károly polgármester honosította meg azt a szokást, hogy a főváros első tisztviselőjének titkárja legyen. Ki is rendelt a jogvégzett fiatal napidijasok közül egyet-egyet s azoknak az az előjogok volt, hogy hamarosan megválasztották őket — gyakornokokká. Most azonban *Bérczy István* polgármester szimpatikus magántitkárjából majdnem tanácsjegyzőt óhajtott formálni, legalább erre vall az a javaslat, amelyet ma tárgyalt a tanács. A polgármester mellé titkári állást szerveznek tanácsjegyzői fizetéssel 3200 + 1000 korona, öt év múlva a négyezerbe való kényeszerelőlépésű és azután korpótlékkal. Választaná pedig a tanács. Nem helyes ugyan, mert az ilyen állásokat a közgyűlés van hivatva betölteni, de méltányos. Elvégre a polgármester titkárja sem élhet a levegőből.

(*) **Kitüntetett tanítónő-növendékek.** Röck Szilárd, a főváros nemesszivi polgára által hagyományozott tanítónőképző-ösztöndíjakat a tanács ma osztotta ki a tanítónő-növendékek között. Az ösztöndíjjal kitüntetett lányok ezek: *Glósz Ilona*, *Bicskey Mária*, *Schmidt Gabriella*, *Kornhäuser Anna*, *Csemiczky Margit* és *Vajda Irén*.

(*) **Felélés orvosi állásra.** A szabad polgári párt-hoz tartozó I. ker. törvényhatósági bizottsági tagok tegnapi értekezletükön az első kerületben megüresedett kerületi orvosi állásra egyhangulag dr. *Szöts* Elekét jelölték, kimondván, hogy a párt-hoz tartozó bizottsági tagokia ennek a jelöltnek támogatása kötelező.

(*) **Ünnepély a Petőfi-múzeum javára.** A tanács a Petőfi-múzeum javára tervbe vett ünnepiesség számára az engedélyt megadta és a városligeti tő és part egy részét erre a célra átengedte.

(*) **Orvosi kinevezés.** *Fülepp* Kálmán főpolgármester, a pesti oldalon levő kórházakban dr. *Lassányi Aladárt* segédorvossá, további egy évre újból kinevezte.

(*) **Fizetésrendezés.** A tanács ma az erdőmester fizetését 3200 koronáról 4800 koronára, a főerdészt 3200 koronáról 4600 koronára, az erdőtisztét 2000 koronáról 3000 koronára emelte föl. Elhatározta még a tanács, hogy az árvaszéknél egy másodosztályú ülnöki, egy elsőosztályú jegyzői és egy kezelőtisztii állást szervez.

EGYESÜLETEK.

(—) **Pécsi kereskedelmi alkalmazottak nagygyűlése.** A pécsi kereskedelmi alkalmazottak és kereszteni kereskedő ifjak a pünkösdi ünnepek alkalmával szervezkedés céljából nagygyűlést tartottak. A gyűlésre a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületét is meghívták, melynek képviselőjében *Taubner Vilmos* ügyvezető elnök és *Morvay Izsó* főtitkár jelentek meg. A nagygyűlés folyamán érkezett meg *Kossuth Ferencz* kereskedelemügyi miniszter leirata, melyben arról értesíti a kereskedelmi alkalmazottakat, hogy a pécsi kereskedőknek ama kérelmét, hogy a kiállítás tartamára a vasárnapi munkaszünetet délig fűgeszszék fel — nem teljesítette. A nagygyűlés zugó tapsviharral vette tudomásul ezt az igazságos megoldást.

(—) **Gróf Károlyi Sándorné emlékezete.** A Pesti Első Bölcsőde-Egyesület és a Budapesti Országos Első Gyermekmenedék-Egyesület ma délelőtt gyásznapot rendezett Vendel-utcai intézetében, alapítójának és hosszú éveken át elnökének, gróf Károlyi Sándorné emlékeztére. A gyásznapon nagyszámú és előkelő közönség jelent meg. Ott voltak öngyógyító Pallavicini Edéné, Mária Valéria királyi hercegasszony védőnő képviselőjében, özvegy gróf Károlyi Gyuláné, Zsuzsanna és Geraldine grófnőkkel, gróf Berchtold Rikárdné, gróf Teleki Sándorné, özvegy gróf Károlyi Viktorné, gróf Pálffy Pálné, gróf Pálffy Anna, báró Vecsey Józsefné, Adler-Bancsari Hedvig, Hieronymi Károlyné, gróf Károlyi Mihály, Emich Gusztávné, Krausz-Lang Ernőné, Herich Károlyné, Vig Albertné, Bálint Sándorné, Hellebronth Jánosné, Cziklay Lajos, Hanvai Sándor előjáró és mások. Az ünnepségen huszonegy jótékony-egyesület képviseltette magát. Az ünnepség délelőtt tizenegy órakor gyászmisével kezdődött, amelyet Kurcz Vilmos apátplebános mondott. Utána az intézet dísztermében Novák Lajos tisztelti kanonok, az egyesület főtitkára mondott szép emlékbeszédet gróf Károlyi Sándornéről, aki a női tökéletesség eszményképe volt, maga a megtestesült jószág, akinek szíve csak másokért dobogott, keze csak azért nyult ki, hogy másokon segítsen, elméje csak mások javán gondolkodott, lelke, mint a fátyla, csak azoknak világított. A Bölcsőde-egyesület elnöke 1886-ban lett. És ez az esztendő fordulópont az egyesület történetében. Mert attól az időtől kezdve egyre fokozódnak az egyesület jövedelmei. Elnöksége alatt a gyermekgondozási napok évi összege 8000-ról 70.000-re emelkedett, az egyesület alapítójára pedig 30.000 K-ról 240.000 koronára. Ezenkívül épült két intézeti ház, melyek értéke meghaladja a 300.000 koronát. Később megállapította Károlyi grófné a Gyermekmenedék-Egyesületet az elhagyott gyermekek megmentésére. Ennek az egyesületnek intézete 400.000 kor. költséggel épült föl s nap-nap után teljesíti nemes hivatását. Az intézet fejlesztésére a grófné semmi költséget nem kímélt, maga rendezett ott mindent, maga gondoskodott mindenről. Az emlékbeszéd végül jellemezte a grófnét a magánéletben, mint hitvest és anyát. Az emlékbeszéd, amely nagy hatást tett a jelenvoltagekra, a gyásznaposság véget ért.

(—) **Nők a mező- és kortgazdaságban.** Abban a törekvésében, hogy a nőknek új pályákat nyisson, a Feministák Egyesülete különös gondot fordít a kertészeti pálya művelésére. Céljának elérésére utóbbi értekezletet tartott, amelyen Magyar Kázmér, az állami földművelési iskolák főfelügyelője és Guttenberg Pál igazgató ismertették a pálya gyakorlati előnyeit. Pikler Blanka felszólalása után, aki a szülők figyelmét felhívja arra, hogy legalább a nyaralást használják fel arra, hogy gyermekeikkel megismeressék és megszeretessék a természetet, az értekezlet elfogadott egy határozati javaslatot, melynek értelmében a feministák egyesülete meg-sürgeti az összes kertészeti és gazdasági iskolák megnyitását a nők számára.

(—) **A Jásziv-egyesület** május 31-én, pénteken, d. u. 5 órakor tartja a Magyar földhitelintézet épületében V., Bálvány-u. 7. sz. alatt évi rendes közgyűlést.

(—) **Bethlen-majális.** A budapesti egyetemek és főiskolák protestáns ifjúságának Bethlen Gábor-köre e hó 29-én, szerdán, a Gellérthegyi kioskban Bethlen-majális rendez, részben a Bethlen-Oththon, részben a Petőfi-ház javára. A jegyeket előre lehet váltani a B. G. körben (IV. Fővámter 3. III. 19.)

(—) **Jótékony nyári-ünnepély a Vár bástyáján.** A gróf Apponyi Albertné elnökléte alatt működő budapesti I. ker. általános közjótékony-sági egyesület június 2-án, vasárnap a budai Vár nyugati oldalán elhuzódó Bástya-sétányon saját pénztára javára jótékony-célú nyári-ünnepélyt rendez. Az ünnepély 4 vagy 5 órakor fog kezdődni. A sétányon felállított sátrakban a rendező-bizottság hölgyei fognak árusítani. A közönséget katonai- és cigányzene felváltva fogja mulattatni.

A „Caritas önszegélyző egyesület mint szövetkezet” igazgatósága, mely megilletődéssel adja hírül, hogy érdemlő igazgatója

dr. Harmos Gyula

rövid szenvedés után elhalálozott.
Az elhunytat, aki becsületességével, szep-lőtlen jellemével 11 éven keresztül szolgált az egyesület ügyét mint ennek vezér-igazgatója, folyó hó 24. napján, délután fél 4 órakor kísérik testületileg az izr. új te-mető halottas házából nyugvó helyére.

SPORT.

Budapesti ügetőversenyek.

— Nyári meeting. —

Rendkívül élénk látogatottság mellett kellemes tavaszi időben nyílt meg a budapesti nyári ügető meeting. Csaknem minden futamban várakozást felülmutat az indulók nagy száma s az egyes versenyek nevezettjei majdnem kivétel nélkül megjelentek a starter zászlója előtt. Minden futam érdekes volt, diszkvalifikálások is voltak, a Gödöllői-díj pedig izgalmas finish után végre is holtversenyben végződött Botha és Tutti-Frutti között. A nap főszámát képező 10000 koronával dotált Királydíjat az általunk jelölt Bernrieder-fogat nyerte el. Megemlítjük még, hogy a nagy mezőnyök dacára a papírforma az egész vonalon fényesen bevált, jelöltjeink egymásután hat versenyben vonultak el győztesként a célvonalon keresztül s így azok, kik ma tipjeink után játszottak, az eredményvel meglehetnek elégedve.

Részletes eredmény a következő:

Megnyitó-verseny. Díj 1700 korona. Táv 2600 méter. 1. Ercsi ménés Aga (Dieffenbacher). 2. Hauser L. Csillag M. 3. Schlesinger V. és társa. Deficit. Futottak még: Miss Garnet, Krampus, Charley. — Tot.: 10 : 12, 20 : 29, 165.

II. Vencsellői díj. Díj 1700 korona. Táv. 1700 méter. 1. Mr. Frank Inez (Rauch). 2. Hauser L. Zufall. 3. Wolai ménés Dalipan. Futottak még: Szamócsa, Gyöngyöm II., Nikolo, Dulcinea, Lion Turner, Darabont. — Tot.: 10 : 32, 20 : 33, 45, 47.

III. Gödöllői díj. Díj 3000 korona. Táv. 2600 méter. 1. Holtversenyben. Morg és Ruzicska Tutti-Frutti (Tappan) és Wolai ménés Botha (Keefe). 3. Hauser L. Cyclonea. Futottak még: Lord Simon, Panni, Náni, Fonyód. — Tot.: 10 : 21 és 13. 20 : 27 és 23, 28.

IV. Királytelki díj. Díj 2500 korona. Táv. 2500 méter. 1. Winans L. W. Willy (Pennock). 2. Hauser L. Domino. 3. Schlesinger V. és Társa Ernstl. Futottak még: Imperator, Pepus és Excelsior, mely első lett, de tiszt. ügetés miatt diszqualifikálva. — Tot.: 10 : 15, 20 : 24, 27.

V. Egyesületi díj. Táv. 2600 m. Díj 4000 K. 1. Wöss E. Grattan Bells (Wöss). 2. Mr. Horsefool Brownie Wilton. 3. Mr. Ralph Soei. Futottak még: Bohun, Aventurier. Tot. 10 : 13, 20 : 23, 27.

VI. Városligeti díj. Díj 2000 K. 2500 méter. 1. Parnói ménés Pompás (Schrutz). 2. Morgenstern és Ruzicska Robinetti. 3. Mr. Ralph Beauty. Futottak még: Eduard, Mansell Senator, Marcsi, Charlotte, Bravo Azmon. — Tot.: 10 : 22, 20 : 23, 24, 29.

VII. Király-díj. Díj 10,000 korona. Táv. 6000 méter. 1. Bernrieder J. Mello-Mézes II. (Tulajd.). 2. Báró Sennyey J. Kikírít-Bakfisch. 3. Hg Ipsilanti Djinn-Vesztes. Futottak még: Fodor-Bravo P., Csipke-Rajkó, Dolly-Czimer O., Belle Bird-Mary Simmons, Cicero-Columbus, Regina-Zsarnok, Atilla-Betyár, Lilly-Tessa I., Georgina-Bisztra, Csángó-Lydia, Peti-Eszti néni, Azmon Gizl-Brava O. — Tot.: 10 : 23, 20 : 30, 34, 46.

Bécsi nyári meeting.

— Első nap. —

A megnyitó-nap mindjárt meghozta a maga szenzációját is. Ez a bizonyosra vett Horkay veresége volt a Cambuscan-versenyben. A Király-díj győztesét az eddig nem cokra becsült Useful verte le, aminek az lehet a magyarázata, hogy Horkay ma már nincs formájának tetőfokán. A Vinea-versenyt a már Budapestben is jó formát mutatott Gekrónt nyerte meg, míg az akadály-versenyben, a hol a favorit Timur elbukott, a teljesen elhanyagolt Perczent okozott hatalmas meglepetést.

A részletes eredmény a következő:

I. Nyarolten kétlévesek eladóversenye. Táv. 1100 m. Díj 3000 K. 1. Meichl T. pk. Katz in Sack 51 kg. (Gyulyás). 2. Br. Spinger G. pm. Tolbiac 56 kg. (Taral). 3. Mr. Siltan pk. Sunny day 54 és fél kg. (Janek). Futottak még: Boeskoros (Bauer), Balsaroch (Birkenruth), Staroscianka (Vajda). Biztosan 2 h. — 3 h. Tot.: 10 : 32, 20 : 34, 50.

II. Eladóversenyek. Díj 2000 korona. 1600 méter. 1. Aresin Fatton J. 3é sk. Originell 46 kg. (Szilágyi). 2. Capt Don 3é sk. Kibitz Mühl 51 és fél (Heidt). 2. báró Üchtritz Zs. 3é sk. Acharnée 44 kg. (Izményi). Futottak még: Márius (Rigby), Paprika (Bauer), Kartyás (Kemény), Juana (Vajda). Küzdelem után 1. hossal nyerve, holtverseny a második helyre. Tot.: 10 : 31, 20 : 34, 24, 48.

III. Vinea-verseny. Díj 6000 koron. 1000 méter. 1. Mauthner V. 2é szk. Gekrónt 52 és fél kg. (Birkenruth). 2. gr. Festetich T. 2é pm. Bon garcon 54 kg. (Martin). 3. Mr. Lincoln 2é ph. Pagony 54 kg. (Janek). Futottak még: Ridolfi (Cocke-ran), Lámia (Vivian), Vesztegető (Taral). Könnyen 3 hossal nyerve, — 2 hossal a harmadik. Tot.: 10 : 37, 20 : 38, 49.

IV. Cambuscan verseny. Díj 10.000 korona. Táv. 2400 méter. 1. Mr. Milne H. 3. é. stpk. Useful 49 kg. (Heidt). 2. Szemerc M. 5 é. sm. Horkay 67 kg. (Janek). 3. Mauthner V. 4 é. stpm. Galantuomo 61 és fél kg. (Birkenruth). Futottak még: Nevers 50 és fél kg. (Pis). Biztosan 1 hossal nyerve, 2 hossal a harmadik. Tot.: 10 : 140, 20 : 46, 24.

V. Kétlévesek eladóversenye. Díj 2000 K. Táv. 1. Gr. Trautmansdorff L. sm. Barabás 48½ (Seiler). 2. Mr. Lincoln pk. Sprit 45 (Paul). 3. Zombory R. pk. La Beauté 49 (Kemény). Futottak még: Liliom 48½ (Janek). Igen könnyen 5 h. — 3 h. Tot.: 10 : 27, 20 : 33, 35.

VI. Akadályverseny. Handicap. Díj 3000 K. Táv. 3200 m. 1. Báró Berg 4é stpher Perczent 60 (Rosack). 2. Mattausch H. 4é pher Double tip 73 (Slinn). 3. Geist G. 4é stpk Dió 65-5 (Csompora). Futottak még: Blason (Lawton), Saratoga (Buckenham), Timur (Dillon), Jägerndorf (Huxtable), Virágo (Earl). Könnyen 4 h. — 3 h. — Tot.: 10 : 493, 20 : 123, 56, 47.

VII. Handicap. Díj 2000 korona. Táv 1300 méter. 1. Hg. Hohenlohe 3é pher. Ferencz 55 és fél kg. (Martin). 2. Br. Springer G. 3é pk. Mayenne 49 kg. (ifj. Taral). 3. Gr. Trautmansdorff 3é sk. Koryphäe 49 és fél kg. (Krouzil). Futottak még: Laudon (Heidt), Glücksstern (Kisziváth), Gardenia (Gulyás). Biztosan ötnegyed hossal nyerve, egy hossal a harmadik. Tot.: 10 : 38, 20 : 42, 76.

Frankfurt—Budapest póló-mérkőzése.

A városligeti versenypályának belső gyepén ma délután a frankfurti és a budapesti Pólo Clubok csapatai mérkőztek a Continental Challenge Cap-ért, melynek győztes tiszteletdíját gr. Nákó Sándor, Fiume kormányzója ajánlotta fel.

Erre a klasszikus díjra a két csapat következő összeállításban pályázott. Frankfurtiak: W. L. Gans, H. von Passavant, W. Freyisen és E. Flinsch.

A budapestiek: gr. Sigray Antal, gr. Pallavicini György, gr. Károlyi Lajos, gr. Andrassy Géza. Mint a közölt névsorból láthatjuk, ezuttal csakis német és magyar játékosokból állott a két csapat, nem tartották angolokkal.

A frankfurtiak legjobb csapata volt ez, mely-lyel szemben a budapesti Pólo-Club talán jobb csapatot is tudott volna kiállítani. A mérkőzés, mely öt-tíz perces játékból állott, a magyar csapat fényes győzelmével végződött, 4:2 eredménnyel.

A frankfurtiak gyorsabb lovaival szemben a mieink főleg biztos ütéseikkel és lovaik fürgeségével érvényesültek. A frankfurtiak legveszedelmesebb támadásait a legnagyobb higgadsággal szerelte le a csapat vezetője, gróf Andrassy Géza, ki főuraink között még most is a legjobb lovasa, dacára annak, hogy már két fia is játszik a pólo-club mérkőzésein. A támadásban öngyógyító Pallavicini tünt ki és ha a magyar csapat több szerencsével, gróf Károlyi Lajos pedig több hidegvérrel dolgozik az ellenfél kapuja előtt, akkor sokkal nagyobb goal-arányu vereséget szenved a német csapat.

A program második száma a ponny-gátverseny volt, melynek ötös mezőnye a második gátnál kitört.

A mai napot a nyílt handikap fejezte be, melyben két nemzetközi csapat, angol, német és magyar játékosokból összeállítva, küzdött egymással.

() **Tornanünnepély.** A Budapesti II. kerületi állami főreáliskola növendékei a Budai Tornaegyesület szénatéri pályáján ma délután négy órakor fényesen sikerült tornanünnepélyt rendeztek. Az ünnepélyen bemutatták azokat a gyakorlatokat, amelyek az egri kerületi tornaversenyen fognak bemutatásra kerülni. Az ünnepély a tanulók felvonulással kezdődött, majd társas szabágygyakorlatok következtek, azután jött az osztálytornázás és végül a versenyeket tartották meg. Az egész ünnepély lefolyása igen szép látvány volt és a kitűnő rend és fegyelmesség, melynek a tornászok jelét adták Sulyok János tornatanár buzgósgát dicséri. A befolyt tiszta jövedelemből az egri tornaversenyre készülő szegényebb sorsu tanulók költségeit fogják fedezni.

() Nemzetközi lawn-tennis verseny. A Magyar Athletikai Club nemzetközi lawn-tennis versenye iránt, amely május hó 28-án kezdődik a margitszigeti sporttelepen, óriási érdeklődés mutatkozik. A legjobb hazai játékosok: Segner, Schmidt, Tóth és a női játékosok közül: Madarász Margit, báró Haupt-Stummer Gertrud s Cséry Katiczán kívül a versenyen a külföld legjobb játékosai képviselve lesznek. A játékosok közt szerepelnek újabban Kreuzer (Frankfurt), Kinzl (Bécs), Wessely (Bécs), Adams (Anglia), Struwe (Oroszország). József főherceg és Augusztia főhercegnő egy-egy gyönyörű briliáns tüt adományoztak a versenyre tiszteletdíjúl, amit a versenybizottság határozata szerint a női páros bajnoki versenyre tüztek ki. A magyar főrangú világ előkelőségei közül újabban gróf Wenckheim Frigyes, gróf Szapáry Pál, gróf Hadik-Barkóczy Endre s mások járultak díjadományaikkal a versenyhez.

() Atlétikai verseny Aradon. Az Aradi Athletikai Club június 29-én délután a Török Gábor-utcai sporttelepen délmagyarországi atlétikai versenyt rendez a következő sorrenddel: 1. 100 yardos síkfutás Délmagyarország bajnokságáért. 2. Súlydobás. 3. Rudugrás Délmagyarország bajnokságáért. 4. Diszkoszvetés. 5. 1/4 angolmérföldes síkfutás Délmagyarország bajnokságáért. 6. Távolugrás. 7. 1000 méteres (100+200+300+400) egyesületi stafétafutás. 8. Gerlydobás. A versenyt a M. A. Sz. szabálya szerint rendezik. Nevezési zárlat június 25-én.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A bíróság köréből. A király Szarka Jenő tor-dai törvényszéki bírót az algyógyi járásbíróshoz saját kérelmére való áthelyezése mellett a VII. fizetési osztályba sorozott járásbíróvá, Stadó Károly, nagyváradi-vidéki járásbírói jegyzőt a nagyváradi-vidéki járásbíróshoz és Rottár Sándort, a nagyváradi ítélőtáblánál alkalmazott járásbírói jegyzőt a nagyváradi törvényszékhez albirákká kinevezte, továbbá Fehér József csáktornyai kir. járásbírói albirónak a keszthelyi kir. járásbíróshoz saját kérelmére leendő áthelyezését megengedte.

§ Polónyi Géza a vizsgálóbírónál. Polónyi Géza volt igazságügyminiszter ma délben megjelent dr. Kiss István vizsgálóbírónál, hogy megtekintse a dr. Lengyel Zoltán által beterjesztett bizonyítékokat. Közél egy óra hosszáig tanulmányozta Polónyi az iratokat s azután eltávozott. Kinn a folyosón a reá váro hírlapírók előtt kijelentette, hogy saját elhatározásából önként jelent meg ma a vizsgálóbíró előtt. Az ügyről nem nyilatkozik, mert nem tartja megengedett dolognak, hogy egy a vizsgálat folyamában levő ügyről s ennek egyes fázisairól minduntalan lapközlemények jelenjenek meg. Lengyel bizonyítékait nevelésegéseknek tartja már csak azért is, mert 34 év előtti ügyekre vonatkoznak. Kérte különben, hogy a bizonyítékok egyszerre terjesztessenek be, ne részletekben, mert ez által az ügy nagyon is elhúzódik.

§ Sívágó János bűnügye a Kurian. 1905. november havában egy éjjel álarcos rablók hatoltak be Kovács Ferenc jómódu debreczeni polgár házába s a lakás néhez tölgyfaajtójának kifeszítésével neki támadtak a kétségbeesetten küzdő családnak. A rettenetes viaskodás közben egy revolvergolyó homlokon találta a gazdát, aki a rablógyilkosok közt kifutott az udvarra, teljes erejéből segítségét kiáltott, majd pedig összeesett és meghalt.

Kovács Ferencz kiabálására a ház egyik lakója, Palka András szabó kifutott az udvarra, kire a rablógyilkosok egyike revolvert fogott s mellbe-lőtt. A megsebzett ember kirohant az utcára és rendőrről kiáltozott, azután eszméletlenül esett össze. A rablógyilkosok ezalatt kifosztatták a házat és sietve elmenekültek. A vizsgálóbíró még az éjszaka megjelent a rablógyilkosság színhelyén és megindította a vizsgálatot. A rendőri nyomozás során kiderült, hogy a rablógyilkosságot Sívágó János bűszörményi rabló követte el társaival, de bűntársait nem tudta kézzé keríteni. A Debreczenben és környékén ismert és rettegett rabló, aki már igen sokszor nyakán érezte a törvény kötelét, a vizsgálat során konokul tagadott mindent s bűntársait sem akarta elárulni. 1906. júniusában került Sívágó bűnügye a debreczeni törvényszék esküdtbírósa elé. Az esküdtbíróság a rablómerénylet helyén a tárgyalás során helyszíni szemlét tartott s Palka szabót, aki szerencsésen felgyógyult, szembesítette Sívágóval. Palka határozatlan íelismerte Sívágóban a rablók egyikét. A terhelő bizonyítékok alapján az esküdtbíróság bűnösnek mondta ki Sívágót s a törvény-

szék ítélete életfogytig tartó fegyházból szólott. Sívágó védőjének, dr. Kardos Samu debreczeni ügyvédnek semmisségi panaszai folytán ma foglalkozott ezzel a nagyobb szabású bünygygyel a Kuria második büntető tanácsa. A vád és védelem előterjesztéseinek meghallgatása után a 7-es tanács tagjai az ítélet kihirdetését elhalasztották.

§ A komáromi rablógyilkos. A komáromi törvényszék mint esküdtbíróság ma délelőtt kezdte meg a gyilkossággal és rablással vádolt *Ovári* Lajos ügyének tárgyalását. A rovtott előéletű vádolt ezévi január hó 15-én este Budapestről Komáromba jött és kilencz óraker betért Fleischmann Salamon fűszeresboltjába, ahol a hatvanéves Fleischmanné leütötte és kirabolta. Óvári a tárgyalás folyamán a vádbeli cselekmények elkövetését beismerte ugyan, de az előre megfontolt szándékot tagadta. A kihallgatott tanuk vallomásai terhelő adatokat szolgáltatnak a vádolt ellen. Ezek, valamint az ölés és rablás beismerése alapján a vád képviselője, dr. *Erdőss* Géza ügyész, gyilkosság és rablás elkövetéceért emelt vádat, melylyel szemben dr. *Szabó* Kálmán védő a szándékosság fenforgásának lehetetlenségét vitatja. A tárgyalást óriási érdeklődő közönség jelenlétében a vád és védelem előterjesztése után *Hegymeghy* László esküdtzéki elnök holnapra halasztotta.

§ Párhaj a kézzserelés miatt. A múlt év október havában dr. Polónyi Dezső ügyvéd orsz. képviselőt dr. Gajály István és Lakatos Sándor hírlapíró megbízottai által kérdőre vonta Frölich János, „Az Ujság“ munkatársa. A két megbízott Polónyi Dezsőt az orsz. függetlenségi pártkörben kereste fel s mielőtt jövetelük célját előadhatták volna, dr. Polónyi Dezső Lakatos Sándorra mutatva kijelentette, hogy ezzel az urral nem tárgyal s nem is fogadta el Lakatosnak feléje nyújtott kezét. Lakatos Sándor ezért provokálta Polónyi Dezsőt. A kardpárhaj 1906. év október 14-én folyt le a Fodor-féle vívóteremben, melyben Lakatos Sándor az arcán szenvedett könnyebb sérülést. A párhajozó feleket ma vonta felelősségre a büntető törvényszék dr. Sárkány bíró elnöklété alatt s dr. Uzonyi kir. ügyész vádjá után Lakatos *1 napi*, Polónyit pedig *2 napi* államfogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ Kis Humbert-ügy Erzsébetfalván. A költött amerikai örökségek még mindig adnak munkát a büntetőbíróknak. Erzsébetfalván is akadt egy vállalkozó szellem Rademann Józsefné személyében, aki el tudta hitetni az emberekkel, hogy egy örökség vár rá, sőt megszerzésére már pórt is indított. Az örökség reményében Möschi József erzsébetfalvai könyvelő szívesen adott kölcsön pénzt Rademannnének, aki ki is használta a nagy bizalmat s két esztendő alatt huszezer koronát vett föl tőle. A mikor már majdnem minden pénzét odaadta, csak akkor tudta meg Möschi, hogy az állítólagos örökösön kívül másodlagos örökösök is léteznek. E miatt annyira elkeseredett, hogy revolverrel kétszer rálőtt az asszonyra, aki súlyosan megsebesült. A véres tett után önként jelentkezett s a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírája le is tartóztatta. Utóbb azonban tízezer korona kauczió mellett ismét szabadlábra helyezték s a törvényszék elrendelte elmeállapotának megfigyelését. A vizsgálat kiderítette, hogy Möschi tettét beszámíthatatlan állapotban követte el, mire a törvényszék az ügyészség indítványára az eljárást megszüntette.

§ A ki csizmájáért gyilkol. Múlt évi szeptember 20-án Szatmári Sándor 20 éves törökszentmiklósi tanyai napszámos egy zsák kukoriczát kínált megvételre Straub Mórné ótani korcsmárosnének. Szatmári megkötötte az alkut egy koronában, időközben azonban kilopott a korcsmárosné fiókjából néhány koronát. Straubné később észrevette a lopást s azonnal Szatmárra gyanakodván, ez után küldött. A fiu visszajött s négy korona ellopását bevallotta, de a korcsmárosné 10 koronát követelt.

— Nincs is több pénzem, — mondta Szatmári. — Akkor hagyj zálogban a csizmádat, — ajánlotta a korcsmárosné.

Szatmári úgy tette s csizmája zálogban maradt Straubnénél. Másnap aztán gondolkodóba esett Szatmári aziránt, hogy vasárnapra miképp szereshetné vissza csizmáit. Így határozta el, hogy a 72 éves Fodor Ferenczet, a szombatnokin munkából hazatérő munkáét meg fogja ölni s kirabolni. Szeptember 22-én a törökszentmiklósi híónál megvárta az öreg Fodort s egy előre odakészített bün-

kósbottal, mintegy 20 ütessel szinte szétroncsolta a fejét. Ezután elrabolt tőle 11 koronát.

Másnap aztán kiváltotta csizmáját a korcsmárosné től s nyugodtan indult a templomba. A csendőrök ott fogták el a rablógyilkost, aki töredelmesen bevallotta bűnét, amelyet főbenjárónak nem is tartott.

A szolnoki esküdtbíróság az esküdték verdiktje alapján rablógyilkosság miatt életfogytiglani fegyházra ítélte a vádlottat. A kuria ma Hérics Tóth János elnöklété alatt tárgyalta ez ügyet s Vargha Ferencz koronaügyész helyettes indítványára az enyhítő szakasz alkalmazásával 15 évi fegyházra szállította le Szatmári büntetését.

§ Az uzsorások nesztora. Gewürz Lázár nyolcvanöt éves aggastyán ismert alakja a törvényszéknek. Számtalanszor volt már büntetve s mindig uzsoravétség miatt. Legutóbb Bauer Károly bérkocsis tett ellene följelentést. Nyolczas kamatra kapott négyszáz koronát Gewürztől, de mivel a kiütőit időre nem tudta a kölcsönvett összeget visszalizetni, halasztás czimén ötven koronát kellett fizetnie hónaponként. A budapesti büntető törvényszék két heti fogházra és négyszáz korona pénzbírságra ítélte az uzsorást. A királyi tábla azonban megváltoztatta a törvényszék ítéletét és hatszáz korona pénzbüntetést szabott ki. Az ítéletet a Kuria harmadik büntető tanácsa, a semmisségi panasz elutasításával, helybenhagyta.

Nyilt-tér.

(- Irtva kán közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Uj! Folyékony Uj!
Somatose
a legkifináltabb étvágyjavító, idegerősítő
tápláló szer
mindennemű gyengeségi állapotokban.
Kapható gyógyszerárakban és drogueriakban.
20009

Csekély havi részletfizetésre
2 kor. -tól kezdve szállítunk.
Önműködő és egyéb hangszereket

rendkívüli mérsékelt árakon
Aufrecht és Goldschmied
Budapest, VI., Andrassy-ut 17. sz.
Tessék hangszor árjegyzékünköt kérni, mielőtt megrendelésel bárhol megtenné.

Önkéntes birói árverés.

Néh. Markbreit Adolf hagyatékához tartozó tisztavárkonyi uradalomban az u. n. számtartó tanyán és illetve Tiszavárkony községben f. hó 27-én délelőtt 8 óraker önkéntes árverésen fognak eladatni: ökrök, tinók, tehének, juhok, lovak; szalmaneműek, gazdasági gépek s eszközök és butorok. Az érdeklődők az ingóságokat megtekinthetik. Az esetleg Budapestről leutazókat kocsival várja a tisztavárkonyi délutáni vonatnál.

Dr. Pap József

hagyatéki zárgondnok

Budapest, IV., Köllő-utca 2-4.

KÖZGAZDASÁG.

A bankkérdés és az O. M. K. E.

Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés választmánya az egyesülés harmadik évi működéséről szóló jelentésében hosszabban nyilatkozik a bankkérdésről is. Az O. M. K. E.-ről tudvalevő, hogy a magyar közgazdasági szervezetek között első volt, amely az önálló vámterületet és az Ausztriától való teljes gazdasági különválást a legerőteljesebben szorgalmazta. A bankkérdésben kifejtett álláspontját helyesen szegezi le az egyesülés, midőn azt mondja, hogy az önálló jegybank nélkül az önálló vámterület el sem képzelhető, mert — ugymond — gazdasági és pénzügyi önállóságunknak leghatalmasabb fegyvere a jegybank. Kétségbe vonni nem lehet ugyanis azt, hogy az önálló vámterület életbelépte előtt való föllállítása a jegybanknak nagy mértékben járlna ahhoz, hogy az önálló vámterületre való áttérés minden zökkenő nélkül megtörténhessék. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés választmánya már a múlt évben szorgalmazta is a kormánytól az önálló jegybank föllállításához szükséges előmunkálatok multhatatlan foganatba vételét. Az egyesülés ezen állásfoglalása alaposan ráczáfol egy másik nagy kereskedelmi testületünk azon állítására, hogy egy közel száz esztendő gazdag pénzintézetnek, az Osztrák Magyar Banknak támaszáról le nem mondhatunk azért, hogy feltétlen jogunkkal élve, önálló jegybankot alapítunk, mert ezt csak akkor tehetnők meg, ha kellő biztosítékunk lesz az irányban, hogy az önálló jegybank meg fog felelteni a kiváltságaihoz mért kötelezettségeknek. Az O. M. K. E. ezzel ellentétben, egészen helyesen állítja fel a tételt, midőn a jegybankot előbb követeli, még az önálló vámterület bevezetése előtt.

A bankkérdésről az Omke évi jelentése a következőket mondja:

„Az Osztrák-Magyar Bank szabadalmát az 1899. évi XXXVII. t.-cz. 1910. december 31-éig hosszabbította meg. Ezen időponttal hazánk teljesen visszanyeri szabad rendelkezési jogát a bankkérdés tekintetében, sőt az esetben, ha az Ausztriával való viszonyunk a jelen év folyamán nem nyerne az 1910. utáni időre oly szabályozást, amely a vámközösséget fenntartja, az Osztrák-Magyar Bank szabadalma ugyane törvény értelmében 1907. december 31-én önmagától megszűnik. — E szerint ha téves is az a felfogás, mintha az Ausztriával való viszonyunknak a szerződés formájában való szabályozása magában véve a bankközösséget már 1907. év végével megszüntetné, az 1899. XXXVII. t.-cz. intézkedései a bank ügyéről való gondoskodást halaszthatatlan feladataink közé sorozzák.

Önálló jegybank nélkül az önálló vámterület megvalósítása nem képzelhető. Bármily kívánatos, hogy Ausztriával való viszonyunk az önálló vámterület rendszerében is a lehetőségig barátságos legyen s törekvéscinknek a lehető legjobb viszony fenntartására kell irányulnia, de ez a törekvés nem alterálhatja gazdasági és pénzügyi önállóságunkat, amelynek leghatalmasabb fegyvere a jegybank. Ha pedig e téren való önállóságunkról már eleve lemondunk, ez szükségkép veszélyezteti az önálló vámterület megvalósítását. Sőt miután a magyar jegybank felállítására nézetünk szerint az országnak már jóval előbb szüksége van, mint az önálló vámterület tényleg életbe lépne, nem volna elegendő, ha a bankközösség csak 1917-ben érne véget.

A bankkérdés e nagy jelentősége és sürgős volta hozta magával, hogy a bankszabadalom meghosszabbításának kérdése kezdettől fogva a kérdések előterében állott s széleskörű publicisztikai megvitatás tárgyát képezte. Ausztriában, de nálunk is sokan azt hangoztatták, hogy az ország gazdasági érdekei az osztrák-magyar bank további fenntartását teszik kívánatosná: a bankközösség a tőkészegény Magyarországnak biztosítja a gazdag Ausztria tőketeleségének felhasználását és ezzel az olcsó kamatláb előnyeit.

Az önálló bank felállítása a kamatláb lényeges emelkedésével járna, sőt valutánkat is veszélyeztetné. Másfelől pedig azt vitatták, hogy az esetre, ha a kormányunk ragaszkodik Ausztriával való gazdasági viszonyunknak 1917-ig nem a szövetség, hanem a szerződés formájában való szabályozásához, ezzel az 1899. évi XXXVII. t.-cz. s az abban foglalt egyezmény értelmében a bankközösség azonnal megszűnik, vagyis a bankközösség megszűnik, mielőtt még az önálló jegybank létesítése kellő előkészítést és biztosítást nyert volna.

Ily körülmények között a múlt év nyarán részletes indokollással azon javaslatot terjesztettük elő a kormánynak, hogy haladéktalanul indítsa meg mindazon előmunkálatokat, amelyek az önálló magyar jegybanknak 1910. év végével való felállítására céljából szükségesek.

Előterjesztésünk kifejti, hogy az önálló magyar jegybank felállítása lényeges előfeltétele az önálló vámterület megvalósításának és hogy azzal, ha a bankközösséget 1910. év végén túl meghosszabbítanók, máris veszélyeztetnők önálló gazdasági berendezésünket. Kimutatja továbbá előterjesztésünk, hogy a bankközösségnek 1917-ig való fenntartása és kiterjesztése sem felel meg a hazai közgazdaság érdekeinek és állást foglal ama nézet ellen, amely szerint az önálló jegybank megvalósítása az ország gazdaságát megrázkódtatásnak tenné ki vagy bármiként károsítaná: kimutattuk, hogy sem a kamatviszonyok, sem a külföld irányában való fizetési mérlegünk alakulása szempontjából nincs okunk aggodalmakra a bank-önállóság megvalósítása esetére.

Egyesülésünk ezen állásfoglalása és érveinek sulya méltó érdeklődést keltett. E kérdés további tárgyalásai megannyian az egyesülés által megadott keretben mozogtak. Hiszszük és reméljük, hogy a most folyó tárgyalások, amelyek a bankkérdésre is kiterjednek, az előterjesztésünk által javasolt megoldást fogják eredményezni.

Az idei szőlőtermés.

A szőlőre nézve ma még nem lehet a termés-kilátásokat megállapítani, nemcsak azért, mert a tavaszi abnormis időjárás miatt a szőlősgazdák nagyon elmaradtak a szőlőmunkálatokkal, hanem azért sem, mert a szőlőt még virágzása előtt is, sőt beérés előtt is számtalan elemi csapás érheti. A szőlészeti és borászati felügyelőségeknek a földművelésügyi miniszterhez beküldött jelentései is csak nagyrészt arra vonatkoznak, hogy miként teltek ki a szőlők. Sok borvidék szenvedett a fagykárak miatt, a szőlők nem jól teltek ki; — a mélyebben fekvő szőlőterületek sok helyen ma is víz alatt állanak, — az eső- és talajvizek miatt a tavaszi munkálatokat még meg sem lehet kezdeni. A jelentések szerint jó termésre van kilátás a Fertő mellékén, pozsonyi, munkácsi, szatmári, fehértemplomi, nagytemplomi kerületekben. Sokfelé küzdenek a termelői a munkáshiánnyal is. A szőlészeti felügyelők jelentéseiből közöljük az alábbiakat:

Budapesti kerület: A takarlaton tőkék szemei elfagytak, a jól takart szőlőben a kár jelentéktelen. — **Szekszárdi kerület:** A szőlő a fagytól sokat szenvedett, sük és homoki szőlőben teljes s csakis a magasabb fekvésű szőlőben részleges a fagykár. A termés-kilátásokat megállapítani ma még nem lehet. — **Pécsi kerület:** A termésre még alig lehet valamit következtetni, de tekintve, hogy a téli fagy több helyen egyes fajoknak sokat ártott, más fajknál pedig a hajtások vékonyak, jó termés alig várható. — **Csáktornyai kerület:** A tavalyi jégvert és peronosporás szőlő ötven százaléka elfagyott s termést nem hozott, sőt az elfodott szőlőben is észlelhető tizenöt-husz százalékos kár. — **Tapolcai kerület:** A szőlő igen rosszul tellett ki, óriási fagykárak mutatkoznak. Fokozta a fagykárt a tavalyi peronosporás és jégverés, amely miatt a szőlővesszők nem értek be. — **Pápai kerület:** A téli fagy jelentős kárt tett. A szőlő fejlődésében nagyon elmaradt. Termés-kilátás gyöngye. — **Soproni kerület:** Fertő mellékén jó termés remélhető. A kerület többi részén igen gyenge termés ígérkezik. — **Pozsonyi kerület:** A régi szőlő tetemesebb kárt szenvedett, a hajtások a mellékkrügyekből fakadva, meddők maradtak. A termés középszerűnek ígérkezik. — **Nyitrai kerület:** A szőlő szépen hajt, a terménykilátásokról még nyilatkozn

nem lehet. — **Miskolci kerület:** Általánosan közepes és közepes aluli termésre van kilátás. — **Tarcali kerület:** A szőlő nem a legjobban tellett s a fedve volt alsó rügyekben is van kár. — **Munkácsi kerület:** A múlt évinél kedvezőbbek a termés-kilátások. — **Szatmári kerület:** Kár csak a rosszul takart szőlőben van, máshelyt szép termésre van kilátás. — **Szilágysomlyói kerület:** Alkalmos időjárás esetén jó termésre lehet kilátás. — **Bihardioszegi kerület:** A rügyek igen rosszul teltek, a szemek negyven-ötven százaléka elfagyott s nem hajtott ki. Igen gyöngye minőségű féltermésre van kilátás. — **Felsőtemplomi kerület:** A rosszul takart szőlő szemei elromlottak s így azokról, ugyszintén a szálvesszőkről termés nem remélhető. A jól takart szőlőből szép termés remélhető. — **Kecskeméti kerület:** A múlt évi ültetések nagy része a földszinre elfagyott, illetve elpusztult. Mély fekvésű szőlő itt-ott még ma is víz alatt áll. A termőszőlő tűrhetően tellett. — **Szabadkai kerület:** A hajtások legnagyobb részét fejből és magvakból törnek elő, de oly gyöngy, hogy a termés-kilátásra nagyon kedvezőtlen eredményt lehet következtetni. A kendermagbogar sok helyütt tesz kárt. — **Nagyenyedi I. kerület:** A szőlő jól tellett. — **Nagyenyedi II. kerület:** A szőlő jól tellett és középtermetű remélhető. — **Dicsőszentmártoni kerület:** A hiányosan fedett tőkék részben, vagy egészen elfagytak. Munkáshiány miatt a tavaszi munka aligha lesz idején kész.

Kossuth a győri kamara ünnepélyes felavatásán. E cím alatt megírtuk, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a győri kereskedelmi és iparkamarának e hó 26-án tartandó ünnepélyes felavatásán megjelenik. Most illetékes helyről úgy értesülünk, hogy Kossuth a kamara felavatásán — más elfoglaltsága miatt — nem jelenhetik meg. A miniszter helyett Szterényi József államtitkár utazik Győrbe.

Parcellálás. A Borsod-Miskolci Hitelbank Részvénytársaság — mint értesülünk — megvette a gróf Andrássy Géza tulajdonát képezett 2000 kat. hold kiterjedésű mező-laborczi birtokot 600.000 korona vételárért. A bank a birtokot parcellázni szándékozik s éppen úgy, mint a borsodmegyei Muhi pusztai birtoknak feldarabolás útján való értékesítése által a vármegyei községek lakosait jelentékeny földbirtokhoz fogja juttatni.

A sütőipari kiállítás és a külföld. A sütőipari kiállítás iránt a külföldön is érdeklődés mutatkozik. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter leiratban értesítette a kiállítás végrehajtó bizottságát, hogy az északamerikai külügyi államtitkári hivatal megkereste a newyorki osztrák-magyar nagykövetet, hogy a kiállításról készülő jelentést az amerikai hadügyi department számára küldje meg. A párisi nagykövet azt a jelentést küldötte a magyar kereskedelemügyi miniszternek, hogy a külföldi kiállítások párisi bizottsága elhatározta a kiállításra való részvételét és a francia osztrák képviselőre egy külön bizottságot küldött ki. A kopenhágai követ jelentése szerint a dán és a norvég kormányok széleskörű akciózt fejtenek ki a kiállítás érdekében, mely iránt különösen Norvégiában rendkívüli érdeklődés tapasztalható. Ugyanezt jelenti a drezdai osztrák-magyar követ. A budapesti olasz konzul átírta szerint az olasz földművelésügyi miniszter dr. Giacomo Perinit, a turini sütő- és cukrászipari szövetség igazgatóját bizta meg azzal, hogy a miniszteriumot a kiállítás megnyitásán és vele kapcsolatos kongresszusi tárgyalásokon képviselje. Végül Piquart francia hadügyminiszter tanulmányoztatni fogja a kiállításnak katonai osztályát, mert a tábori sütdék most készülő reformjának során teljes mértékben felhasználni kívánja a nálunk bemutatásra kerülő fontos technikai újításokat.

A komló törvényes védelme. Sajnos, nem a magyar komló törvényes védelméről van szó, hanem az osztrák parlament hozott törvény a komló védelmére. Minálunk fordítva áll a dolog; a mi komlónkat Saazba Würtembergbe viszik ki, olcsó áron megvásárolják a komlószüretre idejövő külföldi ügynökök s a hazai sörgyarak ugyanezt a komlót drága áron visszavásárolják a saazi kereskedőktől. Ausztriában a múlt hóban lépett életbe a törvény, amely a tisztességtelen versenyt akadályozza meg a komlókereskedelemben.

A törvény abban a tekintetben szabad kezét enged, vajjon a komló megjelöltség-e, hogy mely helyről származott, vagy sem, ha azonban megjelöltek, ennek a törvény előírása szerint kell megtörténnie. A komló megjelölésénél, az árubabocsátás alkalmával, csupán a tartománykerületi megjelölés kötelező, míg a közelebbi — járási, községi — megjelölés elmaradhat. Az olyan származási megjelölés, amely ezen meghatározásnak nem felel meg, valamint oly adatok, amelyek a származási hely megjelölése nélkül

tévesen val
következtet
ellentétes ad
forgalomban
nézve a meg
korlátok köz
származási
véde van.
a külföldi k
eredetre eng
komló szárn
módok be r
három hón
A törvény
intézmények
komló szárn
Nálunk
magasabb v
hozatala.

A Kereske
Kereskedelm
des közgyül
megnyitó be
által fenntar
kereskedelm
ségi pénzt
tegszítésröl
kormány leg
nagy terhe
számtalan
takat. Az
is szép ere
Akadémia a
fordulóját.
akadémiát v
mennek az
oka nagyré
Az ifjúnak,
derogál az,
szolgáljon
megy díjnoj
csak a ke
Végül a A
számolt be
fogja felker
tőle az ügy
Az élje
a közgyülés
gyar keresk
tejeszkedő,
segeit egyk
gulag tudor
clismerését
mérleg és
vetele után
Ferenc Józ
rona kamat
engedje.

Végül
hő Hüttl
Zsigmond
A bosz
reggel a b
sület Salon
A pályaud
Laubner k
névben t
kereskedők
és dőben
zett. A bos
délután a
Idei ba
szagos egy
idén is tő
hazai nem
paszthalat
nagobb é
haromfikiál
ben rendez
asszony m
sületével,
fogadja. N
leteit azo
A tenyés
nek ígérk
gazdasági
rendezend
kiállítás.
nyiben a
fiak kiállit
szakféria
szokósebb
fajta tyuk
ber hó 15
egybekötő
minden év
szatmárme

tevesen valamely származási helyre engednek következtetni, vagy pedig a valósággal teljesen ellentétes adatok felhasználása tilos. A kereskedői forgalomban lévő külföldi komló származási helyére nézve a megjelölési adatok a törvény által azon korlátok közé szorítottak, amelyekben a belföldi származási megjelölés az illető külföldi államban védve van. Azonban semmiesetre sincs megengedve a külföldi komlónak olyan jelzése, amely belföldi eredetre engedne következtetni. A törvény által a komló származási helyére nézve előírt megjelölési módok be nem tartása 2000 koronával, esetleg három hónapig terjedő elzárással büntetettik. A törvény a komlójelző állomásokat nyilvános intézményeknek jelöli meg, amelyek véleménye a komló származására és jellegére nézve iránytadó.

Nálunk inkább arra volna szükség, hogy magasabb vámmal sújtassék a külföldi komló behozatala.

A Kereskedelmi Testület közgyűlése. A Budapesti Kereskedelmi Testület ma délután tartotta évi rendes közgyűlését *Hüttl* Tivadar elnöklésével, ki megnyitó beszédében röviden beszámolt a Testület által fenntartott intézményekről. *A Ferencz-József kereskedelmi kórház és a vele kapcsolatos betegsegítő pénztár* nagy átalakulások előtt áll. A betegsegítésről szóló új törvény ugyanis, amelyet a kormány legközelebb életbe fog léptetni, újabb nagy terheket ró a főnökökre. De viszont számtalan előnyben részesíti az alkalmazottakat. Az *alsófoku kereskedelmi iskola* tavaly is szép eredménnyel működött. A *kereskedelmi Akadémia* az idén ünnepli fennállásának 50-ik évfordulóját. Azonban *általános a panasz*, hogy az akadémiát végzett növendékek közül igen kevesen mennek az árukereskedelembre. Ennek a bajnak oka nagyrészt társadalmi viszonyainkban rejlik. Az ifjunak, a jövődöbeli tartalékos hadnagynak derogál az, hogy a pult mellé álljon és vevőknek szolgáljon ki. Ha nem juthat bankba, inkább el-megy díjnoknak valahová, s az árukereskedelemben csak a kereskedő fiaj vagy rokonai fanyalodnak. Végül a *kereskedők menháza* ügyének állásáról számolt be az elnök. A testület küldöttségileg fogja felkeresni *Andrássy* belügyminisztert, hogy tölje az ügy sürgetését kérje.

Az éljenzéssel fogadott megnyitó beszéd után a közgyűlés *Dalnoky* Béla jogtanácsosnak a magyar kereskedelmi élet minden ágára behatóan ki-fejlesztendő, a múlt tapasztalásait és a jövő remény-ségeit egyképp méltányoló szép jelentését egyhan-gulag tudomásul vette és *Dalnoky* Bélának hálás elismerését nyilvánította. A zárószómadások, a mérleg és a bemutatott költségvetés tudomásul vétele után a közgyűlés hozzájárult ahhoz, hogy a *Ferencz József kereskedelmi kórháznak* 8036 ko-rona kamattartozását a testület ajándékképpen el-engedje.

Végül megajánlották a választásokat. Elnök új-ból *Hüttl* Tivadar lett. Alelnökök: lovag *Falk* Zsigmond és *Geiger* B. Zsigmond lettek.

A boszniai Kereskedelmi Egyesület Eszéken. Ma reggel a bosznia-hercegovinai kereskedelmi egye-sület *Salom* alelnök vezetésével Eszékre érkezett. A pályaudvaron *Graff* polgármester a város és *Laubner* kereskedelmi kamarai elnök a kamara nevében üdvözölték a vendégeket. A boszniai kereskedők a kereskedelmi és iparkamara vendégei és délben tiszteletükre a kamara bankettet ren-dezett. A boszniai kereskedők, körülbelül 100-an, délután a kiállítás megtéktetésére Pécsre utaznak.

Idei baromfiállítások. A Baromfitenyésztők orszá-gos egyesülete és a gazdasági egyesületek az idén is több kiállítás keretében mutatják be a hazai nemes baromfitenyésztés terén évről-évre ta-pasztalható haladást. Arányaiban kétségtelenül leg-nagyobb és legérdekesebb lesz az a nemzetközi baromfiállítás; melyet november hó második felé-ben rendeznek Budapesten. Augusztá kir. herceg-assyony most tudatta a Baromfitenyésztők Egye-sületével, hogy a kiállítás fővédői tisztjét el-fogadja. Nagyobb szabású baromfiállítás lesz a pécsi országos kiállítás keretében is, rész-leit azonban még nem állapították meg. A tenyésztés szempontjából legjelentősebb-nek ígérkezik a Jásznyágykunszolgok megyei gazdasági egyesület jubiláris kiállításának keretében rendezendő szeptember 15-17. napjaira tervezett kiállítás. Ez részben országos jellegű lesz, ameny-nyben a magyar és nemesített magyar fajú barom-fiak kiállítása országos lesz s ez alkalommal egy-szakiérfiakból álló bizottság állapítja meg a tör-zsökösebb s legjobban bevált nemesített magyar-fajta tyúk jellegét. Hódmezővásárhelyen szeptem-ber hó 15-17-én lesz baromfiállítás. Vásárral egybekötött nagyobb kiállításokat rendez, ugy-nmint minden évben, a folyó év őszén is az aradmegyei, szatmármegyei, torontálmegyei gazdasági egyesület.

A Csukoripar r.-t. részvénye. A „Magyar csukoripar r.-t.” abbeli jelentése folytán, hogy részvényei-nek az 1906 | 1907. évre szóló 9. számú szelvényét folyó évi május hó 23. napjától kezdve 100 koroná-val vagy 85 német bir. márkával váltja be, elren-deli a tőzsdetanács, hogy e részvények a mai nap déli tőzsdéjétől fogva szelvény nélkül s az 1907. évi április hó 1. napjától folyó 4 százalékos kama-tokkal árutassanak s jegyeztesse a tőzsdén. A folyó ügyletek árfolyama akként szabályozandó, hogy az árfolyamból 52 korona levonandó.

Tenyészállatkiállítások. Az Aradmegyei Gazda-sági Egyesület a folyó évben három helyen ren-dez nagyobb szabású megyei jellegű tenyészállat-díjazást. Junius hó 2-án Nagykamarason lesz tenyészlo- és szarvasmarha-díjazás, junius hó 9-én Pankotán lódíjazás, Borosbessen pedig junius hó 16-án szarvasmarha-díjazás lesz. Ezeknek a kiállít-ásoknak díjazási céljaira a földmivélségi mi-niszter adott nagyobb összeget, pénzdíjat azonban csak kiscsúzdák kaphatnak, a nagytenyészteket a kiválóbb állataikért oklevelekkel tüntetik ki.

Hajózási ügyek. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy a *Fischamend*, *Orth* és *Wildungsmauer* állomásokat a mai nappal ismét megnyitotta. — Közli továbbá, hogy az áru felvételt *Újpesten* (Ká-posztásmegyér) valamint ezen állomásra való ren-deltetéssel e hó 24-től fogva ismét megkezdí.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ES ÉRTÉKTŐZSDE.

Gabonátőzsde.

A mai üzlet csak csekély forgalmu volt s bár eleinte még a tegnapi zárlaton kötött üzlet, később az eszközölt lebonyolítások folytán a hangu-lat nyugodtabb. Az egész üzlet különben is csak igen vontatott volt. A készáruüzlet a határidőüzlet folytán szintén nyugodtabb irányzatot követett és az árak lanyhulók. Egyenlegként a tegnapi zárlat-hoz októberi buza 24 fillérrel olcsóbban zárul és a többi cikk hasonló mértékben olcsóbbodott.

Az egyes gabonafajok mai záróárfolyamait a szombati zárlatához összehasonlítva a következő táblázat mutatja:

	19-én	21-én	22-én	23-án	Különbözet + több - kevesebb
májusi buza	18.74	19.80	—	—	—
októberi buza	19.74	20.80	21.00	20.76	—0.24
októberi rozs	16.60	17.12	17.44	17.42	—0.02
októberi zab	13.36	14.00	14.04	14.00	—0.04
májusi tengeri	11.44	11.74	11.92	12.08	+0.16
juliusi tengeri	11.56	11.82	12.16	11.90	—0.26

Készbuza bővebb és készségebb kínálat, va-lamint megfelelő vételkedv mellett nyugodt irány-zatu volt. Elkelt mintegy 30000 q 10 fillérrel ol-csóbb áron. Legdrágább 21.30 koronán tiszavidéki 2400 q 81 kgos és legolcsóbban 19.— koronán, pestvidéki 100 q 76 kgos hibás buza adódott el. Rozs mérsékelt forgalom mellett változatlan, míg takarmányárpa lanyha és 20 fillérrel olcsóbb. Zab csekély forgalom mellett csendes és újtengeri gyenge érdeklődés mellett változatlan.

Határidők lebonyolításokra gyengébb forgalom mellett ellanyhultak.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 2400 mm. 80 k. 21.30 K, 500 mm. 82 k. 21.20 K, 150 mm. 80 k. 21.10 K, 2000 mm. 80 k. 21.25 K, 200 mm. 80 k. 21.— K, 200 mm. 80 k. 21.— K, 100 mm. 80 k. 21.— K, 1000 mm. 80 k. 19.95 K, 200 mm. 80 k. 20.95 K, 150 mm. 80 k. 21.— K, 800 mm. 80 k. 20.80 K, 450 mm. 80 k. 20.95 K, 200 mm. 80 k. 20.90 K, 3900 mm. 79.8 k. 21.10 K, 220 mm. 79.5 k. 20.95 K, 220 mm. 79.5 k. 20.90 K, 100 mm. 79 k. 29.90 K, 400 mm. 79.5 k. 20.90 K, 100 mm. 79 k. 20.80 K, 180 mm. 79 k. 20.90 K, 600 mm. 79 k. 20.90 K, 1100 mm. 78.5 k. 20.90 K, 150 mm. 78 k. 20.20 K felső, 1000 mm. 77 k. 20.15 K felső mind három hó-napra.

Hódmezővásárhelyi: 1000 mm. 76.8 k. 20.20 K, három hónapra.

Pestmegyei: 100 mm. 79 k. 20.80 K, 350 mm. 77 k. 20.30 K, 400 mm. 79.5 k. 20.60 K, 200 mm. 79 k. 20.75 K, 2000 mm. 78 k.

20.40 K, 125 mm. 77 k. 20.— K, 2500 mm. 76.8 k. 19.90 K, 300 mm. 76 k. 20.10 K, 100 mm. 76 k. 19.— K, 200 mm. 76 k. 19.30 K, 500 mm. 75.3 k. 19.60 K, mind három hónapra.

Törökkanizsai: 4000 mm. 79 k. 20.60 K, 1000 mm. 78 k. 20.60 K, mind három hónapra.

Bácskai: 200 mm. 77 k. 20.20 K, 100 mm. 77 k. 20.— K, mind három hónapra.

Felsőmagyarországi: 400 mm. 79 k. 20.50 K, 300 mm. 78 k. 20.35 K, 300 mm. 78 k. 20.30 K, 400 mm. 78 k. 20.30 K, 400 mm. 77 k. 20.20 K, mind három hónapra.

Bors. 300 mm. 15.70 K, 200 mm. 15.60 K, 200 mm. 15.30 K, készpénzfizetés mellett, paritásra.

Árpa. 600 mm. 14.— K, mind készpénzfizetés mellett, paritásra.

Zab. 100 mm. 16.40 K, készpénzfizetés mel-lett paritásra.

Az árak 100 kg.-kint koronaértékben értendők.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. május 21-től május 22-ig.

Erkezett; Elszállított;

Buza	15167	2950
Rozs	4279	700
Árpa	277	—
Zab	1925	11532
Tengeri	11021	26367
Liszt	510	14801
Korpa	—	1884

A határidőpiacon kötött:

Dél előtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Májusi búzában nem volt üzlet.

Buza októberre 10.50, 10.43, 10.52, 10.38,

Rozs októberre 8.73, 8.80, 8.70, 6.03.

Zab októberre 7.04, 7.06, 7.—

Tengeri júliusra 6.05, 6.04, 6.09, 6.03.

Déli 1 órakor zárulnak:

Buza októberre ———— 10.36—10.37

Rozs októberre ———— 8.69—8.70

Zab októberre ———— 6.98—7.—

Tengeri júliusra ———— 6.01—6.02

Délután forgalom.

Délután élénkebb irányzat mellett az árak pár fillérrel záródtak.

4 óra 30 perczkor záródnak:

októberi buza 10.38—10.39

októberi rozs 6.72—8.73

októberi zab 6.99—7.—

juliusi tengeri 6.07—6.08

Terménytőzsde:

Szezáruzlet.

Az *Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár* Kecskeméten, budapesti központi irodájának V., Mérleg-u. 11. szám üzleti jelentése:

Budapesti zárlatjegyzés:

Nagyban kicsinyben koronákban

Finomított szesz adózva 155.— 158.—

„ adózatlan 56.— 59.—

Élesztőszesz adózva ———— ————

„ adózatlanul ———— ————

Nyersszesz adózva 154.50—157.—

Denaturált szesz 43.— 45.—

Értéktőzsde.

Igen kedvező amerikai jelentésekre, nem-különben a mezőgazdasági helyzet megnyugtatóbb megítélésére a mai tőzsdén barátságos hangulat uralkodott. Az előtőzsdén ugyan a forgalom a spekuláció tartózkodása maradt még szűk keretben mozgott, a déli tőzsdén azonban, midőn Berlinből határozott szilárdtságot jelentettek, élénken alakult az üzlet, állandóan emelkedős árfolyamok mellett. Az érdeklődés élén, osztrák hitelrészvények álltak, melyek nagyobb tételekben kerültek ki a forgalom-ból és 3 koronával magasabb árfolyamon záród-nak. Nagyobb keresletben részesültek továbbá ma-gyar hitel és rimamurányi vasmű részvények, míg ellenben déli vasuti részvények bécsi eladások miatt 4 koronával csökkentek. A helyi értékek piacán szintén élénk vételkedv mutatkozott és Hazai bank 4, Drasche téglá 3, ujlaki téglá 3, Brassói cellulosegyár 8, Egyesült Fővárosi Taka-rékpénztár 5, Budapesti Gőzmalom 140 koronával magasabb árfolyamon kerestettek.

Reggelizés előtt fél pohár Schmidthauer-féle radio activ

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Használata valódi áldás gyomorbetegségeknek és székzenyőben szenvedőknek. Kapható mindenütt kisk. és nagy üzletekben. Készítésén Komáromban

Az I. osztály húzásának folytatása

HOLNAP SZOMBATON

A két legnagyobb nyeremény még a szerencsekerékben van.

Egész sorsjegy 12 korona, fél sorsjegy 6 korona, negyed sorsjegy 3 korona, nyolczad sorsjegy 1 korona 50 fillér.

TÖRÖK A. és TÁRSA Központ: IV., Szervita-tér 3/n. saját palotánkban.

bankház R. T. Budapesten. Legnagyobb osztálysorsjegy üzlet. Flókok: Teréz-körút 46. Váci-körút 4. Múzeum-körút 11.

A Vas- és Zománczógyárak Bartelmus és Tsa
rt. Pilsen és Kisgaram (Rhonitz)
mérlege az 1906. évről.

I. Főtelep:
Vagyon: Pénztárkészlet: 18219.07 kor. Vállók a tárcában: 20141.58 kor. A pilseni gyár árúkézletei: 182553.36 kor. A pilseni gyár ingatlanai: 186257.78 kor. A pilseni gyár ingói 61059.33 kor. A kisgarami gyár árúkézletei 405810.41 kor. A kisgarami gyár ingatlanai 373380.34 kor. A kisgarami gyár ingói 235699.04 kor. Adások 513216.79 kor., összesen 1.996.338.20 kor. Feher. Részvénytöke 378.000 kor. Tartalék-alap 75.600 kor. Kibővítési alap 50883.04 kor. Hátralékos osztalékok 63 kor. Jelzálog 420739.45 kor. Intézkvények 788131.20 kor. Hitelezők 158765.24 kor. Nyereségelőhozatal 1905. évről 38046.35 kor. A pilseni gyár nyeresége 74790.88 kor. A kisgarami gyár nyeresége 11319.04 kor., — összesen 1996.338.20 kor. Megvizsgáltott és helyesnek találtott Carl Hansen s. k. Bartelmus s. k. Bartelmus Mór s. k. Fomann Frigyes s. k.

II. Kisgarami főtelep:
Vagyon: Pénztárkészlet 8888.93 kor. Árúkézletek 405810.41 kor. Ingatlanok 373380.34 kor. Ingók 235699.04 kor. Adások 76608.39 kor., összesen 1.098.387.11 kor. Teher — Jelzálog 200.000 kor. Intézkvények 768.740.65 kor. Hitelezők 118.327.42 kor. A kisgarami gyár nyeresége 11.319.04 kor., — összesen 1.098.387.11 kor. Dr. Kármán s. k.

Grammofonokat,

fonográfokat leg-
jobb és leg-
újabb kivitelben,
gyári árban
előnyös rész-
vételtől
szállít
Waldmann
Gyula
hangszorosztálya
Budapest, Rákóczi-ut 45/N.
Fonográfok 7K.-tól 150 K.-ig
Grammofonok 40 - 300 -
Képes árjegyzék ingyen.
Legújabb felvetteli lemezek és
hennerek nagy választékban. Javítá-
sok elfogadottnak.

BIZTOS
gyógyulást keresőknek

mind hűgyesű és hólyagbajok, hűgyesűszűkletek, vizeleti zavaro-
k, éjjeli magömlések, sokok és bujakoros hántalmak (vapi-
lis), az önterítés utóhájként fellépő idegbajok, korai férfi
erő elgyengülés, bármily bőrkütsések stb. nőknél fehérülés
meh bajok, alapos, gyors és gyökeros gyógyításra szigo-
ruan tudományos és lelkiismeretes gyógymódjánál
fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cs. és kir. osztály főorvos országos hírl és a legregibb 82
éve lennálló rendelés intézetét
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.
Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idilli hűgyesű őshő-
lyag bajok vizsgálata villamos hűgyesűlűkőr segítségével.
Védőkép letelekire kimelű választ és szakosított tanácsot nyer-
nek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
Nőstnek külön váróterem.

Arató és fűkaszaló gépek

SZÜCS ÖDÖN

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 66. szám.
Nagy gyári raktár!

Robey angol gözcseplő szerelvényekből, Atilla-
állandósított és kerekre szerelt
motorokból
és szab. alsó és felső kiömlésű kincsem-
vetőgépekből.

ARJEGYZÉK INGYEN és BÉRMENTVE

ATHENAEUM KÉZIKÖNYVTÁRA.
XVIII KÖTET

A MAGYAR NYELV.

A MŰVELT KÖZÖNSÉG SZÁMÁRA.

Irtta BALASSA JÓZSEF.

Ára kötet 2 kor. Fűzve 1 kor. 50 fill.

Titkos betegségek
szakorvosa

Dr. Kajdacsy József

v. cs. és k. ezredorvos és v. kórházi főorvos.
Rendel: délelőtt 9-4-ig, este 7-8-ig.
Lakik május 1-től

Bpest Andrássy-ut 13.
I. emelet.
Levél útján is biztos gyógyszer.

Kivonat a hivatalos lapból.

Május 23.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Göndör Béla eperjesi járásbírói joggyakorlatot a gyulai törvényszékhez és dr. Fraller Jenő aradi törvényszéki joggyakorlatot a gyulai kir. járásbíróshoz álfegyzőkké, Tomasevics Dusan dunavecsei járásbírói telegkönyvi betétszerkesztő szakdíjnokot a dévai törvényszékhez irnokká, dr. Rupp János budapesti gyakorló ügyvédet a budapesti V. kerületi járásbíróshoz végrehajtóvá és a budapesti büntető törvényszék elnöke Dürön József budapesti büntető törvényszéki elnöki padját a budapesti büntető törvényszékhez III-ad osztályú hivatal-szolgárára nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Weér Gyula alsójárási járásbírói irnokot a kolozsvári ítéltáblához és a kolozsvári főügyész Friedrich János tren-
czéni fogházormestert hivatalból a dévai törvényszéki fogházhoz helyezte át.

Nővmagyarisítások. A belügyminiszter kiskoru Salz Miksa, Ignác, Aladár, Gyula, Armin és Jenő buda-
pesti lakosok Sopronyira, kiskoru Perlmutter Mór
orsz. izz. tanítóképző-intézeti növendék Perényire,
kiskoru Pillscher Lipót budapesti lakos Pongráczra,
Fridman József budapesti lakos Fodorra, Fischer Sa-
lamon budapesti lakos Halászra, Hamrák József bu-
dapesti lakos saját, valamint kiskoru leánya: Gizella
Halmaira, Spitzer Lajos sátoralj helyi lakos Szé-
kelyre, kiskoru Zujgeber Ferenc nagybarackai la-

kos Zrinyire, kiskoru Pollák Sándor nagykanizsai la-
kos Pártosra, Henczler József alsóhi lakos Hamvaira,
Klain József magyarókeréki lakos Mezeire, Eimann
Elek tázlári lakos Erdősre, Feigenbaum Gyula kis-
hegyesi lakos Fenyvesire, Niepel Lajos szobosíti la-
kos, valamint kiskoru Károly István, Mária, Eleonóra
és Etelka Krisztina nevű gyermekei Tarnaira, kiskoru
Rotsching József budapesti lakos Révaira, kiskoru To-
bak Ferenc budapesti lakos Tárkányira, kiskoru Ko-
lár János budapesti lakos Kelecsényre, Bogenglück
Miklós budapesti lakos Botgára, Bilács András buda-
pesti lakos Turira, Schwartz Gyula szegedi lakos Fe-
ketére és Haupt Abraham budapesti lakos saját, vala-
mint Anna nevű kiskoru gyermeke család névének
Huszára kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Az országos kataszteri felmérésnél
több kataszteri mérnökségi állásra 6 hét, — Sopron
vármegye törvényhatóságánál utmesteri állásra 5 hét,
— a m. kir. Földtar. Intézetnél Fanyamérnöki, — a
szegedi járásbírósnál irnok, — a győri pénzügy-
igazgatóságánál és a nagybecskereki törvényszék
hivatalisznál, — a soproni orsz. fegyintézetnél fő-
fegyőri és a sátoralj helyi törvényszéki fogháznál
fogházormesteri állásra 4 hét, — a székesfehérvári du-
nabalparti közokbáczak egyik belgyógyászati osztályán
főorvosi állásra 3 hét, — a pécsi pénzügyigazgatóság-
nál állami végrehajtói, — a lugosi pénzügyigazgatóság
mellé rendelt számvevősnél pénzügyi számgyakor-
nok és a temesvári pénzügyigazgatóság kerületében
pénzügyőri szemlési állásra 2 hét alatt adandók be a
pályázati körvények.

VIZÁLLÁS.

május 22.		május 23.		május 22.		május 23.	
m é t e r		m é t e r		m é t e r		m é t e r	
Ján	Sláding	2.10	2.26	Tisza	M. Szilveszter	0.30	0.65
Duna	Passau	3.63	3.76		Tokcháza	0.80	0.90
	Linz	1.08	1.30		V. Namény	1.25	2.32
	Bécs	1.84	2.36		Tokaj	3.12	3.85
	Pozsony	3.92	4.33		Tiszafüred	4.80	5.12
	Komárom	5.46	7.2		Szolnok	6.05	6.24
	Budapest	5.62	5.82		Csongrád	6.10	6.25
	Paks	5.59	5.66		Szeged	6.42	6.58
	Mohács	6.42	6.40		T. Becso	5.46	5.43
	Gombos	6.72	6.67		Titl	6.05	6.02
	Ujvidék	6.17	6.11		Óndava	6.75	6.04
	Pancsova	6.04	6.05		Tapoly	6.72	6.09
	Orsova	5.65	5.94		Bárdi	2.36	0.00
Morva	Morvafalu	2.03	1.89		Ladány	1.84	1.73
Vág	Zsolna	1.07	1.18		Sájo	1.31	1.31
	Trencsén	0.77	0.57		Bernád	0.12	0.09
	Szered	1.24	1.24		Berettyó	0.23	0.09
	Szt.-Gothárd	2.69	0.92		B. Ujfalu	0.23	0.09
	Sárvár	4.82	1.45		Csucsra	2.40	0.45
	Győr	4.82	5.00		N.-Várad	0.18	0.18
	Várasd	2.46	2.25		Belenyész	0.28	0.72
	Zakány	1.08	1.64		Tenke	0.04	0.10
	Bács	3.12	3.07		Gurahonc	0.46	0.46
	Füzök	4.15	4.14		Borosjenő	0.05	0.02
	M. Szerdah.	3.14	3.20		Békés	1.74	1.71
Mura	Zágráb	1.34	2.04		Gyoma	3.88	3.94
Szava	Sziszek	6.16	6.23		Gy.-Fehérvár	0.54	0.54
	Mitrovica	6.24	6.38		Brányicska	1.10	1.28
	Doés	0.26	0.42		Sohorsán	0.00	0.00
	Szatmár	1.39	1.04		Avad	0.02	0.14
	N.-Majtény	0.00	0.66		Makó	1.73	1.73
Kraszna	Latorca	0.28	0.36		K. Kőstely	0.94	1.00
Latorca	Homonna	0.29	0.30		Kiszéto	0.26	0.40
Ung	Porcseny	0.19	0.00		Temesvár	0.25	0.04
					Bécskerék	2.09	1.95

KÜLÖNFÉLÉK.

Parkban.

Bolygó kedvem támadt. Kimentem a parkba. Fiatal párt láttam, — fonva kar a karba, — Jázminbokor mögül tán észre se vettek, Kaczagtak, nevettek, pajkosan csevegtek, Ajkukon a beszéd, minden szó idegen. — Szívembe nyilallott valami hidegen... Ti tán kinevettek — nem tehetek róla: Elborult a lelkem egy-két röpke szóra...

Ahogy odább megyek, szűzke kis leányuk Dadája oldalán apróztat utánuk; Pajkos esti szellő kendőjét lekaptá, Gondos kisérője óvta, takargatta. „Nem fázom én dadus“... csegett kis ajakán, Így, így — tisztán, szépen, magyarul magyarul... Ti tán kinevettek — nem tehetek róla: Földerült a lelkem egy-két röpke szóra...

Lampérth Géza.

(A hizlaló kura.) Az amerikai Weir-Mitchellnek nagy szerencséje volt, mert hizlaló-kurája révén az orvosi „halhatatlanok“ sorába jutott. Annyira kedvelté vált a hizlaló-kura, hogy modernségére számot tartó sanatórium okvetlenül be kell, hogy egye gyógytényezői közé. Bornsteinnek is, mint egy igen látogatott fürdő orvosának, sok alkalma volt ily hizlalás végett odaküldött betegeket kezelni és az elért eredményeket észlelni. Néha volt siker, ritkább volt a tartós siker, de leggyakrabban teljesen hiányzott a kívánt siker. Beható tanulmány tárgyává tette Bornstein a kérdést és igazat ad Rosenbachnak, aki azt mondja, hogy ez a kura már nevével is lealacsonyítja az embert, mert a hizlalás tulajdonképpen az állattenyésztő dolga, aki sok zsirt akar produkálni, de aki nem az állat munka- és életképességét akarja fokozni; csak a mesebeli boszorkány, aki kövér pecsenyére vágyott, próbálkozott meg az emberhizlalással. A túlságos husesztés nem izomra hizlal, hanem közsvényre. Lehet a szervezet erősíteni bővebb fehérnye adásával, de ehhez nem kell hushizlalás. Ezenkívül nem ágyban heverés, hanem mozgás friss jó levegőben, ami az étvágyat fokozza, az emésztést javítja. Nem kell ahhoz izoláló szoba, külön ápolónő, hydrotherapeuta, me-

chanotherapeuta. Csak ott, ahol nagyon intenzív a lesoványodás, ahol a beteg kedélyállapotára is kívánatos a kúrával járó nyugalom, ott jó a Weir-Mitchell-kúra.

Különben pedig, azt mondja Bornstein: „fort mit der Mastkür!“ még az elnevezéssel is, mely az embert állattá alacsonyítja le, Már pedig, ha a németek ellene fordulnak, akkor igazán számlálva napjai az emberhizlalásnak.

(A Hodsa (a török Csalóka Péter) trófiából.) Betegét látogatni ment egyszer a Hodsa. Azon kezdte, hogy úgy vigasztalta a családbelieket, mintha már meg is halt volna a beteg.

— Hiszen még él a szegény — mondják neki. — Óreg ember vagyok — felel a Hodsa — sokat nem szaladgálhatok hozzátok.

Egy zsák dióval allit be néhány gyerek a Hodsához és arra kéri, hogy ossza el köztük a diót, de istenesen. A Hodsa elvállalja a szétosztást és az egyiknek odanyújt egy szem diót, a másiknak egy marokkal ad, a harmadiknak pedig többet juttat egy fél zsáknál. A gyerekek elcsodálkoznak ezen az osztzkodáson.

— Ha nem tetszik az istenes osztzkodás, — mondja a Hodsa — eloszthatom köztetek egy is, ahogy az emberek teszik.

Azzal veszi a zsák diót és egyformán osztja szét köztük.

(Az opál és a babona.) Már a régi időkben ismerték és igen sokra becsülték ezt a követ, amely legszebb minőségében hazánkban terem egyedül. A Libánka keleti lejtőin vannak a mai nemes opálbányák, Vörösvágás község határában. Ezen a vidéken meglehetősen nagy területben találni a régebbi opálbányák nyomait is. Északon a Simonka lejtőin még az 50-es években is bányásztak, továbbá a Libánkától keletnek is, már Zemplén-megyében, a Rosztoka völgye nyugati oldalán. Krisztus előtt az V. század elején Onomakritos már említi az opál szépségeit, Plinius pedig (60 évvel Krisztus után) bőbeszédű és jellemzően ír a nemes opálról, melynek nagyságát mogorónyinak szabja meg. — A későbbi időkben is mindig becses, kiváló kő volt, melyről a középkori babona azt tartotta, hogy viselője igen szerencsés lesz. Azt is megjegyezték, hogy ha a szőke leányok nyakukon opált viselnek, akkor hajuk szép színe soha sem változik meg. Azt hitték, hogy az opál viselője láthatatlanná válik. Újabb időkben azután a hívők seregében az a hit terjedt el az opálról, hogy tulajdonosának, vagy

viselőjének szerencsétlenséget hoz. Mivel pedig még ma is nagyon sok ember hajlik a babonára, nem csodálkozhatunk, hogy ez a balhiedelem még az opál kereskedelem forgalmának is ártott, annyival inkább, mert a legfelsőbb körökben is elterjedt. Így Eugénia császárnőről azt mondják, hogy sohasem viselt opált. Pedig a balsors opál-ékeség nélkül is ugyancsak meglátogatta. Viktória angol királynőről is emlegetik, hogy az opált eleinte nem kedvelte. Később, midőn megszerette ezt a követ, azóta az Egyesült-Államok közönsége is mindjobban megkedvelte, úgy, hogy azóta az opál-import a tizszeresére emelkedett. Bizony csak sajnálhatók mindazok, akik a babonásokban bizva még ma is idegenkednek ezen remek drágakő viselésétől. Mert ha az opál megbabonázott kő, akkor csakis az árában az, amely ennél is, mint a többi kiváló drágakőveknél, ugyancsak tetemes.

(A gyermekek ujjasopása.) Kis gyermekeknek igen elterjedt szokásuk, hogy ujjukat szopják. Néha annyira megszokják, hogy serdülő korukig ragaszkodnak hozzá. Csunya szokás, amelyről le kell őket szoktatni; de téves az az elterjedt hit, hogy kárt okoz a test fejlődésében. Amely gyermek macacsul ragaszkodik ujjá szopásához, s folytonos figyelmeztetésre is újra, meg újra szájába dugja az ujját, annak bizonyára nem elég fégyelmezett az akarata, nem valami erős a figyelmé. Bizonyos foku bambaságnak is lehet ez a nyilvánulása, — de megfordítva, azt senki sem állíthatja, hogy ezt az értelmi gyöngeséget az ujj szopása okozná.

(Emlékező tehetség.) Rendkívüli nagy emlékező tehetsége volt Magliabecchi firenzei könyvtárosnak, aki a XVIII. században élt. Az egyszer átolvasott könyv tartalmát el tudta mondani s képes volt még esetleg a lapszámot is megjelölni ha egyes részekre hivatkozás történt. Egyizben kézirat veszett el, melyet emlékezet után újra leírt; amikor az eltévedt kéziratot megtalálták, kitént, hogy a két szöveg teljesen egyezik. Niebuhr német történetíró szintén mindent megtartott emlékezetében, amit olvasott; egyszer pusztá emlékezetéből írt le egy terjedelmes, elveszett számadást. Hires volt Johnson, dr. Burker, Brassai Sámuel, a nemrég meghalt magyar tudós, Grotius, Pascal, Mezzofanti olasz biboros emlékező tehetségéről. Leibnitz és Euler az egész Aeneist el tudták könyv nélkül mondani. Themistoklesről írja a történelem, hogy Athén huszezer polgárát mind névről ismerle. Cyrus pedig több százernyi főből álló hadseregének minden egyes katonáját ismerte.

INEZ.

— Regény. —

19

Irtá: Skram Amália.

Három oldalon írták tele finom, apró betűkkel, a szélén ujjnyi széles üres helylyel. S így szólt a lelév:

Kedves Inez!

Ma este oly végtelenül boldog vagyok, hogy nem tudok addig lefeküdni, míg ezt el nem mondom neked.

Az ablakaim nyitva állnak, átellenben közönséges kávéház, honnan zene, éneklés hallszik át hozzám. Ez most nem is bszozant, mint rendesen. Sőt ellenkezőleg, úgy rémlik, hogy egészen jó és vig dolgokat hallok.

Azt hiszem, addig fenn maradok, amíg ez a láрма folyik, de akkor nagyon sok cigarettát szívok el.

Hála istennek — már nem érzem vágyát az ivásnak, úgy mint azelőtt.

Már talán nem is fogok unatkozni.

Nagyon örülök a holnapi napnak. — Látni foglak. És már régen, nagyon régen történt, hogy én valaminek örültem.

Olyan régen, hogy már nem is emlékszem rá.

Öszinte hived

Arthur.

Inez csalódott arc kifejezéssel ejtette ölébe a levelet.

Az ablakhoz fordulva, sokáig elgondolkozva ült.

Ellátott egészen a Galata-toronyig, melyen füveg galléria vonult el. A sarkába kis pavillont építettek. Az asszony néhányszor a fejét csóválta és így mormogott:

Öszinte hived — öszinte hived, oh milyen ember!

Hirtelen felemelkedett, heves mozdulattal elkaptott egy csomag gyufát az éjjeli szekrényről és odament a sarokba a fekete márvány-

kandallóhoz, beledobta a levelet és meggyújtotta. Azután egykedvűen folytatta az öltözködést.

Egy órával később kiment a fekete aranyozott rácsoskapun és anélkül, hogy körülnézett volna — balra kanyarodott.

Péntek volt. A muzulmán férfiak vasárnapja — és a szűk keskeny utcában oly nagy volt a tolongás, hogy csak nehezen tudott előbbre jutni.

A kocsi egész tömkelege, mely telve volt lefátyolozott asszonyokkal, gyerekekkel, csak lépésben tudott menni, hogy egymással össze ne ütközzenek. A bennülők mind a görög és francia üzletekbe igyekeztek, hogy bevásárlásaikat elvégezzék.

A gyaloghintókat czipelők közömbösen kiáltották örökös „guarna“ szavukat, de kiméletlenül oldalba, hátba lökdöstek mindenkit, aki nem igyekezett előlük kitérni. A bivalyökrök nehezen megrakott szekerekkel is ott tolongtak az emberek között, egész khaosza volt itt a különböző viselet és emberfajoknak s kezdve a kövér, szuszogó eunuchoktól, komoly törökök, örmény sovány pópák, török hivatalnokok és mindenféle európai népség tülekedett az előbbre jutásért.

A koldusok összekuporodva ültek az utca-sarkokon. Kuttyák turkáltak a forró napon büzőssé vált szemétrakásokban. S közbe az utcai árusok különböző nyelven ordították áruik különlegességeit.

Inez boszankodott önmagára, mert nem adott az inasának utasítást, hogy befogasson. Mig előre tudott jutni, most már Flemming dolga lesz, hogy őt szemeltartsa és megtalálja.

Inez már nem is gondolt arra, hogy találkozzanak, de különben is — Flemming itt sem volt. Oh az ostoba!

— Jó reggelt Inez.

Inez éppen megállt egy nyomorék előtt, kinek a lábai hiányoztak és csak a kezén csuszkaolt tovább, hogy utat engedjen neki maga előtt, mikor hirtelen hátrafordult és közvetlen mellette állt Flemming.

— Nos itt vagy? kérdezte közömbösen, — Azt hittem igazán, hogy már elfelejtetted.

Hirtelen Averdinget láttam az előbb és elbujtam egy kapu alá — szólt Flemming még lihegve.

— Hát akkor még itt van.

— Ugy látszik. Neki pedig nem volt szabad meglátni, hogy hozzád megyek. Ugyebár? Inez a vállát vonogatta.

Aztán tovább indult.

Flemming megpróbálta, hogy mellette maradjon, de az teljesen lehetetlennek bizonyult.

— Itt be kell mennem, mondta Inez és megállt egy katolikus templom előtt.

— Isten veled!

Flemming olyan mozdulatot tett, mintha mellbe vágta volna. Ijedten tekintett az asszonyra. Nyilvánvaló volt, hogy csak most vette észre az asszony elhidegülését.

— Jobban is szeretném, ha nem kísérel el a hajóhoz — szólt Inez és napernyője nyelét forgatta. — De különben is az a tegnap esti dolog elhamarkodott cselekedet volt a részemről. Az a kocsi, melyben ültünk, meglehetősen babonázva. — De meg nagyon veszélyes is az egész. A férjem már sejt valamit. Tegnap éjjel bejött a szobámba és teljesen átkutatatta. — En szabad akarok lenni...

Abbahagyta a beszédet és tovább forgatta a napernyőjét.

Flemming vérvörös volt és bizonytalan mo-solylyal harapdálta az ajkát.

— Ezt nem mondd komolyan — és az ajka reszketni kezdett, mikor Inez felvetette a szemét s ránézett.

— De igen. Nagyon is komolyan mondom — felelte Inez, erélyesen bölintva a fejével. — Hogy engedheted meg magadnak, hogy kétségbe vonjad — de már erre sarkon is fordult és eltűnt a kápolna belsejében.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK

Pénteken, 1907. május 24-én Nemzeti Színház

Transatlantica. Vigjáték 1 felvonásban, írta dr. Sályom Gratian...

Ullána: FÜST. Vigjáték 3 felvonásban, írta: Wlassics Gyula.

M. kir. Operaház Zárva Magyar Színház A vig özvegy.

Királyszínház Zárva. Uránia Színház Hellász földjén.

Déryné ifjasszony. Vigjáték 3 felvonásban, írta Herzog Ferencz.

Gróf Szepessy Fonyesi A grófné T. Halmy M. Thureczky Hegedűs...

SALOME. Színmű 1 felvonásban, írta: Wilde Oszkár.

Főv. Nyári Színház A zsába. Pórház 3 felvonásban, írta: Haupquin és Duval.

Városligeti Ny. Színház Pesti asszonyok. Operetta 3 felvonásban, zenéjét szerzelte Lehár Ferencz.

Apollo színház (Népszínház-u. 1-3) Naponia, minden előadásban SALOME

Wilde Oszkár szenzációs drámája Kezdeté 7 órákor

Fővárosi Orfeum WALDMANN IMRE, igazgató.

VI., Nagymező-utca 17. számú Uj műsor

Hansi Fűhrer

Lucie König

Nirvana The Brunins Max York

és a többi elsőrendű attrakció. — Az előadás 8 órákor kezdődik. — Elővételt a nappali pénztárnál 10-1 és 3-0 óráig.

TÁTRA-MULATO

VII., KIRÁLY-UTCA 77. 1907. január hó 16-tól kezdve

ALVARY RICHARD JEANETON ELSA BRONN JAQUE

BERMONY MINA LES LATOURES.

azonkívül a 24 számból álló fényes májusi műsor.

Kezdeté 8 órákor

Cirkusz Beketow

Városliget. Ma este háromnegyed 8 órákor.

Nagy diszeloadás

az összes erők felléptével.

ŐS-BUDA VÁRA

Friedmann Adolf igazgató. Minden este a teljes honvédszenekar hangversenye.

A varioló színpadon a következő művészek fellépnek: Wulff Ede cirkuszigazgató és Mrs Naude Wulff, 4 Sister Theissen zeneművészek.

Párizsi hypodrom. Ős-Budavárograph. Moulin Rong. Pantom lumineuse. Nagy szabású tűzijátékok.

Belépődíj este 3-ig 60 fillér, ezután 1 korona. Mérsékelt árú jegyek kaphatók az összes dobánytársulatokban és az omnibuszokon.

BLAUNER VICTOR

ma a 10 r-asztaló Epost, Teréz-körtől 28. Saját készítményű modern stílusú bútorok a legújtanysabb árakban és szolid kivitelben kaphatók.

Bútorok saját tervezetek után készíttetnek.

PÉNZ

1000 koronánként 60 óra 21 kor. 92 fillér, 120 óra 12 kor. 26 fillér, 152 óra 10 kor. 50 fillér, 182 óra 9 kor. 50 fillér, 231 óra 8 kor. 50 fillér, 392 óra 7 kor. 20 fillér vagy 20 negyed-éven át 62 korona 95 fillér törlesztéssel (beleértve már a kamatokat is); ajánlok tisztviselőnek, katonatiszteknek (ha már nyugdíjban is vannak) fövárosi háztulajdonosoknak (II. és III. helyre is), fizetési előjegyzés vagy bekebelezésre (kezesek nélkül is), kereskedőknek és iparosoknak (árcazá-váltóhiteit, Mezővölgy drága kölcsönök konvertálására különösen ajánlatos).

Továbbá 3/4, 4-4 1/2%-os jelzálogkölcsönöket I., II., III. helyre is, ugyszintén nyílt követeléseket és gavalier-váltókat nyomban leszámítatom, házassági óvadéka 1/4 részét 5% kamatra kölcsön, gyapjura, terményre, jövő terményre előleget nyújtok, birtokos és bérletnek, gyors és diszkrét elintézés felvilágosítás díjtalan. (Válaszbélyeg.)

Előleg jutalékra nincs.

SZILÁGYI MIKSA

tőzsdetárg. Megkeresések 222 számú postafiók főposta kéretnek.

HUNGARIA

FÉNYKÉPESZETI TARSASAG KÁROLY-KÖRUT 24.

Splendid-kávóház fölött és Szervita-tér 3. (Török-palota)

12 visit-kép frt 1.30 12 cab.-kép frt 2.90

Ingóságokat

bútorokat beraklározunk, kívánatra szokra előnyös feltételek mellett pénzelőleget adunk, ugyszintén mindennemű kölcsöntetést jutányosan elvállalunk.

III. Braun Testvérek.

József-körut 78. Telefon 76-19.

uri öltönyök és felöltők

elsőrangú hazai és külföldi kelmékből mérték után 40 és 50 koronáért

Mechlovits és Fái törv. bej. cég. Budapest, V., Váci-körut 76 szám. Pontos kiszolgálás — Kitűnő szabás — Saját műhely. — Vevőink ruháitát egész évben rendben tartjuk.

Világhírű ásványvíz

VICHY

forrásból. A francia állam tulajdona. A rendelő orvosot mindig megkérdezendő, hogy a Célesins, Grand-Grille, Hopital

három forrás közül melyiket kelljen használni. Kapható minden gyógyszertárban és ásványvízkereskedésben. Főraktár: Edecskuty L., Budapest, Erzsébet-tér 8.

Witarius Béla

A világ legjobb sérvkötőit, haskötőit, műlábat stb. készíti a külföldi első specialista-műtőtanulmányozott orvosi műhely szerzés Budapest, Rákóczi-ut 80. szám. Nem Üzet. Bent az udvarban földsz. 5.

TELEFON 81-01. István-uti TELEFON 81-01.

szanatorium-vizgyógyintézet

Budapest, VII., Hungária-körut 9: szám, az István ut torkolatánál. Legmodernőbb berendezésű magánygyógyintézet, szobázzal női és belsőhajók részére. — Vizgyógyintézet bátorra be-tegek részére. — Villamos fűtés, szénvillany- és napiúrdök-Svéd gyógyfürdőház. — Bönigen. — Nagyon mérsékelt árak. — Állandó orvosi felügyelet. — Kitűnő ellátás

VASZON és fehérneműk

legelőcsőbb gyártásban kaphatók Auer Ignác Fia és dawaszti árú mintagyűjtemény-kivánára bérmentve. BUDAPEST VII. Rákóczi-ut 10. Alapítva 1850 évben.

HETI MŰSOR.

Table with 8 columns: Időpont, M. kir. Operaház, Nemzeti Színház, Vigszínház, Király-Színház, Magyar Színház, Fővárosi nyári Színház, Városligeti Nyári Színház, Uránia. Rows for Szombat and Vasárnap.

E hirdetés rovatan minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatan minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 286

**Idegesség
gyógytehetőségü**
gyermeknek nála szakszerű oktatást és teljes ellátást nyerne. Kelemen Ignác gyógygyógyász, Budapest, VII., István-út 29. 26431

Bőr-szék!
Finom és egyszerű bőr-székkel olcsón eladó. Gyár, VIII., Tömö-utca 19. 5356.

Vigyazzon,
ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukor kát 60 fillérért. 721p

Balaton-Földváron
kényelmesen berendezett 7 szoba, 3 Mansardszoba és melléképületekből álló nyaraló szép kerttel, fürdő-kabinnal a Balatonnál kiad. Bővebbet Kötő-utca 8 szám. 5357.

Polgári iskolai
reáliskolai és gimnázium vizsgákra legközelebbi idő alatt legjobb sikerrel előkészít „Tanár” Budapest, Csömöri-út 8. I. em. 3. 26332

Komptoirista,
ki a magyar és német levelezésben teljesen jártas, felvétetik. Horvát nyelvet bíró előnyben részesül. Írásbeli ajánlat elhozandó. Steinreich, Károly-körút 19

Aru-tricikli
használt, jó karban lévő szőnyegek szállítására alkalmas megvételre kereset. Ajánlatok „Tricikli” jellege alatt a kiadóhivataltba keretnek.

Zongora,
rövid, keveset használt és egy keresztúros pianino jutányosan eladó. Szegő zeneműkereskedése, Eskü-út 5., Klottid-palota.

Balaton Berényben
„Magyar-Tenger” szállodában penzió fürdővel 6 korona naponként. Családoknak nagyobb ármérséklet. Gallovich.

Nagy vendéglő
országúton környék között 100 önkényes előfizetővel, olcsó házban, nagy kertkerhellyel, tekepálya, szép lakás, birtok átvétele miatt eladó. Bővebbet IX., Telepi-utca 9. Schuzlnál. 10539

Eladó
360 hold, dunántúli, Budapesthez közel, sík, szép úri lakkal, 200 hold vetéssel, gazdag felszereléssel, 90,000 ft Giano Eudapest-Zugló, Hajós-út 135 szám. 534

EGYESÜLETEK és testületek
figyelmébe! Zászlószöveget a legkülönbözőbb levélben, a legolcsóbb árak mellett szállít Fahn Sándor vésnök, Budapest, VII., Károly-körút 9. (Hadik-palota) I. em. 32. III. lépcső. Telefonhívás 57-54. Minutákkal díjment. szolgálok.

Májusi csemege-juhturót szállít 5 kilós bödönökben 6 kor. bérmennyre. Utazók 0% mellet dolgozhatnak. **Pelső-magyarországi hegyi juhturógyár Nagy-Szlabos Gőmörm.**

Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál-, magánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít Kerekes, Almásy-ter 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyeget kérek. 25465

Egy Bösendorfer féle rövid zongora, egy hosszabbított ebédasztal, egy üzleti pultr márványlappal és több más butordarab költözökös miatt azonnal eladó. Kmetty-ut. 18 H. 19.

Nevelőnőket bonneokat gyermekkertésznőket ajánl és elhelyez nyári időnyre is **Halmi Celestine** Budapest, Gyár-utca 18. Telefon. 26144.

Villa X-dik kerületben 7 hold parkban 5 szoba, veranda melléképületekkel kiadó. Értekezés IV., Havas-utca 7. házfelügyelőnél. 3148

Házvezetőnőnek ajánlik egy intelligens 45 éves úri nő, ki a háztartás minden ágában teljesen jártas. Cím: Lutter Károlyné. Jpoly-Damásd. Hont-megye.

Rákóczi permotó gyár árlapot ingyen küld **Csengédről**. romolhatatlan permotó gépeiről. 3548

Cséplőgép narratúra 8 löerejű, Clayton és Schuttelwert féle jókarban eladó. Cím: Janczen János Mezőcsát. 5342.

Használja mindenki a világon egyedül álló **Marton-féle** higiénikus fogvájat. Viszontelárusítók kerestetnek. Cím: Marton Ernő Erzsébetfalva.

Perfekt könyvelő órai foglalkozást keres Berkovits Béla VI, Sziv-utca 28. III. 34.

Tojást, szárnyast, vaját, gyümölcsöt, valamint mindennemű élelmiszert és terményt átveszek a legmagasabb áron való eladásra bizományba, az eladás napján való azonnali elszámolás és fizetés mellett. Legmegbízhatóbb kiszolgálás **Grausz Soma** bevételbizomány-kivétel. Bécs. Raktár és iroda: IV., Schikanedergasse 4. Alapított 1895-ben. 26452

Pénzkölcsönt budapesti és környékbeli, házakra, telkekre, építkezésekre, örökségekre, vidéki földbirtokokra. Tiszviselő-kölcsönöket 5-15 évi amortizációra. Személyhitel minden állásu egyénnek kezes nélkül, olcsó kamattal, meglevő drága kölcsönöket konvertálók **Általános Hitelforgalmi Intézet** Rákóczi-út 36. Válaszbélyeg. Díjazás utólag. 25580

Pénzkölcsön házakra, telkekre, földbirtokokra első, második és harmadik bekebelezésre is, **személyhitelt** katonatisztek, hivatalnokok, kereskedők, iparosok, tanítók részére esetleg kezes nélkül is gyorsan, olcsón közvetít 500 **Kreditor bankiroda** Budapest, VII. Dohány-utca 54. (Válaszbélyeg)

Veszek zálogcédelülakat, elzálogosított briliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket **100.000 koronáig** költségmentesen kiváltak és a teljes értéket kifizetem. **Singer Jakab** ékszerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella-utca sarkán.

Szolid vidéki keresztény leány 2-3 gyermek mellé bonne-nak ajánlkozik. Négy polgári végzet, tud magyarul, németül, románul. Csakis vidékre megy. Cím: vidéki leány. Budapest VIII., Magdolna-utca 38 szám. 5355.

107 hold föld eladó, épülettel és kúttal Nagyváradtól egy óra járányira, mű-uton. Értekezni lehet **Markó Péter** tulajdonosnál. Hm-Vásárhely II. k Fehérvári-út 2. szám.

2400 hold vasművei birtok, kastély, park, gazdasági épületek, felszerelés, termés és önműködő vízvezetékkel egyben, esetleg részletekben olcsón eladó. Cím: **Ganzer Sándor, Kalocsa.** 5347

Polgáriskolai igazgatói állást szerzek azon okleveles izraelita tanárnak, ki leányomat, állásnán levő polgáriskolai tanítónót feleségül veszi. Hozomány tízezer korona. Pályázhat teljesen vagyonalan állásnévelő is. Részletes ajánlatok „**Diraktor-nak 1907**” kiadóba. 5354

Mielőtt butort vásárol, tekintse meg a Beraktározási vállalat olcsóságait, hol a visszamaradt tárgyak rendkívül olcsón eladotnak. Ugyanott elvállalnak butort beraktározásra s kívánatra 8% kamattal mellett előleg is adatik. Beraktározási vállalat (Zöldfa-utca) most Veress Pálné-utca 12 sz. 26502.

Aki pályáján boldogni akar és ebben iskolai képzettség hiánya akadályozza, forduljon bizalommal hozzám, ki fényes sikerrel előkészítem érettségi, önkéntesi és bármely osztályvizsgára. **GOITEIN KALEMÁN,** Mátyas-tér 17. sz. 276

Ajtók ablakok, **VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK,** kapuk használtak és újak olcsón kaphatók: **Lefkovits Jakabnál** Bpest, V., Csáky-utca 16. Korall-utca sark. Lipótkörút közelében.

Teljes biztosíték mellett 100.000 korona kölcsönt keresek nagy vállalatokhoz. Ajánlatok **K. J.** jellege alatt a kiadóhivataltba küldendők. 26335

Zálogcédelülakat, briliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyöket és ékszereket legmagasabb áron veszek. **Briliántokért** többet fizetek, mint utjonnan kerültek. **SCHILLER IDOR,** Sip-utca 8. 26316

PENZ kölcsön ügyekben forduljon bizalommal **Heller és Márkus** bankházhoz VI., Nagymező-utca 21/a.

BUTOR Fa, vas, réz és kárpított butorok, valamint légszűrő és villanyos csillárak, legjobban minőségben, rendkívül olcsó áron készpénzért vagy részletfizetésre kaphatók **Basch Soma** butoralktára, 733 Budapest, VI., Kertész-utca 50. sz. (Király-utca sark.)

Bérmalási ajándékul legajánlatosabb s legcélszerűbb ha, arany, ezüst vagy ékszerárut vásárolunk. E cikkeknek legmegbízhatóbb beszerzési forrása a már 28 év óta lennálló **Kohn Ede és Társa** utódoti cég, Városház-utca 6. (a volt Granátos-utca). 26442

Építkezéseket! Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes feltételek törlesztésére felépíti. Építési tanácsokkal szolgál. Borsodypétecsiroda Bpest, Rákóczy-út 71. 782

BUTOROK háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá úri-szoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 265 **Kazinczy-utca sark.**

The Berlitz School nyelviskola, Erzsébet-körút 15. St-Louis 1904. és Lütich 1905. Grand Prix. Francia, angol, orosz, német, magyar, szerb, horvát és román nyelvek tanítása felnőtteknek (urak és hölgyek, külön is) az illető nemzetiségi tanárok által. Berlitz módszer szerint az első leckeétől fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csak azt hallja. Más tanítókkal, vagy intézetekkel semminemű összeköttetésben nem állunk. Prospektusok ingyen és bérmennyre, beiratás minden időben. Fordítások esztendőltetnek. 133

Butor: Urasági lakberendezések háló-, ebédlő- és szalonberendezések, kiváló minőségben olcsón kaphatók **Földes B.** butortelepén, Kertész-ut. 43. Király-utcai sarokházban. 970

Balaton-Füreden a Hercegh-féle nyaraló, a tó és kápolna közelében, teljes szoba- és konyha-felszereléssel, árnyékos kerttel, egy vagy két családnak kiadandó. Van benne 6 szoba, cselédszoba, két konyha, 2 hűvös pince, speiz 3 veranda. Bővebben a fűrdőfürdőgazdagságnál vagy Budapestben, IV., Molnár-utca 22 a házmesternél.

BUTOR új és használt modern háló-, ebédlő-, úri-szoba és szalonberendezéseket, perzsaszőnyegeket veszünk és eladunk **GROSZ SÁNDOR és társa** Budapest, Liszt Ferenc-tér 11, ezelőtt Gyár-utca 2. **Az orsz. zeneakadémiával szembe.** TELEFON 14-09

3 szó . . . **Egyenruha Tiller Budapest.**

Alkalmi zongoravétel rövid **Bösendorfer-Ehrbar** kiváló mesterek gyártmányai olcsón eladók **Uj zongora egész rövid 260 ft. Pianino 180 ft.**

Reményi hangszer-telepén **Budapest, Király-utca 58. szám.**

Singer és Wolfner kiadása Tátrakaiuz (1905) Utmutató a Magas-Tátrába s a Tátravidéki Fűrdőkbe. A Magyarországi Kárpátgyógyászati Társaság közreműködésével szerkesztette Dr. Szontágh Miklós kir. tanácsos. A szerző halálát után átnézte Dr. Jarmaly László. Térékpelel. 3 kiadás. Ára köve 3 kor. **A Kassa-oderbergi-vasút személyszállító vonataink zsebmenetrendje.** Rövid utmutatóval a Tátrába. Érvényes 1907 május 1-től. Ára 12 fillér. Kapható a K. O. V. összes állomásain, ugyszintén minden önyvkereskedésben.

15 korona
3 maradék férfiruha szövet.
szürke, barna és drapp. a maradékok 3 méteresek 3 férfiruhára elegendő, szétküldi utánvételt!
Az Orsz. Posztóklv. Áruház.
Budapest, Rottenbiller-ut. 40. sz. **Minták nem küldetnek.**

Ki a YES-OUI-SI című lapot megrendell, jászva minden megrendelés nélkül és **Gratúcia az angol és francia** nyelveket alaposan megtanulhatja. Előfizetési ár negyvenkor. Minden kiadásra 8 korona. Megrendeléseket előford és mutatványszámokat küld a kiadóhivatalt Budapest, Andrásy-út 97. szám.

Gyorsírás! Gépírás Magyar és német kereskedelmi levelező gyorsírás, parlamenti gyorsírás. Előkészítő gyorsírás tanári államvizsgára, helyesírás, könyvtétel, kereskedelmi levelező tanfolyamok. Gépírás az összes használatban levő írógéprendszeren. — A tanfolyamok vizsgálatát a parlamenti gyorsíróda főnökeinek elnökele alatt, parlamenti gyorsírótanárok bizottsága előtt tartatnak meg és közérnyességgel bíró oklevéllel kapcsolatosak. Az egyesület végzett növendékeit díjtalanul helyezi el. Beiratkozni és telefonon kérdőközödni lehet az „Országos Női Gyorsírógépesület elnökségénél VII., Kazinczy-utca 3. sz. I. em. Telefon 24-47.

Bőrszékikar bőrszótolás és bőrfaragás.

KENDI ANTAL Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi bőrszékkek és karosszékben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékkekre olcsó árakban. Legolcsóbb bőrbutorok és állványok.

HÁLA
késztet engem, hogy minden tődő- és torokháiban szenvedővel szivesen és díjtalanul közöljem, mily módon szabadult most martanító flam egy egyszerű, olcsó és hatásos termék által hosszadalmas szenvedéstől.
K. Baumgartl, Gastwirt in Neudek bei Karisbad.